

KAJAANI, BRAHENKATU 18 (KaBra-07)

Tontin I-2-4 alueella suoritetun viemäröinnin sekä parkkipaikanpohjustuksen
arkeologinen valvonta 13.-20. 6.2007

Museovirasto
Rakennushistorian osasto
Marika Hyttinen 2007

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

Kunta/kaupunki: Kajaani
Tutkimusalue: I-2-4
Tutkimuksen laatu: Kunnallisteknisten kaivutöiden arkeologinen valvonta
Kohteen ajoitus: 1700 – 1900-luvut
Peruskarttalehti: PK 3431 12 KAJAANI, Maanmittauslaitos 2001
Peruskoordinaatit: x = 3535 560, y = 7125 680 (tutkimusalueen keskipiste) z = n. 141 m mpy
Maanomistaja: Asunto Oy Kajaanin Brahenkatu 18
Tutkimuslaitos: Museovirasto, Rakennushistorian osasto
Kaivausjohtaja: FM Marika Hyttinen
Kenttätöaika: 13. – 20.6 2007
Tutkitun alueen laajuus: 851 m²
Tutkimusten kustantaja: Asunto Oy Kajaanin Brahenkatu 18 ja Museovirasto/RHO
Kustannukset arviolta: n. 8000 €
Löydöt: KM 2007042: 1-348, diaario 9.7.2007
Löytöjen säilytyspaikka: Kansallismuseo
Diapositiivit: 125723: 1-25, MV:RHOA (diar. 7.8.2007)
Mustavalkonegatiivit: 125722: 1-51 MV:RHOA (diar. 7.8.2007)
Digitaaliset kuvat: 1-38, CD-ROM
Kenttäkartat: 1-6
Yleiskartat: 7-10

Aikaisemmat kaivausalueita ja sen lähialueita koskevat tutkimukset:

Tutkimus	Johtaja	Vuosi	Raportin nimi	Nykyinen alue	Tutkimuslaitos	Alkuperäisen raportti
Kaivaus	N. Cleve	1950	Rakennusten jäännöksiä Teppanmäellä	Joen pohjoisranta	Muinaistieteellinen toimikunta	-
Tarkastus	A. Sinisalo	1958	Vanhan raatihuoneen tontin rakennusjäänteet 1957	I-1-6	Muinaistieteellinen toimikunta	-
Valvonta	J. P. Joona	1998	Ei raporttia	Raatihuoneen tori	Kainuun museo	-

Tutkimus	Johtaja	Vuosi	Raportin nimi	Nykyinen alue	Tutkimuslaitos	Alkuperäinen raportti
Maatutkamittaus	T. Herronen	2000	GPR Surveys at Kajaani Castle	Kajaanin linna		-
Kaupunkiarkeologinen inventointi	T. Mökkönen	2001	Kajaani – Kajana Kaupunkiarkeologinen inventointi 2001		MV:RHO	MV:RHOA
Kaivaus	T. Mökkönen	2001	Kajaanin linnan koekaivaus 12. – 14.6.2001	Kajaanin linna	MV:RHO + Kainuun museo	MV:RHOA
Koekaivaus	K. Uotila & H. Lehtonen	2002	Eteläportti ja rakennusarkeologiset tutkimukset 2002	Kajaanin linna	Muuritutkimus Ky ..	MV:RHOA
Koekuopitus	K. Arminen	2002	Kajaanin Kauppakatu 39. Koekuopitus 3.-4.1.2002	I-9-25	Kainuun museo	Kainuun museo
Koekaivaus	S. Viljanmaa	2002	Kajaani, Kauppakatu 39. Kaupunkiarkeologinen koekaivaus 5. – 14.8.2002	I-9-25	MV:RHO	MV:RHOA
Koekaivaus	E. Suominen	2003	Kunnostustöihin liittyvät koekaivaukset 2003	Kajaanin linna	Kainuun museo	Kainuun museo
Koekaivaus	E. Suominen	2004	Kunnostustöihin liittyvät koekaivaukset 2004	Kajaanin linna	Kainuun museo	Kainuun museo
Koekaivaus	S. Lipponen	2005	Kajaani, Kauppakatu 11. Kaupunkiarkeologinen koekaivaus 10.8. - 12.8.2005.	I-6-16	MV:RHO	MV:RHOA
Koekaivaus	K. Uotila	2006	Kajaanin linna – koekaivaukset ja rakennusarkeologiset tutkimukset 2006	Kajaanin linna	Muuritutkimus Ky	MV:RHOA

Kirjallisuus:

Ahonen Felix 1961: *Kajaanin kaupungin historia III .Vv. 1810-1905.* Kajaani.

Bartels Michiel 1999: ”*Steden in Scherven*” – *Cities in Shards 1-2.* Finds from cesspits in Deventer, Dordrecht, Nijmegen and Tiel (1250-1900). Amersfoort.

Fagerström Raimo & Juntikka Ilse 1996: *Hopean hohdetta. Oululaista hopeaa 1600-luvulta 1900-luvulle.* Oulu.

Gaimster David 1997: ”*German Stoneware 1200-1900 - Archaeology and Cultural History*”. Great Britain.

Kauppila Raili 1988: *Raatihuone Kajaanin kaupungissa.* Kajaani.

Lilius Henrik 1980: Kajaanin raatihuoneentori – torin synty ja rakennusvaiheet 1860-luvulle. *Scripta Historica VI.*

Niukkanen Marianna 1994: “Renessanssi keittiössä. Vanhan kaupungin keramiikka-astiat”. *Narinkka. Helsinki 1550-1640.* Jyväskylä.

Tyrkkö Martti 1948: *Kajaanin kaupungin historia II. V.V. 1717-1809.* Kajaani.

Vartiainen A. 1980: *Kajaanin kaupungin historia I. Isonvihan loppuun.* Uusintapainos. Kajaani.

Åkerhagen Arne 2004: *Svenska kritpipstillverkare och deras pipor.* Trångsund.

Painamattomat lähteet:

Cleve Nils 1950: *Rakennusten jäännöksiä Teppananmäellä 1950.* Tutkimusraportti. MV:RHOA. Helsinki.

Lempiäinen Terttu 2007: *Kajaan, Brahenkatu 18. Makrofossiilitutkimus 2007. Tutkimusraportti.* Biodiversiteetti- ja ympäristötutkimusosasto, Turun yliopisto, 20014 Turku

Lipponen Sanna 2005: *Kajaani, Kauppakatu 11.* *Kaupunkiarkeologinen koekaivaus 10. – 12.8 2005.* MV:RHOA. Helsinki.

Makkonen Merja 1991: *Pohjois-Suomen kaivausmateriaalien savipiippujen ajoitus ja tyyppittely.* Yleisen historian Pro gradu – työ.

Mäkinen Antti 2007: *Raportti korttelin I/2/4 pihan kaivauksista 7.-8.6.2007.* KaiM. Kajaani.

Mökkönen Teemu 2001: *Kajaani – Kajana.* *Kaupunkiarkeologinen inventointi 2001.* MV:RHOA. Helsinki.

Sinisalo Antero 1957: *Vanhan Raatihuoneentontin rakennusjäänteet 1957.* Tarkastuskertomus. MV:RHOA. Helsinki

Viljanmaa Sami 2002: *Kajaani, Kauppakatu 39.* *Kaupunkiarkeologinen koekaivaus 5. – 14.8.2002.* MV:RHOA. Helsinki.

Zetterberg Pentti 2007: *Kajaanin Brahenkatu 18:n arkeologisessa valvonnassa otetun puunäytteen iänmääritys, dendrokronologinen ajoitus F404201. Dendrokronologian laboratorion ajoitusseloste 315.* Dendrokronologian laboratorio, Ekologian tutkimusinstituutti, biotieteiden tiedekunta, Joensuun yliopisto. Joensuu 2007.

Kaivauskertomuksen sivumäärä: 1- 45 + liitteet

Liitteet:

- Liite 1 Karttaluettelo
- Liite 2 Yhteysluettelo
- Liite 3 Rakenneluettelo
- Liite 4 Diapositiiviluettelo
- Liite 5 Mustavalkokuvalettelo
- Liite 6 Esinepiirroksset
- Liite 7 Digitaalisten kuvien luettelo
- Löytöluettelo

Poistettujen löytöjen luettelo
Makrofossiilianalyysi
Dendrokronologiset ajoitustulokset
Kenttäkartat
Yleiskartat

Alkuperäisen kaivauskertomuksen säilytyspaikka: Museovirasto, Rakennushistorian osasto

Raportin kannen kuvat: Digitaaliset kuvat nrot 1, 16, 25 ja 31. Kuvaaja: Tiia Ikonen.

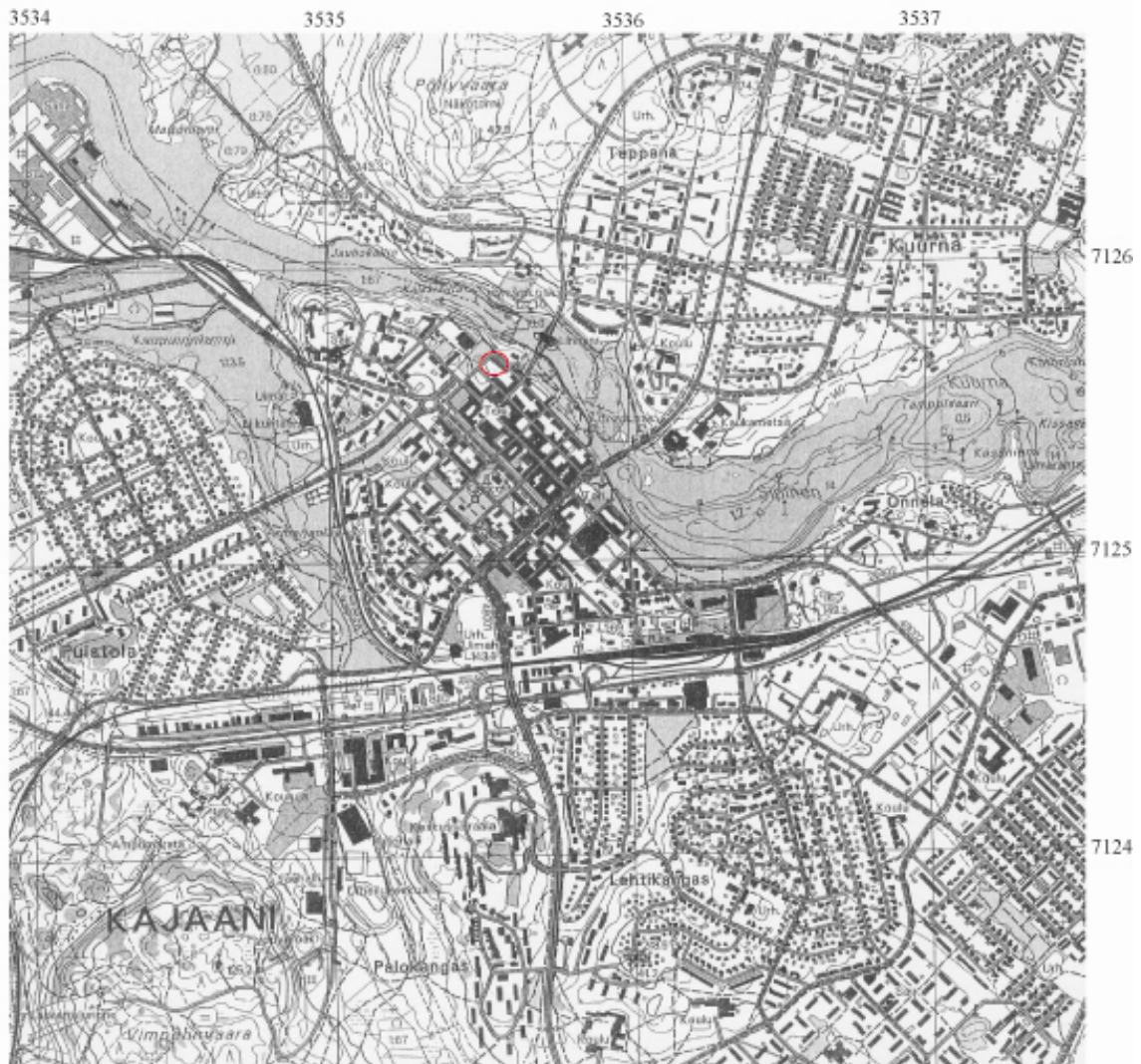
TIIVISTELMÄ

Kajaanissa, Brahenkatu 18:ssa (I-2-4) suoritettiin kesällä 2007 viemäröintitöitä sekä parkkipaikan routavaurioiden korjausta taloyhtiön toimesta. Alue kuuluu vuoden 2001 suoritettuna kaupunkiarkeologisen inventointiluokituksen mukaan *luokkaan I* eli *säilyneeseen alueeseen*, jossa todennäköisesti on säilyneitä kulttuurikerroksia jopa 1600-luvulta lähtien. Rakennuttaja eli taloyhtiö ei ollut tietoinen aluetta koskevasta inventointiluokituksesta. Lähes heti kaivutöiden alettua tontilta paljastui hirsirakenteita, joita dokumentoi Kainuun museo 7. – 8.6.2007. Dokumentointia jatkettiin Museoviraston toimesta 13. - 20.6.2007 välisenä aikana.

Kulttuurikerrokset alkoivat tontilla n. puolen metrin syvyydellä nykyisestä maapinnasta korkeudella 140,3 m mpy. Kulttuurikerrosten paksuus oli paikoitellen jopa 50 cm:ä. Kulttuurikerrosten alla alkoi pohjasavi. Alueen vanhimmat kulttuurikerrokset ajoittuvat 1700-luvun loppupuolelle. Tätä vanhemmat kerrostumat lienevät jo aiemmin tuhoutuneet.

Tontilta dokumentoitiin kaikkiaan kuusi erillistä rakennetta - kolme kivijalallista rakennuksen pohjaa, yksi mahdollinen lautakatu/kuja sekä hirsirakenteisen savutuvan pohja. Yhden puurakenteen funktio jäi epäselväksi. Nuorin rakenteista ajoittui aivan 1800-luvun loppuun ja vanhin 1700-luvun puoleenväliin. Esinelöytöinä saatiin talteen posliinia, piiposliinia, punasavikeramiikkaa, kivisavikeramiikkaa, rahoja, kultasormus, muutamia liitupiipun kopan katkelmia, puuesineitä ja nahkaa.

Peruskarttaote 3431 12 KAJAANI
MK 1:20 000

Tutkimusalue ympäröity

Maanmittauslaitos 2001

SISÄLLYSLUETTELO

Arkistointi- ja rekisteritiedot	1
Tiivistelmä	5
Peruskarttaote	6
Sisällysluettelo	7
Johdanto	9
1. Historiaa	10
1.1 Tutkimushistoria	10
1.2 Kajaanin historiaa	13
1.2.1 Kaupunki 1600-luvulla	13
1.2.2 Kaupunki 1700-luvulla	14
1.2.3 Kaupunki 1800-luvulla	16
1.2.4 Kaupunkipalot	16
1.3 Tontin I-2-4 historiaa	17
2. Tutkimusmenetelmät ja tutkimusten kulku	19
3. Dokumentoidut rakenteet: tulkinta ja ajoitus	21
3.1 R1 a, b ja c	21
3.2 R2	31
3.3 R3 a ja b	32
3.4 R4 a, b ja c	35
3.5 R5	40
3.6 R6	41
4. Loppulause	44
Liitteet	
Liite 1 Karttaluettelo	
Liite 2 Yhteysluettelo	
Liite 3 Rakenneluettelo	
Liite 4 Diapositiiviluettelo	
Liite 5 Mustavalkonegatiiviluettelo	

Liite 6 Esinepiirrokset
Liite 7 Digitaalisten kuvien luettelo
Löytöluettelo
Poistettujen löytöjen luettelo
Makrofossiilianalyysi
Dendrokronologiset ajoitustulokset
Kenttäkartat 1-6
Yleiskartat 7-10

Johdanto

Kesällä 2007 aloitettiin Brahenkatu 18:ssa (tontti I-2-4) piha-alueella viemäröintiurakka sekä parkkipaikan routavaurioiden korjaustyöt taloyhtiön toimesta. Urakoitsijana työmaalla toimi Kuljetus-Polar Oy ja työmaan mestarina Jukka Sirén. Museovirasto tai Kainuun museo ei ollut tietoinen alueen kaivutöistä. 7.6.2007 sai Kainuun museon johtaja, Antti Mäkinen, soiton Asunto Oy Kajaanin Brahenkatu 18:sta isännöitsijältä Leena Helpiltä, joka kertoi pihan kaivutöissä esiin tulleista vanhoista rakenteista. Rakenteet oli havainnut työmaan mestari Jukka Sirén. Museojohtaja Mäkinen lähti paikalle katsomaan tilannetta. (Mäkinen 2007).

Maasta oli paljastunut urheiluliike Urheilu-Ampan takaseinustan vierestä pitkä hirsi. Hirren vieressä sijaisi erittäin paksu kulttuurikerros, jonka Mäkinen totesi lapion pistolla. Kaivutyöt keskeytettiin tontin alueella. Tontilta paljastunutta hirsirakennetta tutkittiin Kainuun museon toimesta 7. – 8.6.2007. Rakennetta dokumentoimassa olivat Museonjohtaja A. Mäkinen, museomestari O. Peltola sekä rakennustutkija P. Tervonen. Pitkän hirren, jonka yläpinta oli n. 80 cm maanpinnan alapuolella, vierestä paljastui kiviladelmä ja tummaa kulttuurikerrosta, jossa oli runsaasti löytöjä. (Mäkinen 2007.)

Museonjohtaja A. Mäkinen otti 7.6.2007 yhteyttä Museoviraston intendentti Marianne Niukkaseen. Päätettiin, että tontille lähetetään Museoviraston kaksi arkeologia dokumentoimaan esillä oleva rakenne, sekä valvomaan loppuja kaivutöitä. Tehtävän saivat arkeologi M. Hyttinen, joka toimi myös kenttätöiden kenttäjohtajana, ja T. Ikonen, joka toimi apulaistutkijana. Hyttinen ja Ikonen aloittivat kenttätyöt Brahenkatu 18:ssa 13.6.2007. Työt saatiin päätökseen 20.6.2007 eli kaikkiaan tontin aluetta tutkittiin ja valvottiin kuuden päivän ajan. Kenttätutkimusten päämääränä oli dokumentoida jo esiin tulleet rakenteen jäännökset, sekä valvoa, löytyisikö pihan kaivutöissä vielä lisää historiallisen ajan jäänteitä, jotka niin ikään dokumentoitaisiin.

Tutkimukset kustansi rakennuttaja eli Asunto Oy Brahenkatu 18 muinaismuistolain 15 § mukaisesti. Kustannuksiin osallistui myös Museoviraston rakennushistorian osasto. Jälkitöitä varten vuokrattiin tilat Oulun yliopistosta arkeologian laboratoriolta. Löydöt puhdistettiin ja luettelointiin M. Hyttisen ja T. Ikonen toimesta. Kenttäkartat piirsi puhtaaksi T. Ikonen ja raportin kenttätutkimuksista laati M. Hyttinen. Konservointia vaatineet esineet konservoitiin Oulun yliopiston arkeologian

laboratoriossa konservaattori Jari Heinosen toimesta. Tutkimusalueelta otetut maanäytteet analysoi dos. Terttu Lempiäinen Turun yliopistosta. Rakenteesta R1b otetun puunäytteen ajoitti vuosilustoajoituksella Pentti Zetterberg Joensuun yliopistosta.

1. Historiaa

1.1 Tutkimushistoria

Kajaanissa ei juurikaan ole suoritettu kaupunkiarkeologisia tutkimuksia. Vuonna 1950 tutkittiin rakennusten jäännöksiä Teppananmäellä Munaistieteellisen toimikunnan toimesta (Cleve 1950). Vuonna 1958 suoritettiin tontilla I-1-6 kaivutöitä, joissa tuli esille mm. kaivo, jonka A. Sinisalo kävi tarkistamassa. Tontilla oli havaittu jäänteitä myös muista hirsirakenteista, mutta ne olivat ehtineet tuhoutua ennen tarkastajan paikalle saapumista. (Sinisalo 1957.)

Kuva 1. Kajaanin Raatihuoneentorilla sijaitseva vuonna 1831 valmistunut Raatihuone. Kuvajaaja: Tiia Ikonen.

Ainoa varsinainen kaivaus (seuranta) on tehty Kajaanin Raatihuoneentorilla (kuva 1) vuonna 1998¹, jolloin toria muutettaessa kävelykaduksi, tuli kaivutöiden yhteydessä esille puurakenteita. Alueelta dokumentoitiin hirsirakenteista kadunpohjaa, kaksi kaivoa,

---

¹ Kaivauksista ei ole olemassa raporttia.

hirsirakenteisten rakennusten pohjia sekä muutama nuoremman rakennuksen kivijalka. Rakenteet ajoittuvat löytöjen perusteella 1700- ja 1800-luvuille, joskin torin pohjoiskulmassa sijainneet rakennukset saattavat ajoittua jopa 1600-luvulle, niistä löytyneiden 1600-luvulle ajoittuvien rahojen perusteella. (Mökkönen 2001, 11).

Kajaanin linnassa (kuvat 2 ja 3) on suoritettu useita tutkimuksia - vuonna 2000 linnasaaren maaperää tutkittiin maatumkamittauksin (T. Herronen) ja vuonna 2001 suoritettiin linnassa koekaivaus, jossa todettiin linnasaaren kulttuurikerrosten tuhoutuneet vuoden 1930 restauroinnin yhteydessä (Mökkönen 2001). Koekaivauksia on sittemmin tehty linnassa vielä vuosina 2002-2004 sekä 2006.

Kuvat 2 ja 3. Kajaanin linna. Kuvaaja: Tiia Ikonen.

Linnan koekaivausten yhteydessä vuonna 2001 Kajaanissa tehtiin kaupunkiarkeologinen inventointi, jossa inventoitiin kaupungista arkeologisesti mielenkiintoiset kohteet eli alueet, joissa todennäköisesti on säilyneitä isoavihaa vanhempia kulttuurikerroksia ja alueet, joiden kulttuurikerrokset ovat todennäköisesti tuhoutuneet (Mökkönen 2001).

Tuoreimmat arkeologiset tutkimukset on suoritettu vuosina 2002 ja 2005. Vuonna 2002 koekuopitettiin (Arminen 2002) ja koekaivettiin (Viljanmaa 2002) tonttia I-9-25 (Kauppakatu 39). Koekaivauksissa tuli esille 1800-luvulle ajoittuvia jäännöksiä (Viljanmaa 2002). Vuonna 2005 suoritettiin koekaivaus tontilla I-6-16 (Kauppakatu 11), jossa niin ikään tavattiin ainoastaan nuorempia 1800- ja 1900-luvuille ajoittuvia rakennusten jäänteitä (Lipponen 2005).

Kaikki edellä mainitut tutkimuskohteet sijaitsevat varsin lähellä tämän raportin tutkimusaluetta. Tontti I-1-6, jossa siis vanha raatihuone on sijainnut, sijaitsee aivan tutkimusalueen vieressä kadun toisella puolella. Myös Raatihuoneentori sijaitsi aivan tutkimusalueen välittömässä läheisyydessä, muutaman sadan metrin päässä. Itse Kajaanin linna ei myöskään sijaitse kaukana, vaan ainoastaan muutaman sadan metrin päässä (kuva 4). Tutkimusalue sijaitsi siis aivan vanhan Kajaanin ydinalueella.

Kuva 4. Postikortti-ilmakuva tutkimusalueesta ja sen ympäristöstä 1940- ja 1950-lukujen vaihteesta. Tutkimusalue sijaitsee aivan ”rauniot” sanan yläpuolella. Kuva 866:282, Kainuun museon kuva-arkisto.

Kaupunkiarkeologisen inventoinnin perusteella tontin I-2-4 alue kuuluu luokkaan I eli *säilyneisiin alueisiin ts. alueisiin, jotka ovat tutkimuksellisesti mielenkiintoisia sekä suojelullisesti arvokkaita*. Vanhojen karttojen perusteella tontilla on sijainnut korttelialuetta aina 1600-luvulta lähtien 1800-luvulle. (Mökkönen 2001, 13 ja Liite 5.1.)

1.2 Kajaanin historiaa

Kajaanin kaupunki perustettiin vuonna 1651 kreivi Pietari Brahen toimesta. Brahe perusti Kajaanin kreivikuntansa hallinnolliseksi keskuksesi. (Vartiainen 1980, 99-101.) Kajaanin linnaa oli alettu rakentaa jo vuonna 1604 kuningas Kaarle IX:n käskystä. Linnaa ei kuitenkaan saatu Kaarle IX:n aikana valmiiksi vaan rakennustöitä jatkettiin vielä Kustaa II Aadolfin aikana. Linnan rakentamisen ensimmäinen vaihe päättyi vasta 1619, jonka jälkeen työtä vielä täydennettiin ja korjailtiin. (Vartiainen 1980, 46-69.) Kun Pietari Brahe, silloinen Suomen kenraalikuvernööri, sai Kajaanin läänityksenä itselleen vuonna 1650, uusi hän linnan lähes täydellisesti. Pietari Brahea sanotaankin linnan ”toiseksi perustajaksi”. (Vartiainen 1980, 381.) Esimerkiksi vuonna 1661 linnan pohjoispuolelta poistettiin kaksi puurakennusta ja niiden tilalle rakennettiin kivirakennukset, joihin oli päätetty rakentaa ruutikamari, tupa, eteinen sekä yksi kamari, jonka alle tulisi kivikellari (Vartiainen 1980, 403-404).

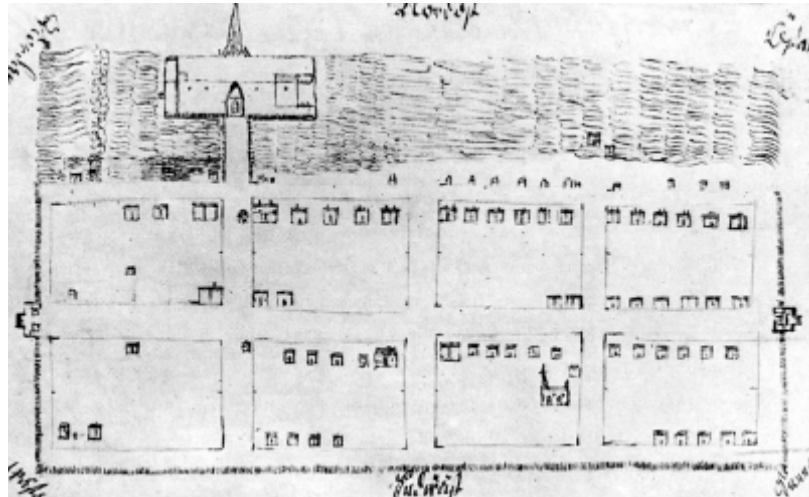
Vuonna 1712, ns. sarkasodasta, alkoi Kainuussa venäläisten hyökkäysten sarja (Isoviha), joissa rakennuksia ryösteltiin ja poltettiin, ihmisiä vangittiin ja surmattiin. Vuonna 1716 alussa marssi venäläisarmeija Kajaaniin. Venäläiset piirittivät Kajaanin linnaa helmikuuhun asti, jolloin linna luovutettiin viholliselle. Venäläiset olivat ryöstäneet ja polttaneet koko Kajaanin kaupungin alueen ja tekivät saman myös autioksi jääneelle linnalle. Lopullisesti linna tuhoutui, kun se räjäytettiin maaliskuussa 1716. (Vartiainen 1980, 432-447.)

1.2.1 Kaupunki 1600-luvulla

Kaupungin perustamisen jälkeen rakennettiin välttämättömimmät julkiset rakennukset kuten kirkko (1656), pappila (1659) ja koulu. Raatihuone rakennettiin niin ikään 1600-luvulla. (Vartiainen 1980, 131-136; Lue myös Kauppila 1988, 8.) Asuinrakennukset olivat yleisesti ottaen pieniä ja vaatimattomia. Porvarit asuivat asumuksissa, joissa oli tupa, mutta harvoin edes kuistia. Ainoastaan säätyläisillä tai varakkaimmilla porvareilla oli tuvan lisäksi asuinrakennuksessaan yksi tai useampi kamari. Vain suurimmissa taloissa oli lasi-ikkunat. (Vartiainen 1980, 139.)

1600-luvun puolessavälissä Kajaanissa oli idästä länteen kulkeva pääkatu, Pitkäkatu (nykyisen Kauppakadun paikalla), joka johti tuliportilta tulliportille (Vartiainen

1980, 138). Poikkikatuja näyttää kulkeneen suurin piirtein nykyisten Linna-, Kirkko-, ja Koivukoskenkadun kohdalla (kuva 5).

Kuva 5. Mahdollisesti Claes Claessonin laatima perspektiivipiirros Kajaanin kaupungista vuodelta 1659 (Lähde: Vartiainen 1931: 137).

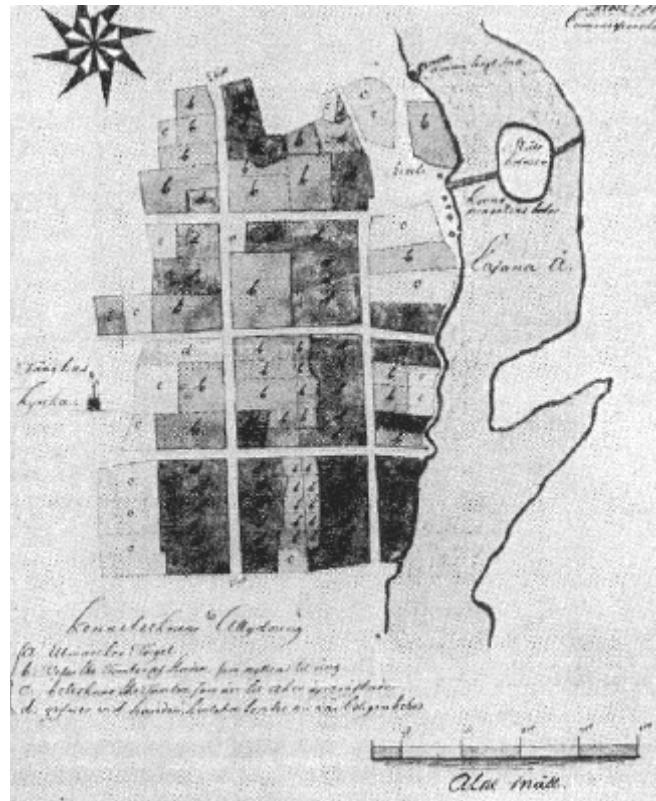
Kadut olivat huonossa kunnossa. Kelirikkojen ja vesisateiden aikana kulkuväylät (erityisesti Pitkäkatu) muuttuivat erittäin hankalaksi kulkea, joita pitkin ei päässyt jalan eikä edes hevosella. Katuja yritettiin parannella puurakenteilla eli kadulle laitettiin poikittain puunrunkoja eräänlaiseksi katusillaksi. (Vartiainen 1980, 131-132.)

1.2.2 Kaupunki 1700-luvulla

Kajaanin vanha raatihuone oli tuhoutunut Isonvihan aikana. Helmikuussa 1747 ostettiin komendantti Trolinin leskeltä Anna Gretha Rahselta ns. Trolinien talo, joka sijaitsi Ämmän törmällä eli myllymäellä. Tätä rakennusta käytettiin raastuvankokouksiin. Rakennusta käytettiin mm. myös kaupungin kassanhoitajan virkapaikkana sekä tänne majoitettiin korkea-arvoiset vieraat. (Tyrkkö 1948, 238-241; Kauppila 1988, 11-13.) Vuonna 1831 valmistui Aleksanteri I:n käskystä Kajaaniin aivan uusi raatihuone Raatihuoneentorille (Tyrkkö 1948, 451-452).

Talvella 1734 valmistui Kajaaniin uusi ristikirkko, joka sijaitsi vanhassa kirkkotarhassa osittain vanhan kirkon paikalla (Tyrkkö 1948, 118). Pappila rakennettiin vuonna 1728, ja siihen kuului asuintupa yhdellä kamarilla sekä keittotupa, jossa oli kaksi kamaria. Lisäksi pappilan tontilla oli uusi pirtti, joka oli todennäköisesti väentupa.

Talusrakennuksiin kuului sauna ja karjatalusrakennuksiin uusi talli, heinälato, navetta ja uusi aitta. (Tyrkkö 1948, 104-106.) Kansan asumukset olivat 1700-luvullakin pääosin vaatimattomia savutupia (Tyrkkö 1948, 146-147).

Kuva 6. Gabriel Barckin laatima kaupunkikartta Kajaanista vuodelta 1764 (Lähde: Lilius 1980, kuva 8).

1700-luvun lopulla oli Kajaanissa kaksi idästä länteen johtavaa katua, Ylä- eli Kirkkokatu sekä Ala- eli Rantakatu (kuva 6). Kirkkokadun itäpäässä oli itäinen tulliportti ja länsipäässä läntinen tulliportti. Kahta pääkatua yhdisti muutama poikkikatu. (Tyrkkö 1948, 232.)

Kajaanin tiet ja kadut olivat edelleen 1700-luvulla märkiä, kuraisia ja huonokuntoisia. Katujen ja teitten kuntoa yritettiin edelleen korjata puurakenteiden eli siltarakenteiden avulla. Myös ojia kaivettiin, joilla johdettiin vettä pois vesiperäisiltä alueilta. (Tyrkkö 1948, 231-233.)

1.2.3 Kaupunki 1800-luvulla

Suomen sota (1808-1809) oli jättänyt jälkensä Kajaaniin, kuten Isovihakin edellisen vuosisadan alkupuolella. 1800-luvun alkupuoli oli jälleenrakennuksen aikaa. Kaupungin ulkonäkö parantui vähitellen, kun vanhoja rakennuksia korjattiin ja uusia rakennettiin. (Ahonen 1961, 3.) Talot koostuivat yleensä seuraavanlaisesta rakennuskannasta: tuparakennus, johon kuului tupa tai kaksi tupaa sekä kamari. Tupa oli yleensä neliskulmainen. Kamari oli edellistä pienempi, mutta myös neliskulmainen. Taloon kuului myös pirtti, joka oli nelikulmainen ja kyökki, niin ikään nelikulmainen. Pirtti ja kyökki olivat erillisiä rakennuksia. Ulkorakennuksiin kuului talli, navetta, sauna, käymälä, latoja sekä puoteja eli aittoja. (Tyrkkö 1948, 461-462.)

Pääkatuja oli 1800-luvulla Kajaanissa kaksi kappaletta, Yläkatu eli nykyinen kauppakatu sekä alakatu eli nykyinen Brahenkatu. Myös Linnakatu oli tuolloin jo olemassa. (Ahonen 1961, 4, 7.) Vielä 1800-luvullakin kadut ja tiet olivat Kajaanissa huonokuntoisia, pehmeitä ja kosteita. Risteyksissä kaduilla oli lautoja kadun ylitystä varten. 1800-luvun lopullakin kadut olivat vaatimattomia – katua saattoi toimittaa pari kolme vierekkäistä lankkua. (Ahonen 1961, 7-8.)

Julkisista rakennuksista mainittakoon kirkko. 1800-luvun loppupuolella alkoi 1700-luvun ensimmäisellä puoliskolla rakennettu kirkko olla rappiotilassa. Uuden kirkon rakentaminen aloitettiin elokuussa vuonna 1895 vanhan kirkon purkamisella. Kirkko vihittiin käyttöön marraskuussa 1896. (Ahonen 1961 442-454.)

1.2.4 Kaupunkipalot

Kajaanin ensimmäinen suurpalo tuhosi kaupunkia ns. sarkasodan eli Suuren Pohjan sodan aikana vuonna 1712. Tällöin eteläpuoli kaupungista tuhoutui, mutta pohjoisosa säästy. (Vartiainen 1980, 432-433.) Vuonna 1716, Isonvihan aikana, venäläiset polttivat lähes koko kaupungin ja kirkon (Vartiainen 1980, 439-445).

Jälleen vuonna 1775 tulipalo raivosi Kajaanissa. Palo syttyi tuolloin kolmannessa korttelissa, jolloin yhdeksän rakennusta paloi kokonaisuudessaan. Kyseessä oli mahdollisesti tuhopoltto. (Tyrkkö 1948, 257.) Seuraavan kerran Kajaania koetteli suurtulipalo vuonna kesällä 1807. Tällä kertaa palo syttyi toisessa korttelissa tuhoten yhteensä 63 rakennusta. (Tyrkkö 1948, 460-461.)

1.3 Tontin I-2-4 historiaa

Tontin I-2-4 historiaa ei juurikaan tunneta. Vuonna 1659 Kajaanista laaditun perspektiivipiirroksen (kartat 5 ja 7) mukaan tontilla on jo tuolloin sijainnut korttelialuetta ja rakennuksia. Myös vuoden 1764 kartan mukaan (kartat 6 ja 8) alueella on sijainnut tonttimaata. Edelleen vuoden 1804 (kartta 9) kartassa alue on osittain merkitty tonttimaaksi ja osin pelloksi ja niityksi.

Kuva 7. Kuvassa asemoitu päällekkäin nykyinen Kajaanin kantakartta ja vuoden 1659 perspektiivipiirros. Tutkimusalueella on sijainnut rakennuksia (punaiset neliöt) sekä korttelialuetta (Mökkönen 2001, Liite 3.1).

Kuva 8. Kuvassa asemoitu päällekkäin nykyinen Kajaanin kantakartta ja vuoden 1764 kartta. Tutkimusalue on ollut korttelialuetta (Mökkönen 2001, liite 3.2).

Kuva 9. .Kuvassa asemoitu päällekkäin nykyinen Kajaanin kantakartta ja vuoden 1804 kartta. Tutkimusalue on ollut osin korttelia, osin peltoa ja niittyä (Mökkönen 2001, liite 3.3).

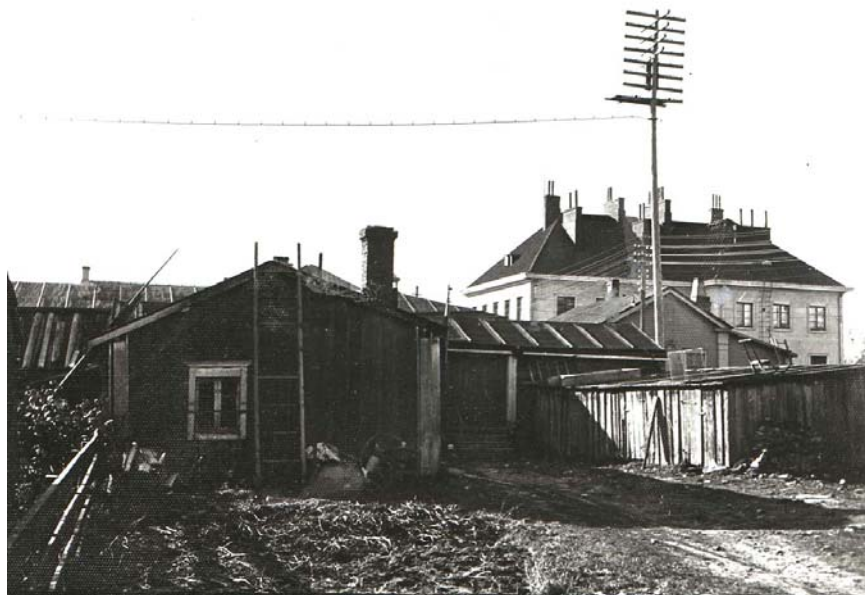
Tutkimusalueen varhaisimmasta rakennuskannasta ei siis ole tietoa. Kuten aiemmin mainittiin nykyisellä tontilla I-1-6, joka sijaitsee aivan tutkimusalueen vieressä, on sijainnut vanha raatihuone (Tyrkkö 1948, 238-243). Uusi raatihuone, joka valmistui vuonna 1831, rakennettiin Raatihuoneentorille (kuva 1), jossa se vielä nykyäänkin sijaitsee (Ahonen 1961, 6-7; Tyrkkö 1948, 451).

Kainuun museon (Kaim) kuva-arkistosta löytyy kuvia tutkimusalueesta 1930-luvulta lähtien.

Kuva 10. Tutkimusalueella on 1930-luvulla sijainnut rakennus kuvattuna vinottain Linnankadun puolelta. Kuva 866:695, Kainuun museon kuva-arkisto.

Kuvien perusteella ainakin osittain tutkimusalueella on sijainnut savupiipullinen rakennus (kuvat 10 ja 11). Kirjallisten lähteiden mukaan tontilla olisi sijainnut myös liiteri ja pariaitta (Mäkinen 2007, 1).

Kuva 11. 1930-luvulla tutkimusalueella sijainnutta rakennuskantaa kuvattuna Brahenkatu 18:sta kerrostalon suunnasta. Kuva 940:12, Kainuun museon kuva-arkisto.

1900-luvun puolivälin jälkeen tontille rakennettiin 6-kerroksinen kerrostalo ja yksikerroksinen liikerakennus (Mökkönen 2001, Liite 10). Lisäksi tontin koilliskulmassa on sijainnut 1900-luvun aikana autokorjaamo ja omakotitalo² tontin lounaiskulmalla. Molemmista rakennuksista löydettiin niiden betoniset sokkelit (Mäkinen 2007, 1. Lue omakotitalon sijainnista edempää tästä raportista luvusta 3.5).

2. Tutkimusmenetelmät sekä tutkimusten kulku

Kun Museoviraston arkeologit saapuivat tutkimuspaikalle, oli kaivutyöt aloitettu kuten myös arkeologinen dokumentaatio. Pihan kaivutyöt oli kuitenkin keskeytetty tutkimusten ajaksi. Tutkimuksen luonteeksi voitaisiinkin määritellä jonkinlainen välimuoto pelastuskaivausten ja valvonnan väliltä. Työmaan suunnalta tulleen paineen vuoksi (työmaan täytyi nopeasti päästä jatkumaan) sekä vähäisen kenttähenkilökunnan (kaksi

² Suullisia tiedonantoja paikallisilta asukkailta kenttätöiden aikana 13. - 20.6.2007.

arkeologia) takia rakenteiden tutkiminen arkeologisten kaivaustutkimusten tarkkuudella ei ollut mahdollista.

Johtuen arkeologisen valvonnan luonteesta, ei mitään tiettyä kaivaus- tai tutkimusmenetelmää pystytty kentällä täydellisesti toteuttamaan. Näin ollen kulttuurikerrosten dokumentoinnissa ja löytöjen talteen poimimisessa käytettiin sovellettua stratigrafista menetelmää eli rakenteiden eri kulttuurimaakerrokset nimettiin omaksi yksiköikseen esim. maalajin, värin ja koostumuksen mukaan. Kukin rakenteen kerros eli yhteys (=Y) nimettiin juoksevalla numerolla siten, että jokaisessa eri rakenteessa yksiköiden numerointi alkaa numerolla 1. Kerrokset on kuvailtu raportin liitteessä yhteysluettelo (Liite 2). Tästä poikkeuksena rakenteet R1 a, b ja c sekä R4, jotka sijaitsivat osin päällekkäin. Näin ollen katsottiin selkeämmäksi ketjuttaa rakenteiden yhteydet sarjaan.

Tutkimusalueelle ei tehty koordinaatistoa, vaan esinelöydöt otettiin talteen löytöyhteyksittäin so. löytökerroksittain. Lisäksi kentällä pyrittiin kiinnittämään huomiota siihen, mistä osasta rakennetta esineet poimittiin talteen (esim. kivijalan rakennekivien päältä, välistä tai pohjalta). Rakenteet mitattiin paikoilleen olemassa olevista ja paikoilleen jäävistä rakenteista. Jokaiselle rakenteelle vaaitettiin absoluuttinen korkeus vaaituskoneella. Korkeuskiintopisteinä käytettiin kahta työmaan käytössä olevaa korkeuspistettä, joista toinen sijaitsi Brahenkatu 18 asuinrakennuksen kynnyksessä ja jonka korkeus oli 140,90 m mpy (kp 1, kartta 7). Toinen siirretyistä korkeuspisteistä sijaitsi Urheilu-Ampan kiinteistön takapihan kynnyksessä (kp 2, kartta 7) ja jonka korkeus oli 141,50 m mpy (kartta 7). Mainittakoon vielä, että Kajaanin kaupungilla on käytössään N43:n mukainen korkeusjärjestelmä.

Lähes kaikista rakenteista piirrettiin ainakin yksi taso ja mahdollisuuksien mukaan profiili. Kaikki kenttäkartat on luetteloitu karttaluettelossa (Liite 1). Kaikki rakenteet nimettiin R-kirjaimella (R = rakenne) sekä juoksevalla numerolla. Rakenteet on listattu raportin loppuun rakenneluetteloon (Liite 3). Rakenteista otettiin myös runsaasti mustavalkokuvia (Liite 5), digitaalisia kuvia (Liite 7) sekä osasta rakenteita myös diakuvia (Liite 4).

Kaikki löydöt otettiin talteen lukuun ottamatta eläinten luita. Osa esinelöydöistä otettiin talteen sekoittuneesta maasta ja irtolöytöpoimintoina. Jo kentällä voitiin havaita

osan esinelöydöistä olevan selvästi moderneja (1900-luvulta). Esineet otettiin kuitenkin talteen ja poistettiin jälkityövaiheessa varsinaisesta löytöluettelosta erilliseen poistettujen löytöjen luetteloon. Esineet otettiin talteen, jotta kyseisen yhteyden voitiin selvästi osoittaa olevan sekoittunut. Löytömateriaalista poistettiin kaikki naulat, epämääräiset rautaesineiden katkelmat (esim. rautalevyjen katkelmia ja loppuun korrodoituneita esineitä), lasi- ja rautakuonamöykkyt sekä eläinten luut. Rakenteiden ajoituksen kannalta tärkeimmät löydöt on piirretty, ja osa myös valokuvattu (Liite 6).

3. Dokumentoidut rakenteet: tulkinta ja ajoitus

3.1. R1 a, b ja c

Rakennekuvaus: Hirsi- ja kivirakenne

Kerrokset/yhteydet: **R1a ja c:** **Y1**, pintamaakerrokset (nurmi); **Y2**, sekoittunut maakerros (soran & saven sekainen); **Y3**, Puuroskakerros, jossa savea seassa; **Y4**, hienon hiekan kerros; **Y5**, ruskea saven ja hiekan sekainen likamaa; **Y6**, ruskea savimaa (puhdas); **Y7**, vaalean harmaa savimaa; **Y8**, hieno hiekkakerros

R1b: (Y1-Y6, R4:n kerroksia, jotka sijaitsivat R1b:n päällä) **Y7**, puuroskakerros; **Y8**, vaalean ruskea savi, jossa puuroskaa seassa; **Y9**, tumma savimaa, jossa hieman puuroskaa seassa; **Y10**, vaalea pohjasavi

Pinta-ala/koko: tila a: 3 x 6; tila b: n. 2 x 6 m

Kartat: 1, 3 ja 5, 8-10

Diat: 125723: 6-10, 15-25

Mustavalkonegatiivit: 125722:1-6, 21-28, 30-41

Digitaaliset kuvat: 1-6, 23, 26-33

Löydöt: KM2007042: **R1a/Y2:** 1-86; **R1a/Y3:** 87-96; **R1a/Y5:** 97-104; **R1a/Irtolöytöjä:** 105-122; **R1c/Y3:** 123-135; **R1b/Y7:** 207-266

Poistetut löydöt: **R1a,Y2:** 1-39; **R1c, Y3:** 40; **R1b, Y7:** 56-67.

Piirretyt/valokuvatut esineet: KM 2007042: **238, :112, : 242, :244, :216, :246, :125** (posliinia ja piiposliinia), Liite 6 (1/3); KM2007042: **243** (piiposliinia, **:254** (liitupiipun kopan katkelmia), **:231** (liitupiipun kopan katkelma, **:99** (punasavikeramiikkaa), **:90 ja :251** (kivisavikeramiikkaa), Liite 6 (2/3); KM 2007042: **262**, kengänpohja, Liite 6 (3/3). Esine nro **29** (korkki, poistettu), Liite 6 (3/3).

Näytteet: Maanäyte kerroksesta Y5, rakenteen kohdasta R1b:n hirsitason päältä (kartta 1). Ks. erillinen raportti: Lempiäinen 2007: ”*Kajaani, Brahenkatu 18, arkeologinen valvontakaivaus.Makrofossiilitutkimus. Tutkimusraportti 2007*”

Puunäyte R1b:n koillisseinästä (kartta 4, hirren sijainti) Ks. erillinen raportti: Zetterberg 2007: ”*Kajaanin Brahenkatu 18:n kaivutöiden arkeologisessa valvonnassa otetun puunäytteen iänmääritys, dendrokronologinen ajoitus F404201*”.

Ajoitus: 1700-luvun puolivälisistä 1700-luvun lopulle/1800-luvun alkuun

R1 eli hirsirakenne muodostui kahdesta vierekkäisestä tilasta, a ja b. Tilassa a, tarkemmin sen koilliskulmassa, sijaitsi liuskekivistä koottu uunin perusta (ks. kartat 9 ja 10

rakenteen osien a, b ja c sijainnista). Mainittakoon myös, että R1 ja R4 olivat lähes päällekkäisiä rakenteita, joista R1 oli vanhempi. R4 eli kivijalka oli rakennettu R1:n rakenteita hyväksi käyttäen lähes samalle paikalle ja samaan muotoon. Tässä kappaleessa käsitellään rakennetta R1 ja kappaleessa 3.4 tarkemmin rakennetta R4.

R1a ja c

Rakenne R1 jaettiin jo kentällä alueisiin a, b ja c, jotta rakenteiden dokumentointi ja löytöjen talteenotto helpottuisi. R1a käsitti rakenteen ensimmäisenä dokumentoidun tilan (etelä, kartta 9). R1b käsitti rakenteen pitemmän tilan (pohjoinen, kartta 10). R1 c:ksi taas merkittiin rakenteen R1a tilassa ollut liuskekivistä koottu uuninperusta (kartat 8 ja 9).

Kuten aiemmin on jo mainittu, Kajaanin museo aloitti rakenteen R1a esiin kaivamisen ja dokumentoinnin. Allekirjoittaneen saapuessa paikalle oli R1a:sta paljastettuna rakenteen koillis- ja itäseinämät sekä liuskekivistä rakennettu uuninperusta (R1c) (kartat 1 ja 8) R1a, jonka itäkulmauksessa sijaitsi R1c, oli kooltaan n. 3 x 5 m. Rakenteen etelä- ja länsipää olivat tuhoutuneet rakennettaessa Urheilun-Ampaan kiinteistöä.

Rakenteen päällä (kuva 12, kartta 3) sijaitsivat pintamaakerrokset nurmikko ja multakerros (Y1) ja tämän alla sekoittunut, soran ja saven sekainen maakerros (Y2). Rakenne R1a sijaitsi paksun puuroskan (Y3) sisässä. Puuroskaa oli todennäköisesti käytetty maaperän kuivikkeena, koska maan tiedetään olleen kosteaa ja vesiperäistä 1700-luvulla (Tyrkkö 1948, 231). Puuroska on mahdollisesti toiminut rakenteen ja kostean maaperän välissä kosteuseristeenä. Puuroskan (Y3) kokonaispaksuus oli 10-30 cm. Puuroskan sisässä esiintyi muutamia paikallisia maalinssejä, kuten hiekkalinssi (Y4) ja likamaakerros (Y5)

Kuva 12. Rakenteen R1a koillisprofiilia, kuvattua lounaaseen. Digikuva nro 23. Kuvaaja: Tiia Ikonen.

Koillisprofiilin (kartta 3) perusteella R1a oli rakennettu itäosaltaan savimaan (Y6) päälle. Edelleen saven (Y6) alla sijaitsi toinen savikerros (Y7). Maaperä on tällä kohdoin ollut näin ollen huomattavan kostea. Savikerrosten Y6 ja Y7 päällä ollut puuroska (Y3) oli näillä kohdoin huomattavan paksu n. 30 cm. Pohjoisosassa R1 näytti rakennetun hienon hiekkakerroksen (Y8) päälle. Näillä kohdoin puuroskan (Y3) paksuus oli ainoastaan 10-15 cm (kartta 3).

R1a:n seinät muodostuivat neljästä vierekkäisestä hirrestä (kartta 1, kuva 13). Hirsien yläpinnat sijaitsivat korkeudella 140,30-140,40 m mpy ja niiden paksuus oli n. 20-25 cm. Hirret oli veistetty nelikulmaisiksi, jotta seinä saataisiin mahdollisimman tiiviiksi. Muutamissa hirsissä oli erotettavissa merkkejä salvoksista (kartta 1, länsinurkka), mutta salvostyyppiä ei kuitenkaan saatu selville johtuen puun voimakkaasta lahoamisesta näillä kohtaa. Salvokset vaikuttivat kuitenkin varsin yksinkertaisilta neliömäiltä loveuksilta. Hirsien alapuolella, ainakin itänurkassa ja länsinurkassa, oli muutamia suurehkoja kiviä (Ø 20-30 cm) – rakennuksen seinähirret oli muutoin perustettu maalattialle, mutta nurkkiin oli sijoitettu muutamia kiviä tueksi. R1a:n yhteydestä saatiin talteen piiposliinia, posliinia, punasavikeramiikkaa, esine-, astia- ja tasolasia (ei ikkunalasia), nahkaa (kengän pohjia) muutamia metalliesineitä ja mm. keraaminen nappi.

Kuva 13. R1a ja c kuvattuna luoteeseen. Digikuva nro 1. Kuvaaja: Tiia Ikonen.

Kuva 14. R1c kuvattuna itään. Digikuva nro 5. Kuvaaja: Tiia Ikonen.

Liuskekivistä rakennettu uunipohja sijaitsi R1a:n itäkulmassa (kartta 1, kuva 14). Laakakivet sijaitsivat korkeudella 140,30 m mpy. R1c oli rakennettu pääosin kivistä. Kivien paksuus oli ainoastaan 5-10 cm. Lieden jäännökset sijaitsivat 1,4 x 2 m kokoisella alueella. Laakakivien alta paljastui koillis-lounaisuuntaisia lankkuja (kuva 15), joiden leveys oli n. 15-20 cm. Lankut/laudat olivat pahoin maatuneita, joten niitä tutkittaessa ne hajosivat käsiin. Lankkujen paksuus oli ainoastaan muutamista sentteistä 5 cm:iin. Lankut sijaitsivat paksun puuroskakerroksen (Y3) sisässä. R1c:n yhteydestä saatiin talteen posliinia, piiposliinia, punasavikeramiikkaa (:99, Liite 6 (2/3)), esine-, taso ja pullolasia sekä metallinappi (ks. kartta 8, tilan R1a löytökartta ja vrt. karttaa löytöluetteloon (R1a ja c)).

Kuva 15. Rakenne R1, itäkulma. Kuvassa on liuskekivisen uunin pohjan (R1c) kiven alla sijainneet maatuneet laudat kuvattuna kaakkoon. Digikuva nro 33. Kuvaaja: Tiia Ikonen.

R1b eli hirsirakenteen toinen huone, oli pitkänomainen tila, jossa vaikutti olevan maalattia. R1b sijaitsi aivan kiinni R1a:ssa eli tiloilla oli ainakin yksi yhteinen seinä (kuva 16). R1b:n seinähirret sijaitsivat korkeudella n. 140,40 m mpy (yläpinta). Kuten R1a:ssa, seinähirsii oli neljä kappaletta vierekkäin. Hirret oli veistetty nelikulmaisiksi ja niiden halkaisija oli 20-25 cm. Ainakin yhdessä seinähirressä (koillis-lounaissuuntainen pitkä seinä) oli yksinkertainen salvos (kuva 17, kartta 1, R1b:n luodeseinämän uloin hirsi).

Kuvat 16 ja 17. Vasemmanpuoleisessa kuvassa R1b:n salvoskohta (vasen seinusta, hirren alkupää) ja oikeanpuoleisessa kuvassa salvoksesta lähikuva. Digikuvat nrot 13 ja 22 Kuvaaja: Tiia Ikonen

Tilan R1b kokonaispituus oli n. 6 m ja leveys n. 2 m. Tosin rakenteen itäpuoli oli tuhoutunut jo aiemmissa kaivutöissä. R1b dokumentoitiin kaikilta säilyneiltä osiltaan. R1b:n tasossa (kartat 1 ja 4) on nähtävissä myös muutamia kaakko-luode-suuntaisia lautoja korkeudella n. 140,45 m mpy. Näiden puiden alla kulki myös samansuuntaiset (luode-kaakko) paksummat hirret, joista ainakin yksi oli erittäin hiiltynyt ja sijaitsi voimakkaasti hiiltyneessä maassa. Kyseessä saattaa mahdollisesti olla R1b:n tilan kahtia jakava väliseinä. Mahdollisen väliseinän muut hirret eivät kuitenkaan olleet palaneita. Paikallista hiiltyntä puuta ei pystytty tutkimaan tämän enempää, koska kaivettu maa alkoi heti hiiltyneen puun kakkoispuolella. Kulttuurikerrokset olivat näiltä kohdin siis tuhoutuneet.

R1b:n koilliseinä sijaitsee puuroskakerroksessa (Y7). Alimman tason puiden alla maanpinta alkoi korkeudella 140,15 m mpy. Koilliseinämän päällä ja alla sijaitsee myös puuroskaa. Kaikkiaan puuroskakerroksen (Y7) paksuus oli 25-30 cm. Puuroska lienee toiminut maaperän ja rakenteen välisenä kosteuseristeenä. R1b:n koilliseinämän alla alkoi vaaleanruskea savi, jossa oli hieman puuroskaa seassa (Y8). Paikallisena kerroksena rakenteen R1b sisäpuolella erotettiin myös tumma savimaa, jossa oli seassa puuroskaa (Y9). Alimpana kerroksena R1b:n alla tuli esille vaalea savimaa (Y10), joka lienee pohjasavea.

Rakenteen R1b:n koilliseinämän koillispuolella havaittiin vielä muutamia luode-kaakkosuuntaisia limittäisiä lautoja korkeudella 140,35-140,25 m mpy eli samalla tasolla kuin tilan R1b koilliseinän hirret. Lisäksi n. metrin päässä R1b:n pohjoiskulmasta tavattiin kaksi isohkoa kiveä (halk. 20 cm). Kivien ja edellä mainittujen lautojen välissä oli vielä yksi koillis-lounaisuuntainen lauta, joka näytti yhdistävän kivet ja havaitut limittäiset laudat (kartta 1 ja 4). Rakenne R1b onkin mitä ilmeisimmin jatkunut vielä pitemmälle koilliseen. Kyseessä on saattanut olla rakenteeseen R1 kuulunut erillinen tila, jossa on ollut laotalattia. Kuvassa 18 näkyvän pohjoisimman nurkkakiven jälkeen alkoi kaivettu maa.

Kuva 18. Etualalla R1b:n koilliseinämän koillispuolelta paljastuneet limittäiset laudat ja muutama rakenteen nurkkakivi. Kuvattu lounaaseen. Digikuva nro 30. Kuvaaja: Tiia Ikonen.

Mainittakoon, että ylempältä tasolta samalta kohdalta tavattiin runsaasti palanutta maata ja tiilimurskaa. Tämä mahdollinen tiilirakenne (R4c) tulkittiin kuuluvaksi rakenteeseen R4 eli kivijalalliseen nuorempaan talonperustukseen, joka oli rakennettu aivan R1b:n päälle (lue lisää luvusta 3.4). R4:n ja R1b:n välimaastosta kerroksesta Y5, otettiin maanäyte (MN 1). R4a:n kivet sijaitsivat osin tässä kerroksessa ja R1B:n koilliseinäma aivan tämän kerroksen alapuolella. Näytteestä analysoitiin poimulehden, jauhosavikan, pihatataren, niitty- ja rönsyleinikin, ahusolaheinän, ja pihatähtimön jäänteitä. Kosteikkokasveja edustivat sarat, mesiangervo ja suokuusio. Näytteessä oli runsaasti myös kuusen neulasia. Kulttuuririkkaruohot viittaavat ihmistoiminnan muokaamaan maahan (esim. joutomaa, piha, viljelypelto). Kosteikkokasvit viittaavat tutkimuskohteen sijaitsevan lähellä vesistöä. Erityisesti suokuusio kasvaa matalassa rantavedessä tai veden rajassa ja mesiangero rannalla. (Lempiäinen 2007, 6 ja 8).

Tutkimuskohde ei kuitenkaan sijainnut aivan vesistön vieressä – joen rantaan on matkaa n. pari sataa metriä. Alue on mahdollisesti ollut hyvin kostea ja vesiperäistä aluetta, kuten Kajaanin kaupungin alueen tiedetään olleen 1700- ja vielä 1800-luvullakin (Tyrkkö 1948, 231-233; Ahonen 1961, 7-8).

Rakenteen R1 tilan b yhteydestä saatiin talteen joukko mielenkiintoisia esineitä. R1b:n koillisseinämän yhteydestä saatiin talteen posliinia, piiposliinia, pala tummanruskeaa suolalasilteista koristeltua kivasavikeramiikkaa, punasavikeramiikkaa, esine-, taso- ja pullolasia ja muutamia liitupiipunkopan katkelmia (pahoin palaneita). Puuroskakerroksessa (Y7) oli säilynyt myös orgaanista materiaalia kuten kengän osia, lapsen kengänpohja, keskikokoinen veistetty puutappi, jonka toinen pää oli muotoiltu. Mainittakoon, että puutappi tuli esille koilliseinämän hirsien alta. Mielenkiintoisin löytö oli isokokoinen puukauha (kuva 19), joka tulkittiin jonkinlaiseksi laari- tai jyväkauhaksi. Kauha oli kiilautunut R1b:n koillisseinämän hirsien väliin.

Kuva 19. Puukauha, joka oli kiilautunut R1b:n koillisseinän hirsien väliin. Digikuva nro 25. Kuvaaja: Tiia Ikonen.

Rakenne R1b tulkittiin hirsikehikolliseksi savutuvan jäännökseksi, johon kuului liuskekivinen uunin perusta. Rakenteessa on ollut ainakin kaksi isoa (kuva 20) ja maalattiallista huonetta. Lisäksi rakenteeseen on mahdollisesti kuulunut (koillisosa)

lautalattiainen pienempi tila/huone. Rakenteen R1 kokonaislaajuus ei kuitenkaan selvinnyt kesän 2007 tutkimuksissa, koska rakenteen itäpuoliset osat olivat tuhoutuneet jo aiemmissa pihan kaivutöissä.

R1b:n löytöaines oli osin sekoittunutta, koska nuorempi (1800-l. loppupuoli) kivijalallinen talonperustus (R4) oli rakennettu aivan R1:n hirsikehikon päälle osin R1:n rakenteita hyödyntäen. Tämä vaikeutti rakenteen R1 ajoittamista. Koska piiposliinia (Liite 6 (1/3) ja 6 (2/3)) löydettiin sekä R1a:sta sekä R1b:stä ajoittuu rakenne aikaisintaan 1700-luvun jälkipuoliskolle – piiposliinia alettiin valmistamaan Englannissa 1760-luvulla (Bartels 1999, 238, 419).

Kuva 20. R1a, b ja c. Ilmakuva rakenteesta. Kuvattu Brahenkatu 18:sta parvekkeelta etelään. Kuvaaja: Tiia Ikonen.

Muita ajoittavia löytöjä R1:n yhteydestä olivat muutamat liitupiipun kopan katkelmat, joista toinen (:231, Liite 6 (2/3)) on mahdollisesti kappale ns. simpukkapiipusta. Simpukkapiippuja ovat piiput, joiden kopassa on pystysuuntaisia, kohollaan olevia harjanteita. Tasaisessa tilassa, joka jää harjanteiden ja pesän suosan

väliin, on usein koristeina neljän pisteen muodostama kuvio, ranskanlilja- tai tähtikuvio. Osassa pesissä on myös koristeura kopan suuosan reunassa. Carl Wettervik ja Mathias Nyberg ovat ruotsalaisista valmistajista ainakin valmistaneet simpukkapiippuja. Simpukkapiippuja ei Ruotsissa esiinny ennen 1790-lukua. Myös Suomessa Turun tehdas ja Fortuna ovat valmistaneet simpukkapiippuja. (Makkonen 1991, 50; Ks. Myös Åkerhagen 2004, 24-25.) Kopan katkelmassa :231 erottuu yhdellä sivulla kohoharjanteita. Muuta fragmentaarista kopasta ei voidakaan erottaa, koska koppa on palamisen seurauksena pahoin rapautunut ja halkeillut. Jos koppa on ns. simpukkamallia, se on todennäköisesti ruotsalaisvalmisteinen ja ajoittuu näin ollen 1700-lopulta 1800-luvulle.

Ajoittavaa esineistöä ovat myös kivisavikeramiikan katkelmat. Pala :251 (Liite 6 (2/3)), joka on tummanruskeaa suolalasetettua kivisavikeramiikkaa, jossa on koristelua ulkopinnassa. Kivisaviastioiden yleisimmät esinemuodot ovat erilaiset ruukut, kannut ja tuopit, koska kivisavesta valmistetut astiat soveltuvat parhaiten nesteiden tarjoiluun ja säilytykseen (Niukkanen 1994, 322-323). R1:sen yhteydestä saatiin talteen useampi kappale samasta kivisaviastiasta (tuoppi?). Astia on valmistettu vaalean harmaasta savesta dreijaamalla ja astian ulkopinnalla on oranssinvärinen lasite. Osa astiasta löytyi R1a:n puuroskakerrroksesta (:90, Liite 6 (2/3)) Y3 ja osa R4:n yhteydestä (:226 ja 190, Liite 6 (2/3)). Osa paloista on yhteensopivia (pohjapalat :90 ja :190, Liite 6 (2/3)), joten ne ovat peräisin samasta astiasta. Esine kuuluu siis R1:n aikaiseen esineistöön, koska R1a:n yhteydestä talteen saatu pala :90 on suljetusta kontekstista. Edellä mainitut kivisavikappaleet voisivat olla peräisin pitkänomaisesta ”tuopista”, jossa on mahdollisesti ollut päällä tinakansi. Tällaisia tuoppeja valmistettiin 1700-luvulla Reininmaalla Westerwaldissa (Gaimster 1997, 251-253, 266-267).

R1b:n koilliseinästä otettiin puunäyte (kartta 4, näytteenotto kohta), joka lähetettiin dendrokronologiseen ajoitukseen Joensuun yliopistoon. Näytteessä esiintyi vuosilustoja aikaväliltä 1675-1750. Vuoden 1750 lustossa on ns. myöhäispuusolukkoa, jonka perusteella puu on kaadettu vuoden 1750 kasvukauden päättymisen jälkeen ja ennen vuoden 1751 kasvukauden alkamista. (Zetterberg 2007, 1-2.)

Esinelöytöjen ja vuosilustojen perusteella Rakenne R1 ajoittuu 1700-luvun puolestavälistä (rakennettu?) 1700-luvun lopulle tai 1800-luvun alkupuolelle, jonka

jälkeen rakenne on poistunut käytöstä ja päälle on rakennettu R4 eli kivijalallinen asuinrakennus.

3.2 R2

Rakennekuvaus: Kivirakenne

Kerrokset/yhteydet: Y1, pintamaakerrokset; Y2, soran ja mullan sekainen sekoittunut maa; Y3, tumma likamaa, jossa hieman puurooskaa seassa; Y4, tumma hiilen sekainen maa; Y5, vaalea savimaa; Y6, ruskea savimaa

Pinta-ala/koko: 1,8 x 2,5 m

Kartta: 2

Diat: -

Mustavalkonegatiivit: 125722:7-10

Digitaaliset kuvat: 8 ja 9

Löydöt: KM2007042:285-293. Y3, liitupiipun varsien katkelmia, taso-, pullo- ja astialasia.

Poistetut löydöt: -

Piirretyt/valokuvatut esineet:

Näytteet: -

Ajoitus: 1700-/1800-luku

Rakenne R2 eli mahdollinen rakennuksen kivijalan jäännös (kuva 21), tuli esille tontin pohjoisosasta (kartta 7) korkeudelta 140,5 m mpy. Muutamia rakennekiviä ehti lähteä pois kaivinkoneen kauhassa. Rakenteen päällä sijaitsivat pintamaakerrokset (Y1), joiden paksuus oli n. 20 cm. Pintamaakerrosten alla alkoi soran ja mullan sekainen sekoittunut maakerros (Y2), jonka paksuus oli n. 30-40 cm. R5:n rakennekivet sijaitsivat tummahkossa likamaassa, jossa oli hieman puurooskaa ja maatunutta puuta seassa (Y3). R5:n muoto näyttää olevan suorakulmainen, joka on pohjoisosastaan avoin (kartta 2). Pohjoisosa oli tuhoutunut aiempien kaivutöiden seurauksena ja tässä alkoikin kaivettu, sekoittunut maa. Kivien koko vaihteli suuresti – rakenteen eteläpuolelle oli ladottu pienehköjä, halkaisijaltaan 20-30 cm olevia kiviä kaakko-luodesuuntaiseen riviin. Rakenteen itäpuolen kivet olivat suurempia, n. 40-50 cm halkaisijaltaan. Rakenteen länsipuolen kivet olivat myös kooltaan isoja, n. 30-60 cm halkaisijaltaan. Rakenteen keskellä sijaitsi kaksi limittäistä laakakiveä (kuva 21). Rakenteeseen liittyi myös hieman tummaa hiilen sekaista maata (Y4), joka oli paikallinen ja hyvin ohut kerros (5-10 cm paksu) sekä vaaleaa pudasta savimaata (Y5), joka oli niin ikään paikallinen saviesiintymä. Rakenteen alla alkoi ruskea, puhdas savimaa (Y6), joka lienee pohjamaata. Rakenne ei siis jatkunut dokumentoitua tasoa alemmas.

Kuva 21. Rakenne R2, kivirakenne, kuvattuna kaakkoon
Digikuva nro 8. Kuvaaja: Tiia Ikonen.

Rakenteen luonne jäi melko epämääräiseksi. Lähinnä tulee mieleen pohjasaveen kaivettu kellari, johon myös rakenteen pienialaisuus ja muoto mahdollisesti viittaavat. R2:n ylemmät kerrokset lienevät tuhoutuneet jo aiemmissa pihan kaivutöissä – näin ollen ainoastaan rakenteen alin kivikerta on säilynyt.

Rakenteen yhteydestä likamaasta Y3 saatiin talteen liitupiipunvarren pätkiä, kirkasta esine- ja tasolasia sekä vihreää pullolasia. Koska ajoittavaa esineistöä ei rakenteen yhteydestä saatu talteen, jäi R2:n ajoitus varsin epämääräiseksi. Löydetyt liitupiipun varret olivat suhteellisen ohuita, joten ainakaan rakenne ei ajoitu 1600-luvulle, jolloin liitupiippujen varret olivat paksuja. Rakenne voidaan karkeasti ajoittaa 1700-1800-luvuille.

3.3 R3 a ja b

Rakennekuvaus: Lautarakenne

Kerrokset/yhteydet: Y1, Pintamaakerrokset (nurmi); Y2, sekoittunutta maata, jossa paljon rakennusjätettä ja tiilimurskaa; Y3, saven sekainen likamaa

Pinta-ala/koko: n. 1 x 12 m

Kartta: 1

Diat: 125723: 1

Mustavalkonegatiivit: 125722: 11-16

Digitaaliset kuvat: 10

Löydöt: KM2007042: 294-318. **Y3**, posliinia, piiposliinia, punasavikeramikkaa, litupiipun kopan katkelma, esine-, ikkuna-, pullo- ja tasolasia sekä penni vuodelta 1893

Poistetut löydöt: 68-70

Piirretyt/valokuvatut esineet: KM 2007042: **299** (liitupiipun kopan katkelma). Lite 6 (2/3)

Näytteet: -

Ajoitus: 1800-luvun loppu

Rakenne R3 eli mahdollinen lautapäällysteinen katu/kuja (kuva 22) tuli esille tontin keskikohdalta korkeudelta 140,52-140,66 m mpy. Koillis-lounaissuuntainen rakenne alkoi aivan Urheilu-Ampan kiinteistön ulkoseinämän läheltä (kartta 7) – osa rakenteesta lienee tuhoutunut viimeistään kiinteistön perustuksia kaivettaessa. Rakenne jaettiin a ja b osaan, siten että rakenteen lounaisosa moderniin putkikaivantoon asti oli R3a ja rakenteen koillisosa R3b. Tämän jaottelun mukaan luetteloitiin myös rakenteesta talteen saadut löydöt.

Rakenne muodostui paikoitellen jopa neljästä vierekkäin ja koillis-lounaissuuntaiseen linjaan asetellusta ohuehkosta (paks. 5 -10 cm) laudasta. Laudat olivat aivan limittäin erityisesti rakenteen keskikohdilla. Joidenkin lautojen alle oli myös aseteltu tiilenpaloja aivan kuin tukemaan rakennetta pohjasta päin (kartta 1). Rakenteen halkaisi koillispäässä moderni betoniputkikaivanto, joka oli osittain tuhonnut rakenteen pohjois- ja koillisosia – laudat olivat siirtyneet alkuperäiseltä paikaltaan ja katkeilleet. Rakenteen kokonaispituus oli n. 12 m ja leveys n. 1m. Joskin rakenteen alkuperäinen leveys lienee ollut lähempänä 80 cm:ä.

R3:n päällä sijaitsi pintamaakerros Y1, joka oli n. 10 - 15 cm paksuinen. Y1:n alla oli sekoittunut maakerros (Y2), jossa oli seassa runsaasti rakennusjätettä (mm. tiilimurskaa). Kerroksen paksuus oli n. 30-40 cm.

Kuva 22. Rakenne R3 eli mahdollinen lautapäällysteinen kuja/
pitkospuurakenne kuvattuna koilliseen. Digikuva nro 10.
Kuvaaja: Tiia Ikonen.

R3:n oli hautautunut kerroksen Y2 alle. Varsinaisesti R3 (laudat) sijaitsivat kerroksessa Y3 eli savisessa likamaassa.

Rakenne tulkittiin lauta/puupäällysteiseksi kujarakenteeksi, joita tiedetään Kajaanissa olleen 1600-luvulta lähtien aina 1800-luvun lopulle (ks. luvut 1.2.1, 1.2.2 ja 1.2.3) maaperän vetisyyden takia. Kajaanin Raatihuoneentorin valvonnan/pelastuskaivausten yhteydessä tuli esille pätkä hirsirakenteista kadunpohjaa (Mökkönen 2001, 11, ks. J-P. Joonan piirtämä kartta). Kirjallisista lähteistä löytyy myös viite, jonka mukaan Kajaanin kadut olisivat vielä 1800-luvun lopullakin olleet huonokuntoisia ja jalkakäytävinä toimivat lähinnä ”*kapeat lankkutiet, joissa oli pari kolme lankkua rinnan*” (Ahonen 1961, 8). Rakenteeltaan R3 vaikuttaa juuri tällaiselta kapealta lankkutieltä. Toisaalta R3 ei sijainnut minkään vanhan tielinjan kohdalla, vaan keskellä korttelialuetta. Kyseessä saattaakin katulinjauksen sijaan olla esim. mahdollinen pitkospuukuja, joka on mahdollisesti kulkenut esim. karjapihalla. Joka tapauksessa rakenne lienee jäännös vaatimattomasta kulkureitistä.

R3 ajoittunee 1800-luvun loppupuolelle tai hieman vanhemmaksi. Parhaimman viiteen rakenteen ajoituksesta antaa penni vuodelta 1893 (:317) Rakenteen yhteydestä saatiin talteen myös liitupiipun kopan katkelma (:299, Liite 6 (2/3)). Katkelma lienee peräisin ruotsalaisvalmisteisesta ns. simpukkapiipusta, jotka ajoittuvat 1700- ja 1800-luvuille. Tosin mallia on valmistettu myös Suomessa (Turku). Ruotsalaiset tupakkatehtailijat kuten *Carl Wettervik*, *Mathias Nyberg* ja *Olof Forsberg* valmistivat simpukkapiippuja perunkirjoitusten mukaan. Simpukkapiippuja ei esiinny Ruotsissa ennen 1790-lukua. (Makkonen 1991, 50; Åkerhagen 2004, 24-25.)

On huomattava, että R3 sijaisi samoilla korkeuksilla kuin R4a eli kivijalka, josta lisää seuraavassa luvussa. Myös löytömateriaaleiltaan rakenteet vaikuttivat samanikäisiltä (kolikot).

3.4 R4 a, b ja c

Rakennekuvaus: Kivi- ja tiilirakenne

Kerrokset/yhteydet: **Y1**, pintamaakerrokset; **Y2**, soran sekainen sekoittunut maa; **Y3**, tumma likamaa, jossa puuroskaa ja paljon tiilimurskaa seassa; **Y4**, vaalea hiekan sekainen savi (paikallinen kerros); **Y5**, puuroskakerros; **Y6**, hieno hiekka (paikallinen kerros); **Y7**, puuroskakerros

Pinta-ala/koko: säilynyt osa 2,3 x n. 5 m

Kartta: 1

Diat: -

Mustavalkonegatiivit: 125722: 14-15,

Digitaaliset kuvat: 12, 13-22, 19-21, 25-26, 29, 36

Löydöt: KM2007042: **R4a/Y2**, 136-141; **R4a/Y3**, 142-176; **R4c/Y3**, 177-206. **R4a/Y5**, 207-239

Poistetut löydöt: 41-55. Nro **45**, naisen/lapsen kenkä, nro **46**, miehen kenkä, nro **47** nahkapussi (?) ja nro **50**, punottua naurua katkelma. Liite 6 (3/3)

Piirretyt/valokuvatut esineet: KM 2007042: **182** (piiposliinia), **:160** (kultasormus), **:190** ja **:226** (kivisavikeramiikkaa) sekä **:231** (liitupiipun kopan katkelma) ja **: 277** (vaateneula?), Liite 6 (2/3)

Näytteet: -

Ajoitus: 1800-luvun jälkimmäinen puolisko

R4 tuli esille keskeltä tontti I-2-4 (kartta 7). Mainittakoon heti aluksi, että rakenne R4 jaettiin jo kentällä osioihin a, b ja c, jotta löytöjen talteen otto helpottuisi (kartat 9 ja 10). R4a käsitti kivijalan ja sen sisäpuolella sijainneen pienialaisen hirsitason. R4b:ksi nimettiin kivijalan länsipuolella sijainnut kivikko ja R4c:ksi kivijalan pohjoispäässä ollut

tiilikeskittymä. R4 eli rakennuksen kivijalka oli rakennettu aivan rakenteen R1 tilan b päälle (kartta 1). Kivijalan rakennuksessa oli aivan selvästi hyödynnetty R1b:n hirsikehikkoa - hirret oli jätetty maahan kivijalan tueksi ja perustukseksi.

R4a

Kivijalan päällä sijaitsi pintamaakerrokset (Y1) ja sekoittuneen maan kerros (soran & saven sekainen, Y2). Kivijalasta oli jäljellä n. 2,3 x n. 5 m suuruinen ala (kartta 1). Pätkä käsitti luode- ja pohjoisseinustan. Kivijalka oli suorakulmainen ja todennäköisesti koillislounaissauntainen eli samansuuntainen Linnankadun kanssa. Rakenteen sijainti on siis noudattanut katulinjaa, joka on pysynyt samansuuntaisena aina 1600-luvulta lähtien (Mökkönen 2001, Liitteet 3.1, 3.2, 3.3.)

Kivet olivat n. 20-60 cm halkaisijaltaan ja niiden yläpinta sijaitsi korkeudella 140,7 – 140,60 m mpy (kuva 23). Kivet sijaitsivat puurosken sekaisessa tummassa likamaassa, jossa oli paljon tiilimurskaa seassa (Y3). Tasossa oli havaittavissa aivan selvä pohjoisnurkka (kartta 1), josta rakenne jatkui koilliseen. Kivijalan kiviä poistettaessa havaittiin, että osassa rakennetta ylempien kivien alla sijaitsi vielä toinen kivikerta. Alempi kivijalan kivikerros muodostui laakakivistä (halk. 50-60 cm), joita oli aseteltu muutamiin kohti ilmeisesti tukemaan ja tasapainottamaan ylempää kivikertaa. Kivijalasta oli jäljellä ainoastaan länsiseinämä ja pohjoisnurkka. Rakenteen itä- ja eteläpuoliset osat olivat tuhoutuneet aiemmissa pihan kaivutöissä.

R4a kivijalan yhteydestä kerroksesta Y2 (sekoittunut maa) saatiin talteen piiposliinia, posliinia ja kirkasta esine- ja tasolasia. Kerroksesta Y3 (likamaa) saatiin talteen posliinia, piiposliinia, punasavikeramiikkaa, vihreää pullolasia, esine- ja astialasia, pienen, puisen puurenkaan puolikas (:169) ja muutama metalliesineen katkelma. Mielenkiintoisimpia löytöjä tästä kerroksesta olivat kultasormus (:160, Liite 6 (2/3)) ja kolme rahaa (:161, :162, :163).

Sormus (:160. Liite 6 (2/3)) oli mennyt poikki ilmeisesti jo niihin aikoihin, kun esine on joutunut maan poveen. Sormus on painoltaan kevyt (0,9 g), joten koru lienee ontto. Esineen sisältä löytyy kultasepän nimileima ”JJK”, tarkastusleimana kruunun kuva, merkintä ”18 k” (18 karaatin kultaa), vuosileima ”R3” sekä kaupunkileima, joka sormuksessa näyttää tornilta/linnalta. Vuosileima R3 tarkoittaa vuotta 1874. Sormus on

puristettu ohuesta kultalevystä ja jätetty ontoksi. Joskus ontot sormukset täytettiin hartsilla tukevuuden lisäämiseksi (Fagerström & Juntikka 1996, 80), mutta ko. sormuksen kohdalla näin ei kuitenkaan ole tehty. Tyyllisesti koru edustaa uusrokokoota, joka hallitseva tyyllisuunta 1800-luvun puolivälin ja lopun oululaisissa koruissa (Fagerström & Juntikka 1996, 80). Kaupunkileima kertoo korun olevan oululaista alkuperää, myös kultaseppä on oululainen. Kyseessä on Johan Jacob Kaattari (JJK), josta on tietoja vuosilta 1876-1886 (Fagerström & Juntikka 1996, 132). Kaattarin tiedetään kuitenkin toimineen kultaseppänä ainakin vuodesta 1874 lähtien, jolloin Kaattarilla on ollut opissaan Johan Petter Paulin, josta sittemmin myös tuli kultaseppä (Fagerström & Juntikka 1996, 19).

Kuva 23. R4a eli kivijalka ja hirsitaso kuvattuna lounaaseen. Etualalla rakenteen Pohjoinen nurkkakivi ja tiialue R4c. Digikuva nro 21. Kuvaaja: Tiia Ikonen.

Kolme rahaa, jotka tulivat kerroksesta Y3, olivat: Fredrik I:n aikainen 2-äyrinen vuodelta 1748 (:161), Aleksanteri II aikainen kopeekka vuodelta 1859 (:162) ja Nikolai II:n aikainen penni vuodelta 1906 (:163). Rahat ovat kaikki peräisin eri vuosisadoilta. Todennäköisesti rahat venäjän vallan ajalta :162 ja :163 kertovat R4:n käyttöajasta, koska myös muu löytömateriali viittaa 1800-luvun loppupuoliseen ajoitukseen (ks. löytöluettelo: mm. suhteellisen uuden näköiset nahkajalkineet, karahvipullon korkki

(tehdasvalmisteinen). Eriaikaiset löydöt kertovat myös maakerrosten sekoittumisesta – vuoden 1748 kolikko :161, on todennäköisesti peräisin alemmasta rakenteesta. Kulttuurikerrokset ovat osin sekoittuneet, koska R4a ja R1b sijaitsivat aivan päällekkäin. Myös routa on voinut liikutella esineitä maassa ”väärään” kerrokseen.

Kivijalan pohjoispäässä sijaitsi kaksi n. 10 cm paksuista, kapeaa lankkua (kuva 23 ja kartta 1). Lankut olivat todennäköisesti R4:n lattian tukirakenteita(niska?). Aivan lankkujen alapuolella korkeudella n. 140,45 m mpy sijaitsi puutaso, josat oli jäljellä viisi koillis-lounaisuuntaista puuta. Puut olivat pituudeltaan 0,7 - 2,5 m pituisia ja n. 20 cm levyisiä (pinta-ala 1 x 2,5 m). Ainakin yksi hirsistä oli varmuudella uusiokäytetty, koska sen lounaispäässä oli lohennyrsälvoksen ilman mitään rakenteellista syytä (kuva 24). Puut sijaitsivat puurosakerroksessa Y5. Lisäksi paikallisesti havaittiin pienialaisia hienon hiekan linssejä (Y6) R4a:n sisäpuolella.

R4a:n hirsitason yhteydestä kerroksesta Y7 (puuroska) saatiin talteen piiposliinia (Liite 6 (2/3), posliinia, punasavikeramiikkaa, muutamia kivisaviastian paloja (:226, Liite 6 (2/3)), liitupiipun kopan katkelma, esine-, taso-, pullo- ja ikkunalasia, muutamia metalliesineitä sekä nahkaesineen katkelmia.

Kuva 24. R4a:n hirsitason uusiokäytetty lohennyrsälvöksinen puu kuvattu-
na ylhäältä. Digikuva nro 19. Kuvaaja: Tiia Ikonen.

R4b

R4b eli kivijalan länsiluodepuolella sijainnut kivikko sijaitsi vaaleassa hiekan sekaisessa savimaassa (Y4), joka oli todella tiukkaan pakkautunutta maa-ainesta (kuva 25). Kerroksessa oli havaittavissa runsaasti myös tiilimurskaa. Kivet sijaitsivat melko pienellä alalla (1,6 x 3 m) korkeudella 140,40 – 140,60 m mpy aivan kivijalan R4 luodepuolella. Osa kivistä näytti paikoilleen asetelluilta (kartta 4 ja 10). Kivien lomassa oli paikoitellen myös tiiltä. Kivet tulkittiin kuuluvaksi R4:een eli kivijalkaan. Kyseessä on mahdollisesti R4:n romahtaneita rakenteita, koska kivet näyttivät sijaitsevan R4a:n ulkopuolella. R4b:n eli kivikon yhteydestä kerroksesta Y4 (vaalea, likainen savimaa) saatiin talteen piiposliinia, punasavikeramiikkaa, astia-, taso-, ikkuna- ja pullolasia sekä pieni, veistetty puutappi (:176).

Kuva 25. R4b eli R4a:n luodepuolella sijainnut kivikko kuvattuna koilliseen. Digikuva nro 29. Kuvaaja: Tiia Ikonen.

R4c

R4c eli tiili- ja tiilimurska-alue sijaitsi R4a:n koillispäässä korkeudella 140,5 eli samalla korkeudella kuin R4a:n peruskivet. Alueen pinta-ala oli n. 0,6 x 0,8 m.. Osa tiilistä näytti paikoitteen ladotuilta. Tiilet sijaitsivat tummassa likamaassa (Y3) ja kerroksessa oli erittäin runsaasti tiilimurskaa seassa. Tiilet ja paikalta löytynyt esineistö vaikutti

voimakkaasti palaneilta. Kyseessä on mahdollisesti piipun/uuninperusta. R4c:n eli tiilikeskittymän yhteydestä kerroksesta Y3 (puurosken sekainen tumma likamaa) saatiin talteen piiposliinia, posliinia, kivisavikeramiikkaa (:190), punasavikeramiikkaa, astia-, esine-, pullo-, taso sekä ikkunalasia sekä muutama metalliesineen katkelma. Mainittakoon, että kivisavikeramiikka, mitä R4:n yhteydestä saatiin talteen on peräisin samasta astiasta kuin pala :90, joka saatiin talteen R1a:n kerroksesta ja pala :251, joka tuli R1b:stä kerroksesta Y7, koillisseinämän päältä.

3.5 R5

Rakennekuvaus: puurakenne

Kerrokset/yhteydet: Y1, pintamaakerrokset; Y2, soran ja mullan sekainen sekoittunut maa; Y3, vaaleanruskea savimaa, likamaa; Y4, puhdas savimaa

Pinta-ala/koko: 0,9 x 1,1 m

Kartta: 5

Diat: -

Mustavalkonegatiivit: 125722:17-18

Digitaaliset kuvat: 11-12

Löydöt: KM2007042: 319-323

Poistettut löydöt: -

Piirretyt/valokuvatut esineet: KM 2007042:319, piiposliinia. Liite 6 (1/3)

Näytteet: -

Ajoitus: 1700-luvun loppu/1800-luku

Rakenne R5 tuli esille tontin itäkoillisosasta, melko läheltä rakennetta R1b/R4 (kartta 7). Rakenteen päällä sijaitsi pintamaakerros (Y1), joka oli paksuudeltaan n. 20 cm ja tämän alla soran ja mullan sekainen sekoittunut maa (Y2), joka oli n. 20 cm paksuudeltaan. Rakenne koostui toisiinsa yhteen naulatuista laudoista ja lankuista (kartta 5, kuva 26), jotka muodostivat suorakulmaisen rakenteen. Rakenteen keskellä kulki yksi koillislounaissauntainen poikkilauta (paks. 15 cm). Laudat olivat melko ohuita, 5-10 cm paksuja. R5:n sijaitsi ruskeassa savisessa likamaassa (Y3) korkeudella n. 140,20 m mpy. Varsinkin rakenteen pohjois- ja lounaisosa olivat pahoin maatuneita. Rakenteen R5 yhteydestä saatiin talteen mm. piiposliinia ja kirkasta sekä vihreää lasia. Rakenne ei jatkunut enää piirrettyä tasoa syvemmälle, vaan sen alla alkoi puhdas savimaa (Y4). Mainittakoon, että lautakehikon eteläpuolella oli kaksi valtavaa luonnonkiveä (Ø 1-1,5 m), jotka eivät näyttäneet liittyvät rakenteeseen.

Kuva 26. Rakenne R5 eli lautakehikko kuvattuna lounaaseen. Digikuva nro 12. Kuvaaja Tiia Ikonen.

R5:n funktio jäi epämääräiseksi kesän 2007 tutkimuksissa. Esiin tullut lautakehikko oli muodoltaan selkeä, mutta pienialainen. Rakenteeseen ei kuulunut kuin yksi selkeä likamaakerros, joka oli 10-20 cm paksu. Kaikki löydöt tulivat tästä kerroksesta. Rakenne ajoittunee aikaisintaan 1700-luvun jälkimmäiselle puoliskolle tai 1800-luvulle piiposliinilöytöjen perusteella.

3.6 R6

Rakennekuvaus: Kivi-, lauta- ja tiilirakenne

Kerrokset/yhteydet: Y1, pintamaakerrokset; Y2, soran ja rakennusjätteen sekainen sekoittunut maa; Y3, vaalea savinen likamaa; Y4, saven sekainen puuroska; Y5, puurpska, jossa seassa paljon havuja; Y6, ruskea savi/pohjamaa

Pinta-ala/koko: 3,2 x 4,6 m

Kartta: 6

Diat: -

Mustavalkonegatiivit: 125722: 42-51

Digitaaliset kuvat: 34-38

Löydöt: KM2007042: 324-342. Y4/**kivijalka**, piiposliinia, astia-, ikkuna- esine- ja pullolasia; Y4/**lautataso**, piiposliinia, punasavkeramiikkaa, astia-, ikkuna- ja pullolasia, metalliesine, nahka- ja puuesineitä.

Poistetut löydöt: 72-75

Piirretyt/valokuvatut esineet:

Näytteet: Maanäyte kerroksesta Y4 (MN 2, kartta 6) Ks. erillinen raportti, Lempiäinen 2007: ”Kajaani, Brahenkatu 18, arkeologinen valvontakaivaus. Makrofossiilitutkimus. Tutkimusraportti 2007”

Ajoitus: 1700-luvun loppu/1800-luku

Rakenne R6 tuli esille tutkimusten viimeisenä kenttätyöpäivänä. R6 paljastui osittain rakenteen R3 alta n. 20-30 cm alemmaa korkeudelta 140,40 – 140,10 m mpy (kartta 7). Näin ollen rakenteen päällä oli pintamaakerrokset (Y1), rakennusjätekerros (Y2) ja vaalea savinen likamaa (Y3), jossa R3 sijaitsi. Savisen likamaan paksuus oli n. 20 cm, jonka jälkeen alkoi tulla esille R6:n rakenteita. R6 sijaitsi puurosken sisässä (Y4), jonka alla alkoi ruskea savimaa (Y6). Puurosken sisässä oli havaittavissa muutamassa kohden runsaasti havuja. Yhteys nimettiin Y5:ksi. Puuroskakerros oli n. 30 cm paksu ja se sisälsi runsaasti eläintenluita. R6 koostui kivijalan katkelmasta, lautatason jäännöksestä sekä ladotusta tiilestä (kartta 6, kuva 27). Rakenne oli koillis-lounaissuuntainen ja pinta-alaltaan n. 3,2 x 4,6 metriä.

Kuva 27. Rakenne R6 kuvattuna pohjoiseen. Etualalla kivijalkaa. Digikuva nro 37. Kuvaaja: Tiia Ikonen.

Kuten edellä mainittiin, rakenteeseen kuului katkelma kivijalkaa. Kivijalasta oli jäljellä ainoastaan 3 metrin pituinen katkelma. Kivet olivat kooltaan pienehköjä, halkaisijoiden ollessa n. 20-50 cm. Kivet (8 kpl) oli aseteltu koillis-lounaissuuntaiseen linjaan. Kivijalka oli osittain saven sekaisessa puuroskakerroksen (Y4) sisässä, mutta kivet oli ladottu pohjasaveen (Y5).

Rakenteen keskiosassa sijaitsi lautatasoa (kartta 6 ja kuva 28), jossa oli havaittavissa useita vierekkäin ladottuja maatuneita lautoja/lankkuja. Lautojen paksuus oli vain n. 3-5 cm. Puut sijaitsivat paksun saven sekaisen puuroskan (Y4) sisässä. Lankkujen alla havaittiin useita senttejä paksu tuohikerros, joka mitä ilmeisimmin toimi jonkinlaisen rakenteen eristemateriaalina. Saven sekaisesta puuroskasta, jossa oli runsaasti havuja (Y5), otettiin maanäyte (MN 2) rakenteen itänurkasta (kartta 6). Tällä kohdalla puuroskassa esiintyi erityisen paljon havuja. Näytteestä analysoitiin viljan (ohra?) tähkälapakko, luumun kivi, rönsyleinikin, ahosuolaheinän, sarojen jäänteitä sekä runsaasti kuusen neulasia (Lempiäinen 2007, 6-7).

Rakenteen keskiosassa, lautatason keskellä (kartta 6) esiintyi vierekkäin ladottua tiiltä. Tiilet olivat vanhaa tekoa, mm. tiilen oljilla kuivatus näkyi hyvin tiilien pinnassa olleista painaumista. Tiilet oli ladottu pohjasaveen (Y6), mutta tiilten lomissa näkyi myös jäänteitä hienosta hiekkakerroksesta. Tiilet oli ladottu pienehkölle pinta-alalle eli n.0,2 x 0,4 m suuruiselle alalle. Kyseessä on mahdollisesti rakenteeseen kuulunut uunin/piipun perustus, joka on suurimmaksi osaksi tuhoutunut.

Länsiosaltaan rakenne oli pahoin tuhoutunut. Lounaisosassa oli rakennetta tuhonnut 1900-luvulla paikalla sijainneen omakotitalon betoninen sokkeli (kartta 6). Luoteisosassa ei myöskään havaittu enää rakennuksen jäännöksiä. Muutaman metrin päässä luoteisosasta kulki moderni viemärilinja, jonka kaivaminen oli varmasti aikoinaan tuhonnut osan rakenteesta.

Rakenteen yhteydestä saatiin talteen piiposliinia, punasavikeramiikkaa, metalliesineitä, ikkuna-, esine-, taso- ja pullolasia sekä nahka- ja puuesineitä. Mainittakoon erikseen nahkatossun katkelma, joka tuli puuroskasta sekä lautatason alapuolelta, puuroskasta talteen saatu veistetty puukeppi, jonka toinen pää oli muotoiltu. Esineen paksuus oli n. 6 cm ja pituus n. 70 cm. Esine oli tosin toisesta päästään katkennut.

Kuva 28. Rakenne R6 kuvattuna etelään. Digikuva 34. Kuvaaja Tiia Ikonen.

Kyseessä on mitä ilmeisimmin rakennuksenpohja. Esinelöydöt (piiposliini) viittaavat aikaisintaan 1700-luvun loppupuoliseen ajoitukseen, joskin rakenne on hyvin todennäköisesti nuorempi. Koska rakenne tuli 1800-luvun lopulle ajoittuvan R3:n alapuolelta, täytyy R6:n olla hiukan vanhempi. R6 ajoittuu mahdollisesti 1800-luvun alkupuolelle tai puoleenväliin. Joka tapauksessa R6:n ja R3:n välillä ei ole kovin paljoa ikäeroa, koska rakenteiden välissä ollut maakerros oli melko ohut (n. 20-30 cm).

4. Loppulause

Kajaanin Brahenkatu 18:ssa, korttelissa I tontilla 2/4 suoritettiin kesällä 2007 parkkipaikan pohjaustöitä sekä tontin viemäröintiä. Taloyhtiö, joka toimi myös rakennuttaja, ei ollut tietoinen Kajaanista tehdystä kaupunkiarkeologisesta inventoinnista, eikä suojeluluokituksesta, johon ko. tontti inventoinnin perusteella oli luokiteltu. Tontti oli inventoinnissa luokiteltu ns. punaiseksi alueeksi eli alueeksi, jolla todennäköisesti sijaitsee säilyneitä vanhempia kulttuurikerroksia tai/ja alue on muutoin tutkimuksellisesti mielenkiintoinen.

Kaivutöissä paljastuikin säilyneitä kulttuurikerroksia metrin syvyydestä nykyisestä maanpinnasta. Alueelta tuli esille n. puoli metriä alle nykyisen maanpinnan hyvin säilyneitä hirsi- ja kivirakenteita, joihin liittyi paikoitellen jopa puolenmetrin paksuiset kulttuurimaakerrokset. Tontilta dokumentoitiin kaikkiaan kuusi erillistä rakennetta, joista

nuorimmat ajoittuvat 1800-luvun loppupuolelle tai 1900-alkuun ja vanhimmat 1700-luvun puoleenväliin.

Kesän 2007 tutkimusten perusteella mahdolliset alueen vanhemmat (1600-l.) kulttuurimaakerrokset olivat tuhoutuneet jo tontin aiemmissa kaivutöissä. Todennäköisesti kerroksia on tuhoutunut aikana (1960-l.?), jolloin kuusikerroksinen asuinrakennus on rakennettu. Myös tontilla sijainneet muut 1900-l. rakenteet (autokorjaamo ja omakotitalo), ovat tuhonneet alueen kerrostumia, kuten myös 1800-luvun rakennuskanta. Tutkimuksen perusteella alueen vanhimmat dokumentoidut kerrostumat ajoittuvat 1700-luvun puoleenväliin.

Lähes koko tontin alueella pihan pohjaus kaivettiin 1,5 metrin syvyyteen tai syvemmälle, jolloin kulttuurikerrokset poistettiin alueelta kokonaisuudessaan. Kesän 2007 pihan pohjaus- ja viemäröintitöiden jälkeen voidaan tontin I-2-4 aluetta pitää täysin tuhoutuneena. Ainoastaan tontin pohjoisosassa, Brahenkatu 18:sta asuintalon edessä, Brahenkadun puolella, voi olla tuhoutumattomia kulttuurikerroksia sekä Linnankadun ja Brahenkadun kulmauksessa tontin nurmialueella. Jos Brahenkadun puolella tai edellä mainitulla nurmialueella suoritetaan tulevaisuudessa kaivutöitä, on paikalle syytä järjestää arkeologinen valvonta.

Oulussa 25.10.2007

Marika Hyttinen

KAJAANI, Brahenkatu 18, 2007 (KaBra-07)

Karttaluettelo

1. **Kajaani, Brahenkatu 18.** Tasokartta (taso 1) rakenteista R1a, b ja c, R3 ja R4a ja R4c. Mk 1:40. Piirtänyt T. Ikonen 13. 15.6.2007
2. **Kajaani, Brahenkatu 18.** Tasokartta (taso 1) rakenteesta R2. Mk 1:10. piirtänyt M. Hyttinen 14.6.2007.
3. **Kajaani, Brahenkatu 18.** Profiilikartta (koillis) rakenteesta R1a. Mk 1:10. Piirtänyt M. Hyttinen 18.6.2007.
4. **Kajaani, Brahenkatu 18.** Tasokartta (taso 2) rakenteesta R1b. Mk 1:40. Piirtänyt T. Ikonen 18.6.2007.
5. **Kajaani, Brahenkatu 18.** Tasokartta (taso 1) rakenteesta R5. Mk 1:10. Piirtänyt T. Ikonen 18.6.2007.
6. **Kajaani, Brahenkatu 18.** Tasokartta (taso 1) rakenteesta R6. Mk 1:20, piirtänyt T. Ikonen 20.6.2007.
7. **Kajaani, Brahenkatu 18.** Yleiskartta tutkimusalueesta. Dokumentoidut rakenteet. Mk 1:250. Jäljentänyt suunnittelukartasta 1.8.2007 T. Ikonen.
8. **Kajaani, Brahenkatu 18.** Aluekartta/löytökartta R1 a ja c. Mk 1:20. Piirtänyt T. Ikonen 7. – 8. 6.2007.
9. **Kajaani, Brahenkatu 18.** Aluekartta R1a/R1c/R4a/R4c. Mk 1:20. Piirtänyt T. Ikonen 18.6.2007.
10. **Kajaani, Brahenkatu 18.** Aluekartta R1b/R4b. Mk 1:20. Piirtänyt T. Ikonen 18.6.2007.

KAJAANI, Brahenkatu 18, 2007 (Kabra -07)
Yhteysluettelo

- R1a ja c:Y1** Pintamaakerros/nurmikko, joka esiintyi korkeudella 140,55 – 140,40 m mpy. Pintamaan paksuus oli n. 15 cm. Ei karttoja.
- R1a ja c:Y2** Sekoittunut maa. Saven ja soran sekainen täyttömaakerros korkeudella 140,40 - 140,15 m mpy. Kerroksen paksuus 30 cm. Kartta 3.
- R1a ja c:Y3** Tumma, mullan ja runsaan puuroskan sekainen likamaakerros. Esiintyi korkeudella 140,30 – 139,90 m mpy. Kerroksen paksuus oli n. 20 cm. Kartat 1 ja 3.
- R1a ja c:Y4** Hienon hiekan linssi, joka sijaitsi yhteyden Y3 sisässä korkeudella 140,10 – 140,95 m mpy. Kerroksen paksuus oli n. 2 - 8 cm. Kartta 3.
- R1a ja c:Y5** Ruskea likamaa. Kerros sijaitsi korkeudella 140,05 – 139,85 m mpy. Kerroksen paksuus oli n. 10 - 15 cm. Kartta 3.
- R1a ja c:Y6** Ruskea savimaa. Kerros esiintyi korkeudella 140,00 – 139,75 m mpy. Kerroksen paksuus oli n. 10 - 20 cm. Kartta 3.
- R1a ja c:Y7** Vaalea savimaa, joka esiintyi korkeudella 139,90 – 139,70 m mpy. Kerroksen paksuus oli 25 cm. Kartta 3.
- R1a ja c:Y8** Hieno hiekka. Yhteys esiintyi korkeudella 140,23 – 139,50 m mpy. kerroksen paksuus oli n. 10 - 50 cm. Kerros jatkui syvemmälle kaivamattomaan maahan. Kartta 3.
- R2:Y1** Pintamaa/nurmikerros. Sijaitsi korkeudella 141,20 – 141,00 m mpy. Kerroksen paksuus oli n. 20 cm. Ei karttoja.
- R2:Y2** Sekoittunut maakerros, joka soran ja mullan sekaista. Kerros sijaitsi korkeudella 141,00 – 140,60 m mpy ja sen paksuus oli n. 30 - 40 cm. Ei karttoja.

- R2:Y3** Tumma, puuroskan sekainen likamaakerros, joka esiintyi korkeudella 140,60 - 140,40 m mpy. Kerroksen paksuus oli n. 10 - 20 cm. Kartta 2.
- R2:Y4** Tumma, hiilen sekainen likamaa, joka oli paikallinen ja hyvin ohut (n. 5 - 10 cm paksu) kerrostuma. Esiintyi korkeudella 140,47 – 140,40 m mpy. Ei karttoja.
- R2:Y5** Vaaleanruskea savimaa, joka esiintyi korkeudella 140,50 - 140,40 m mpy. Kerros oli paikallinen, löydötön ja n. 10 - 20 cm paksu. Kartta 2.
- R2:Y6** Ruskea savimaa, joka vaikutti pohjasavelta. Kerros oli löydötön ja alkoi korkeudelta 140,40/140,30 m mpy. Kerros jatkui syvemmälle kaivamattomaan maahan.
- R3:Y1** Pintamaa/nurmikerros. Kerros esiintyi korkeudella n. 140,80 - 140,65 m mpy. Kerroksen paksuus oli n. 10 - 15 cm. Ei karttoja.
- R3:Y2** Sekoittunut maa, jossa rakennusjätettä (paljon tiilimurskaa) ja soraa seassa. Kerros oli purkukerros ja esiintyi korkeudella 140,65 – 140,50. Kerroksen paksuus oli n. 15 - 20 cm. Ei karttoja.
- R3:Y3** Savinen likamaa, jossa tiilimurskaa seassa. Kerros esiintyi korkeudella 140,65 – 140,50 m mpy. Kerroksen paksuus oli n. 15 cm. Kartta 1.
- R4:Y1** Pintamaa/nurmikerros. Kerros sijaitsi korkeudella n. 140,70 – 140,55 m mpy. Kerroksen paksuus oli n. 15 - 20 cm. Ei karttoja.
- R4:Y2** Sekoittunut maa, jossa rakennusjätettä ja soraa seassa. Kerros oli purkukerros, joka esiintyi korkeudella 140,55 – 140,35 m mpy. Kerroksen paksuus oli n. 20 cm. Ei karttoja.
- R4:Y3** Puuroskan sekainen tumma ja savinen likamaa (paljon tiilimurskaa seassa). Kerros esiintyi korkeudella 140,35 – 140,10 m mpy. Kerroksen paksuus oli n. 20 - 30 cm. Kartat 1 ja 4.
- R4:Y4** Vaalea hiekan sekainen savimaa, jossa paikoitellen paljon palanutta luuta seassa. Kerros oli paikallinen ja esiintyi R4b:n

yhteydessä. Kerroksen paksuus oli 5 - 10 cm ja se sijaitsi korkeudella 140,60 - 140,50 m mpy. Ei karttoja.

- R4:Y5** Puuroskakerros, jonka paksuus oli n. 5 – 10 cm. R4:n hirsitason päällä sijainnut täyttökerros. R4a:n kivet olivat osin tämän kerroksen sisässä. Sijaitsi korkeudella 140,50 – 140,40 m mpy. Kartta 1.
- R4:Y6** Hienon hiekan linssi. Paikallinen esiintymä, jonka paksuus oli vain 2 cm. Linssi sijaitsi puuroskan Y5 sisässä korkeudella 140,45 – 140,48 m mpy. Ei karttoja.
- R1b:Y7** Paksu puuroskakerros (eläinten luita seassa), joka esiintyi R1b:n hirsirakenteiden yhteydessä korkeudella 140,45 – 140,30 m mpy. Kerroksen paksuus n. 10 – 15 cm. Kartta 4.
- R1b:Y8** Vaalearuskea savimaa, jossa hieman puuroskaa seassa. Esiintyi korkeudella 140,30 – 140,20 m mpy. Kerroksen paksuus n. 10 – 15 cm. Ei karttoja.
- R1b:Y9** Tumma savimaa, jossa puuroskaa seassa. Paikallinen kerrostuma rakenteen R1b:n keskiosissa, rakenteen sisäpuolella. Esiintyi korkeudella 140,25 – 140,15 m mpy. Noin 10 cm paksuinen kerros. Ei karttoja.
- R1b:Y10** Pohjasavi. Alkoi korkeudella n. 140,20 m mpy ja jatkui syvemmälle kaivamattomaan maahan. Kartta 4.
- R5:Y1** Pintamaa/nurmikerros. Kerros sijaitsi korkeudella n. 140,70 – 140,55 m mpy. Kerroksen paksuus oli n. 15 - 20 cm. Ei karttoja.
- R5:Y2** Sekoittunut maa, jossa rakennusjätettä ja soraa seassa. Kerros oli purkukerros, joka esiintyi korkeudella 140,55 – 140,35. Kerroksen paksuus oli n. 20 cm. Ei karttoja.
- R5:Y3** Vaalearuskea savinen likamaa. Kerros esiintyi korkeudella 140,35 - 140,20 m mpy. Kerroksen paksuus oli n. 15 cm. Kartta 5.
- R5:Y4** Pohjasavi. Kerros alkoi korkeudella n. 140,20 m mpy ja jatkui syvemmälle kaivamattomaan maahan. Ei karttoja.

- R6:Y1** Pintamaa/nurmikerros. Kerros esiintyi korkeudella n. 140,80 - 140,65 m mpy. Kerroksen paksuus oli n. 10 - 15 cm. Ei karttoja.
- R6:Y2** Sekoittunut maa, jossa rakennusjätettä (paljon tiilimurskaa) ja soraa seassa. Kerros oli purkukerros ja esiintyi korkeudella 140,65 - 140,50 m mpy. Kerroksen paksuus oli n. 15 - 20 cm. Ei karttoja.
- R6:Y3** Savinen likamaa, jossa tiilimurskaa seassa. Kerros esiintyi korkeudella 140,65 - 140,40 m mpy. Kerroksen paksuus oli n. 20 - 25 cm. Kartta 1.
- R6:Y4** Puuroskan ja saven sekainen tumma likamaakerros, joka esiintyi korkeudella 140,40 - 140,20 m mpy. Kerroksen paksuus oli n. 20 cm. Kerros on rakenteen R6 käyttöaikana muodostunut likamaakerros. Esiintyi koko R6:n alueella. Kartta 6.
- R6:Y5** Tumma savinen puuroska, jossa paljon havuja seassa. Yhteys esiintyi kerroksen Y4 sisässä korkeudella 140,30 - 140,20 m mpy paikallisena kerroksena, jonka paksuus oli n. 10 cm. Kartta 6.
- R6:Y6** Ruskea savimaa eli pohjasavi. Kerros alkoi korkeudelta 140,20 m mpy ja jatkui syvemmälle kaivamattomaan maahan. Rakenteen R6 kivijalan kivet oli perustettu tähän kerrokseen. Ei karttoja.

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007 (KaBra-07)
Rakenneluettelo

R1 R1 oli kahdesta erillisestä tilasta (tilat a ja b) muodostuva suorakulmainen hirsirakenne, johon kuului myös tilassa a sijainnut liuskekivistä ladottu uuniperusta (R1c). Kyseessä on todennäköisesti 2-huoneinen savutupa – liesi oli rakennettu pääosin kivistä.

Rakenteen seinähirret oli perustettu lähes suoraan maalattialle - ainoastaan rakenteen nurkissa oli hirsien alla nurkkakivet. Lieden perusta oli sen sijaan perustettu lautojen päälle, mikä voitiin selvästi havaita poistettaessa uunin laakakiviperusta. Seinähirsiiä oli kussakin rakenteen seinässä yhteensä neljä vierekkäin. Tilalla a ja b oli yksi yhteinen väliseinä, joten rakennuksessa on ollut ainakin kaksi erillistä huonetta. Rakenteen kaakkois- ja lounaisosat olivat tuhoutuneet jo aiemmissa pihan kaivutöissä. Rakenne ajoittuu dendrokronologisen ajotustutkimuksen ja esinelöytöjen mukaan 1700-luvun puolestavälistä 1700-luvun loppupuolelle/1800-luvun alkupuolelle..

Kartat: 1, 3 ja 5, 8-9

Löydöt: KM2007042: 1-104

R2 R2 oli kivirakenne, joka tulkittiin mahdolliseksi rakennuksen (kellari?) perustukseksi. Rakenteesta oli jäljellä ainoastaan mahdollisen kivijalan alin kivikerta, eteläseinämät, ja pätkät itä- länsi seinämistä. Rakenteen kivet oli perustettu pohjasaveen. R2:n pohjoisosat olivat tuhoutuneet pihan aiemmissa kaivutöissä.

Kartta: 2

Löydöt: KM2007042:285-293

R3 R3 muodostui koillis-lounaissuuntaisista laudoista, jotka oli aseteltu jonoon 12 metrin pituiseksi jonoksi. Leveyttä rakenteella oli n. yksi metri. Useassa kohdin oli nähtävissä vierekkäisiä lautoja, jotka oli aseteltu limittäin. Paikoitellen lautojen alla sijaitti tiiltä, jotka toimivat mitä ilmeisimmin pohjauksena rakenteelle.

Rakenne tulkittiin lauta/puupäälysteiseksi kujaksi, joka on mahdollisesti kulkenut talon pihapiirissä. Maaperä on ollut paikalla kosteaa, jolloin kulkureitit on pitänyt kattaa puupäälysteellä. Löytöjensä perusteella rakenne ajoittunee 1800-luvun lopulle.

Kartta: 1

Löydöt: KM2007042: 294-318

R4 R4 oli rakennuksen kivijalka johon liittyi myös lattialaudoitusta. Rakenne jaettiin kentällä kolmeen osaan: R4a, joka käsitti kivijalan, R4b, joka oli kivijalan luodepuolella sijainnut kivikko sekä R4c, joka oli kivijalan koillispään tiilialue. R4b:n kivet ovat mahdollisesti peräisin kivijalasta (romahtaneet?). R4c eli tiilialue on todennäköisesti muuratun tiiliuunin perusta.

R4a eli kivijalka oli rakennettu suoraan R1b:n seinähirsien päälle, jolloin se noudatteli täsmälleen samaa mutoa kuin R1:n tila b. Näin ollen vanhempaa rakennetta on käytetty uudemmalle rakenteelle ”perustuksena”. R4 ajoittuu esineistönsä perusteella 1800-luvun jälkimmäiselle puoliskolle.

Kartta: 1

Löydöt: KM2007042: 136-239

R5 R5 eli lauta/lankkurakenne oli funktioltaan epämääräinen. Rakenne muodostui viidestä toisiinsa nauloin kiinnitetyistä lankusta, jotka yhdessä muodostivat suorakulmaisen rakenteen. Rakenteen halkaisi yksi poikkilauta. Vaikka rakenteeseen liittyi likamaakerroksia, sijaitti rakenteen pohja pohjasavessa. Lautakehikon kokonaispinta-ala oli n. 0,9 x 1,1 m. Löytöjen perusteella rakenne

ajoittunee aikaisintaan 1700-lopulle, todennäköisemmin kuitenkin 1800-luvun puolelle.

Kartta: 5

Löydöt: KM2007042: 319-323

- R6** R6 eli lauta- ja kivirakenne muodostui lattialankuista (?) ja kivijalan pätkästä. Rakenteeseen liittyvä kivijalan katkelma oli koillis-lounaissuuntainen. Rakenteen säilyneen osan keskiosassa sijaitsi tasoon ladottua tiiltä – mahdollinen tiiliuunin perustus. R6:n länsipuoliset osat olivat tuhoutuneet omakotitalon betoniset sokkelin alueelta.

R6 tuli esille osittain rakenteen R3 alta, joten rakenne ajoittuu tämän perusteella vanhemmaksi kuin R3. Löytöjensä perusteella R6 ajoittunee aikaisintaan 1700-luvun lopulle, todennäköisemmin kuitenkin 1800-luvun puolelle.

Kartta: 6

Löydöt: KM2007042: 324-342.

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Diapositiiviluettelo

ID	Alanro	Diapositiivinro	Kunta	kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Klo	Tyyppi
125723	Poistettu	0	Kajaani	Brahenkatu 18	Yleiskuva R3, R4 ja R1b	Kaakko	T. Ikonen	18.6.2007	13:03:00	Dia
125723	:1	1	Kajaani	Brahenkatu 18	Etualalla R3a ja b eli puupäälysteinen kuja/katu, jonka takana näkyy R4 (kivijalka). Kuvass myös R1b:n hirssiä	Itäkoillinen	T. Ikonen	18.6.2007	13:03:00	Dia
125723	:2	2	Kajaani	Brahenkatu 18	R4, kivijalka ja R1b:n seinähirssiä	Koillinen	T. Ikonen	18.6.2007	13:05:00	Dia
125723	:3	3	Kajaani	Brahenkatu 18	R4, kivijalka ja R1b:n seinähirssiä	Koillinen	T. Ikonen	18.6.2007	13:05:00	Dia
125723	:4	4	Kajaani	Brahenkatu 18	R4, kivijalka ja R1b:n seinähirssiä	Lounas	T. Ikonen	18.6.2007	13:05:00	Dia
125723	:5	5	Kajaani	Brahenkatu 18	R4, kivijalka ja R1b:n seinähirssiä	Lounas	T. Ikonen	18.6.2007	13:06:00	Dia
125723	:6	6	Kajaani	Brahenkatu 18	R1b:n seinähirsi, yks.kohta - salvos	Ylhäältä	T. Ikonen	18.6.2007	13:06:00	Dia
125723	:7	7	Kajaani	Brahenkatu 18	R1a, koillisprofiili	Lounas	T. Ikonen	18.6.2007	14:07:00	Dia
125723	Poistettu	8	Kajaani	Brahenkatu 18	R1a, koillisprofiili	Lounas	M. Hyttinen	18.6.2007	14:07:00	Dia
125723	Poistettu	9	Kajaani	Brahenkatu 18	R1a, koillisprofiilin yks. kohta, puuastian (tynnyri?) pohja profiilissa	Ylhäältä	M. Hyttinen	18.6.2007	14:10:00	Dia
125723	:8	10	Kajaani	Brahenkatu 18	R1a, koillisprofiilin yks. kohta, puuastian (tynnyri?) pohja profiilissa	Ylhäältä	M. Hyttinen	18.6.2007	14:10:00	Dia
125723	:9	11	Kajaani	Brahenkatu 18	R1a, koillisprofiilin yks. kohta, puuastian (tynnyri?) pohja profiilissa	Lounas	M. Hyttinen	18.6.2007	14:11:00	Dia

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Diapositiiviluettelo

ID	Alanro	Diapositiiv nro	Kunta	kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Klo	Tyyppi
125723	:10	12	Kajaani	Brahenkatu 18	R1a, koillisprofiilin yks. kohta, puuastian (tynnyri?) pohja profiilissa	Länsi	M. Hyttinen	18.6.2007	14:12:00	Dia
125723	:11	13	Kajaani	Brahenkatu 18	Yleiskuva tontti I-2-4	Etelä	M. Hyttinen	19.6.2007	13:20:00	Dia
125723	Poistettu	14	Kajaani	Brahenkatu 18	Yleiskuva, tontin I-2-4 säilyneet kulttuurikerrokset	Itä	M. Hyttinen	19.6.2007	13:20:00	Dia
125723	:12	15	Kajaani	Brahenkatu 18	Yleiskuva, tontin I-2-4 säilyneet kulttuurikerrokset	Kaakko	M. Hyttinen	19.6.2007	13:24:00	Dia
125723	:13	16	Kajaani	Brahenkatu 18	Työkuva, apulaistutkija Tiia Ikonen piirtää R1b:n alinta tasoa	Koillinen	M. Hyttinen	19.6.2007	13:24:00	Dia
125723	:14	17	Kajaani	Brahenkatu 18	Yleiskuva tontti I-2-4	Pohjoinen	M. Hyttinen	19.6.2007	13:30:00	Dia
125723	:15	18	Kajaani	Brahenkatu 18	R1b, hirsitaso	Etelä	M. Hyttinen	19.6.2007	13:35:00	Dia
125723	:16	19	Kajaani	Brahenkatu 18	R1b, hirsitaso ja kivet	Koillinen	M. Hyttinen	19.6.2007	13:35:00	Dia
125723	:17	20	Kajaani	Brahenkatu 18	R1b, hirsitaso ja kivet	Pohj.koillinen	M. Hyttinen	19.6.2007	13:36:00	Dia
125723	Poistettu	21	Kajaani	Brahenkatu 18	R1b, hirsitaso, pohj. Päätty	Pohj.koillinen	M. Hyttinen	19.6.2007	13:36:00	Dia
125723	:18	22	Kajaani	Brahenkatu 18	R1b, hirsitaso, pohj. Päätty	Pohj.koillinen	M. Hyttinen	19.6.2007	13:36:00	Dia
125723	Poistettu	23	Kajaani	Brahenkatu 18	R1b, hirsitaso, pohj. Päätty	Pohj.koillinen	M. Hyttinen	19.6.2007	13:37:00	Dia
125723	:19	24	Kajaani	Brahenkatu 18	R1b, hirsitaso, pohj. Päätty	Pohj.koillinen	M. Hyttinen	19.6.2007	13:37:00	Dia
125723	:20	23	Kajaani	Brahenkatu 18	R1b, hirsitaso, pohj. Päätty	Pohjoinen	M. Hyttinen	19.6.2007	13:38:00	Dia

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Diapositiiviluettelo

ID	Alanro	Diapositiivinro	Kunta	kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Klo	Tyyppi
125723	:21	26	Kajaani	Brahenkatu 18	R4c eli R4a:n länsipuolella olleet kivet	Pohjoinen	M. Hyttinen	19.6.2007	13:38:00	Dia
125723	Poistettu	27	Kajaani	Brahenkatu 18	R4c eli R4a:n länsipuolella olleet kivet	Pohjoinen	M. Hyttinen	19.6.2007	13:40:00	Dia
125723	:22	28	Kajaani	Brahenkatu 18	Yleiskuva rakenteesta R1b	Pohjoinen	M. Hyttinen	19.6.2007	13:40:00	Dia
125723	Poistettu	29	Kajaani	Brahenkatu 18	Yleiskuva rakenteesta R1b	Pohjoinen	M. Hyttinen	19.6.2007	13:40:00	Dia
125723	Poistettu	30	Kajaani	Brahenkatu 18	Yleiskuva rakenteesta R1b	Pohjoinen	M. Hyttinen	19.6.2007	13:40:00	Dia
125723	:23	31	Kajaani	Brahenkatu 18	Yleiskuva rakenteesta R1b, etualalla R1a	Koillinen	M. Hyttinen	19.6.2007	13:50:00	Dia
125723	Poistettu	32	Kajaani	Brahenkatu 18	Yleiskuva rakenteesta R1b, etualalla R1a	Länsi	M. Hyttinen	19.6.2007	13:50:00	Dia
125723	:24	33	Kajaani	Brahenkatu 18	R1b, alin hirsitaso, pohj.pääty	Länsi	M. Hyttinen	19.6.2007	13:50:00	Dia
125723	Poistettu	34	Kajaani	Brahenkatu 18	R1b, alin hirsitaso, pohj.pääty	Länsi	M. Hyttinen	19.6.2007	13:50:00	Dia
125723	:25	35	Kajaani	Brahenkatu 18	R1b, alin hirsitaso, pohj.pääty	Länsi	M. Hyttinen	19.6.2007	13:50:00	Dia

Kajaani, Brahenkatu 18 (KaBra-07), 13. – 20.6.2007
 Arkeologinen valvonta
 Kuvaluettelo, mustavalkonegatiivit
 Kuvaaja: Marika Hyttinen (M.H.) ja Tiia Ikonen (T.I.)

Filmi 1

ID	Alanro	Negatiivinro	Pvm	Klo	Suunta	Kuva-aihe	Kuvaaja
125722	poistettu	1				Tyhjä	M.H.
125722	poistettu	2				Tyhjä	M.H.
125722	poistettu	3	14.6.	07:52	Luode	R1a ja c, yleiskuva, seinähirret ja liuske kivinen uuninpohja	M.H.
125722	:1	4	14.6.	07:52	Luode	R1a ja c, yleiskuva, seinähirret ja liuske kivinen uuninpohja	M.H.
125722	:2	5	14.6.	07:54	Pohjoinen	R1a ja c, yleiskuva, seinähirret ja liuske kivinen uuninpohja	M.H.
125722	:3	6	14.6.	07:55	Itä	R1c, uuninpohja, yks. kohta	M.H.
125722	:4	7	14.6.	07:57	Kaakko	R1a ja c, yleiskuva, seinähirret ja liuske kivinen uuninpohja	M.H.
125722	:5	8	14.6.	08:00	Kaakko	R1a, pitkät seinähirret	M.H.
125722	:6	9	14.6.	08:01	Kaakko	R1a ja c, kaakkoisseinä ja uuninpohja	M.H.
125722	:7	10	14.6.	13:30	Koillinen	R2, kivijalka	M.H.
125722	:8	11	14.6.	13:30	Luode	R2, kivijalka	M.H.
125722	:9	12	14.6.	13:32	Kaakko	R2, kivijalka	M.H.
125722	:10	13	14.6.	13:33	Kaakko	R2, kivijalka	M.H.
125722	poistettu	14	14.6.	13:35	Etelä	R2, kivijalka	M.H.
125722	:11	15	15.6.	08:03	Koillinen	R3, ”puukuja/polku”, yleiskuva	M.H.
125722	:12	16	15.6.	08:03	Koillinen	R3 ja R4 – sijainnit toisiinsa nähden	M.H.
125722	:13	17	15.6.	08:04	Koillinen	R3, ”puukuja/polku”, yleiskuva	M.H.
125722	:14	18	15.6.	08:06	Pohjoinen	R3 ja R4	M.H.
125722	:15	19	15.6.	08:06	Pohjoinen	R3 ja R4	M.H.
125722	poistettu	20	15.6.	08:12	Koillinen	R3, yks. kohta	M.H.
125722	:16	21	15.6.	08:12	Koillinen	R3, yks. kohta	M.H.
125722	:17	22	18.6.	11:25	Kaakko	R5, yleiskuva	T.I.
125722	poistettu	23	18.6.	11:25	Kaakko	R5, yleiskuva	T.I.
125722	:18	24	18.6.	11:25	Lounas	R5, yleiskuva	T.I.
125722	poistettu	25	18.6.	11:25	Lounas	R5, yleiskuva	T.I.
125722	:19	26	18.6.	12:35	Itä	R4a, kivijalka, jonka alla R1b:n hirret	T.I.
125722	:20	27	18.6.	12:35	Koillinen	R4a, kivijalka, jonka alla R1b:n hirret	T.I.
125722	poistettu	28	18.6.	12:35	Koillinen	R4a, kivijalka, jonka alla R1b:n hirret	T.I.
125722	:21	29	18.6.	12:45	Koillinen	R4a, kivijalka, alla R1b:n hirret	T.I.
125722	poistettu	30	18.6.			Pilalla	T.I.
125722	poistettu	31	18.6.			Pilalla	T.I.
125722	poistettu	32	18.6.			Pilalla	T.I.

Liite 5 (2/3)

125722	poistettu	33	18.6.			Pilalla	T.I.
125722	poistettu	34	18.6.			Pilalla	T.I.
125722	poistettu	35	18.6.			Pilalla	T.I.
125722	poistettu	36	18.6.			Pilalla	T.I.

Filmi 2

ID	Alanro	Neganro	Pvm	Klo	Suunta	Kuva-aihe	Kuvaaja
125722	:22	1	19.6.	13:55	Pohj.koillinen	R1b, pohj.seinä kokonaisuudessaan	M.H.
125722	poistettu	2	19.6.	13:55	Pohj.koillinen	R1b, pohj.seinä kokonaisuudessaan	M.H.
125722	:23	3	19.6.	13:55	Pohj.koillinen	R1b, pohj.seinä kokonaisuudessaan	M.H.
125722	poistettu	4	19.6.	13:57	Koillinen	R1b, yleiskuva	M.H.
125722	:24	5	19.6.	13:58	Koillinen	R1b:n pohj.seinä ja R1a:n kulma	M.H.
125722	:25	6	19.6.	14:00	Pohj.koillinen	R1b:n hirsitaso ja länsipuolen kivikko eli R4b	M.H.
125722	:26	7	19.6.	14:00	Pohj.koillinen	R1b:n hirsitaso ja länsipuolen kivikko eli R4b	M.H.
125722	:27	8	19.6.	14:02	Koillinen	R1b:n hirsitaso, pohj.pääty	M.H.
125722	:28	9	19.6.	14:02	Koillinen	R1b:n hirsitaso, pohj.pääty	M.H.
125722	:29	10	19.6.	14:05	Luode	R4b eli kivikko	M.H.
125722	:30	11	19.6.	14:07	Pohjoinen	R1b, hirsitaso, pohj.pääty	M.H.
125722	poistettu	12	19.6.	14:07	Pohjoinen	R1b, länsiseinustan hirret + alin hirsitaso	M.H.
125722	poistettu	13	19.6.	14:09	Etelälounas	R1b, länsiseinustan hirret + hirsitaso	M.H.
125722	:31	14	19.6.	14:10	Etelälounas	R1b, länsiseinustan hirret + hirsitaso	M.H.
125722	:32	15	19.6.	14:10	Etelälounas	R1b, länsiseinustan hirret + hirsitaso	M.H.
125722	:33	16	19.6.	14:12	Kaakko	R1b, hirsitaso, pohj.pääty	M.H.
125722	poistettu	17	19.6.	14:12	Kaakko	R1b, hirsitaso, pohj.pääty	M.H.
125722	:34	18	19.6.	14:13	Itä	R1b, hirsitaso, pohj.pääty	M.H.
125722	:35	19	19.6.	14:13	Itä	R1b, hirsitaso, pohj.pääty	M.H.
125722	:36	20	19.6.	14:15	Itäkoillinen	R1b, hirsitaso, pohj.pääty + länsipuolen kivikko R4b	M.H.
125722	:37	21	19.6.	14:47	Kaakko	R1a, itäkulma, uunin pohjakivien (R1c) poiston jälkeen. Lattialankkuja?	M.H.
125722	:38	22	19.6.	14:48	Itä	R1a, itäkulma, uunin pohjakivien (R1c) poiston jälkeen. Lattialankkuja?	M.H.

Liite 5 (3/3)

125722	:39	23	19.6.	14:49	Koillinen	R1a, itäkulma, uunin pohjakivien (R1c) poiston jälkeen. Lattialankkuja?	M.H.
125722	:40	24	19.6.	14:52	Koillinen	R1a, itäkulma, uunin pohjakivien (R1c) poiston jälkeen. Lattialankkuja?	M.H.
125722	:41	25	19.6.	14:52	Itä	R1a, itäkulma, uunin pohjakivien (R1c) poiston jälkeen. Lattialankkuja?	M.H.
125722	:42	26	20.6.	10:35	Koillinen	R6, taso 1. Hirret, lankut ja kivijalka	M.H.
125722	:43	27	20.6.	10:35	Etelä	R6, taso 1. Hirret, lankut ja kivijalka	M.H.
125722	:44	28	20.6.	10:37	Lounas	R6, taso 1. Hirret, lankut ja kivijalka	M.H.
125722	:45	29	20.6.	10:38	Länsi	R6, taso 1. Hirret, lankut ja kivijalka	M.H.
125722	:46	30	20.6.	10:39	Ylhäältä (länsi)	R6, yks.kohta - tuohta ja puuroskaa lattialankkujen alla	M.H.
125722	:47	31	20.6.	10:40	Luode	R6, kivijalan osa kivijalkaa. Takana ladotut tiilet	M.H.
125722	:48	32	20.6.	10:40	Länsi-luode	R6, ladotut tiilet lankkujen lomassa	M.H.
125722	:49	33	20.6.	10:46	Ylhäältä (koillinen)	R6, yks.kohta – ladotut tiilet lankkujen välissä	M.H.
125722	:50	34	20.6.	10:47	Länsi-luode	R6, yks.kohta – ladotut tiilet lankkujen välissä	M.H.
125722	:51	35	20.6.	10:49	Kaakko	R6, yleiskuva	M.H.
125722	poistettu	36	20.6.	10:50	Kaakko	R6, yleiskuva	M.H.

KM2007042:238

KM2007042:112

KM2007042:242

KM2007042:244

KM2007042:216

KM2007042:246

KM2007042:125

KM2007042:319

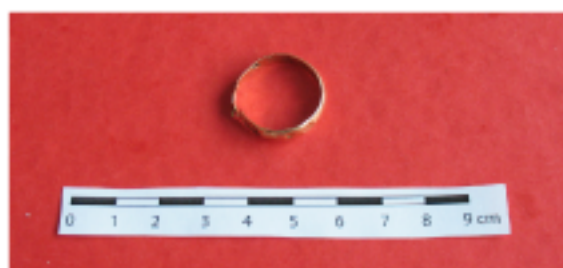
KM2007042:182

KM2007042:243

KM2007042:254

KM2007042:160

KM2007042:299

KM2007042:160

KM2007042:277

KM2007042:231

KM2007042:90/190/226

KM2007042:99

KM2007042:251

KM2007042:262

Esine nro 50, eläimen karvasta punottua narua.
Poistettu (poistettujen löytöjen luettelo).

Esine nro 46, miehen kenkä. Poistettu
(poistettujen löytöjen luettelo).

Esine nro 45, naisen/lapsen kenkä. Poistettu (poi-
tettujen löytöjen luettelo).

Esine nro 47, nahkapussi (?). Poistettu
(poistettujen löytöjen luettelo).

Esine nro 29, korkki. Poistettu (poistettujen
löytöjen luettelo).

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Digitaaliset kuvat						
Kuva_nro	Ala_nro	Pvm	Klo	Suunta	Kuva-aihe	Kuvaaja
1	poistettu	14.6.2007	07:55	Luode	R1c, yleiskuva liuskekivisestä liedenpohjasta	T.I.
2	1	14.6.2007	07:55	Luode	R1c, yleiskuva liuskekivisestä liedenpohjasta	T.I.
3	2	14.6.2007	07:55	Luode	R1c, lähikuva -liuskekivisestä liedenpohjasta	T.I.
4	poistettu	14.6.2007	07:55	Luode	R1, lähikuva - liuskekivisestä liedenpohjasta	T.I.
5	3	14.6.2007	07:55	Luode	R1a, lähikuva - luode-kaakko hirret	T.I.
6	poistettu	14.6.2007	07:55	Luode	R1a ja c, lähikuva -uuninpohjaja koillis-lounais hirret	T.I.
7	poistettu	14.6.2007	08:00	I	R1a ja c, yleiskuva	T.I.
8	4	14.6.2007	08:00	I	R1a ja c, yleiskuva	T.I.
9	poistettu	14.6.2007	08:00	I	R1c, lähikuva - liuskekivinen uuninpohja	T.I.
10	5	14.6.2007	08:05	I	R1c, lähikuva - liuskekivinen uuninpohja	T.I.
11	poistettu	14.6.2007	08:05	I	R1a, lähikuva - luode-kaakko hirret	T.I.
12	6	14.6.2007	08:05	I	R1a, lähikuva - luode-kaakko hirret	T.I.
13	7	14.6.2007	08:10	E	Yleiskuva tontin I-2-4 parkkialueesta	T.I.
14	poistettu	14.6.2007	08:10	L	Yleiskuva tontin I-2-4 parkkialueesta	T.I.
15	poistettu	14.6.2007	08:10	E	Yleiskuva tontin I-2-4 parkkialueesta	T.I.
16	poistettu	14.6.2007	13:35	Kaakko	R2, yleiskuva	T.I.
17	8	14.6.2007	13:35	Kaakko	R2, yleiskuva	T.I.
18	poistettu	14.6.2007	13:35	E	R2, yleiskuva	T.I.
19	9	14.6.2007	13:35	E	R2, yleiskuva	T.I.
20	poistettu	15.6.2007	08:05	Kaakko	R3, panorama	T.I.
21	poistettu	15.6.2007	08:05	Kaakko	R3, panorama	T.I.
22	poistettu	15.6.2007	08:05	Kaakko	R3, panorama	T.I.
23	poistettu	15.6.2007	08:05	Kaakko	R3, panorama	T.I.
24	10	15.6.2007	08:05	Koillinen	R3, yleiskuva	T.I.
25	poistettu	15.6.2007	08:05	Koillinen	R3, yleiskuva	T.I.
26	poistettu	15.6.2007	08:07	Kaakko	R3, panorama	T.I.
27	poistettu	15.6.2007	08:07	Kaakko	R3, panorama	T.I.
28	poistettu	15.6.2007	08:07	Kaakko	R3, panorama	T.I.
29	poistettu	15.6.2007	08:07	Kaakko	R3, panorama	T.I.
30	poistettu	15.6.2007	08:07	Kaakko	R3, panorama	T.I.
31	poistettu	15.6.2007	08:07	Kaakko	R3, panorama	T.I.
32	11	18.6.2007	11:23	Kaakko	R5, yleiskuva	T.I.
33	poistettu	18.6.2007	11:23	Kaakko	R5, yleiskuva	T.I.
34	poistettu	18.6.2007	11:23	Lounas	R5, yleiskuva	T.I.

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Digitaaliset kuvat

Kuva_nro	Ala_nro	Pvm	Klo	Suunta	Kuva-aihe	Kuvaaja
35	12	18.6.2007	11:23	Lounas	R5, yleiskuva	T.I.
36	poistettu	18.6.2007	12:30	Koillinen	R1b:n seinähirret ja R4a eli kivijalka	T.I.
37	13	18.6.2007	12:30	Koillinen	R1b:n seinähirret ja R4a eli kivijalka	T.I.
38	poistettu	18.6.2007	12:30	P	R1b:n seinähirret ja R4a eli kivijalka	T.I.
39	14	18.6.2007	12:30	P	R1b:n seinähirret ja R4a eli kivijalka. Etualalla R1a	T.I.
40	poistettu	18.6.2007	12:30	Kaakko	R1b:n seinähirret ja R4a eli kivijalka. Etualalla R1a	T.I.
41	15	18.6.2007	12:30	Kaakko	R1b:n seinähirret ja R4a eli kivijalka. Etualalla R1a	T.I.
42	poistettu	18.6.2007	12:50	Koillinen	R1b:n seinähirret ja R4a eli kivijalka. Etualalla R1a	T.I.
43	16	18.6.2007	12:50	Koillinen	R4a, kivijalka. Yleiskuva.	T.I.
44	poistettu	18.6.2007	12:50	E	R4a, kivijalka. Yleiskuva.	T.I.
45	17	18.6.2007	12:50	E	R4a, kivijalan pohjoisnurkka, yks. kohta.	T.I.
46	18	18.6.2007	12:50	Kaakko	R4a, kivijalan pohjoisnurkka ja hirsitasoa	T.I.
47	poistettu	18.6.2007	12:50	Kaakko	R4a, kivijalan pohjoisnurkka ja hirsitasoa	T.I.
48	poistettu	18.6.2007	12:50	Ylh.	R4a:n hirsitaso, yksityiskohta - lohenpyrstösälvos	T.I.
49	19	18.6.2007	12:50	Ylh.	R4a:n hirsitaso, yksityiskohta - lohenpyrstösälvos	T.I.
50	20	18.6.2007	12:51	Koillinen	R4a, kivijalka, jonka alla näkyvät R1b:n seinähirret, yleiskuva	T.I.
51	poistettu	18.6.2007	12:51	Koillinen	R4a, kivijalka, jonka alla näkyvät R1b:n seinähirret, yleiskuva	T.I.
52	poistettu	18.6.2007	12:51	Koillinen	R4a, kivijalka, jonka alla näkyvät R1b:n seinähirret, yleiskuva	T.I.
53	poistettu	18.6.2007	12:51	Lounas	R4a, kivijalka, jonka alla näkyvät R1b:n seinähirret, yleiskuva	T.I.
54	poistettu	18.6.2007	12:51	Lounas	R4a, kivijalka, jonka alla näkyvät R1b:n seinähirret, yleiskuva	T.I.
55	21	18.6.2007	12:51	Lounas	R4a, kivijalka, jonka alla näkyvät R1b:n seinähirret, yleiskuva	T.I.
56	22	18.6.2007	12:51	Ylh.	R1b, pitkä länsiseinä. Hirren loveus, yks.kohta.	T.I.
57	23	18.6.2007	14:10	Lounas	R1a, koillisprofiilia	T.I.
58	poistettu	18.6.2007	14:10	Lounas	R1a, koillisprofiilin päällä sijainnut tynnyrin (?) kannen katkelma	T.I.
59	poistettu	18.6.2007	14:10	Lounas	R1a, koillisprofiilin päällä sijainnut tynnyrin (?) kannen katkelma	T.I.
60	poistettu	18.6.2007	14:10	Lounas	R1a, koillisprofiilin päällä sijainnut tynnyrin (?) kannen katkelma	T.I.
61	24	18.6.2007	14:10	Ylh.	R1a, koillisprofiilin päällä sijainnut	T.I.

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Digitaaliset kuvat

Kuva_nro	Ala_nro	Pvm	Klo	Suunta	Kuva-aihe	Kuvaaja
					tynnyrin (?) kannen katkelma	
62	poistettu	18.6.2007	14:10	Ylh.	R1a, koillisprofiilin päällä sijainnut tynnyrin (?) kannen katkelma	T.I.
63	25	19.6.2007	8:46	Ylh.	R1b:n pohjoisseinämän väliin kiilautunut puukauha, yksityiskohta	T.I.
64	poistettu	19.6.2007	8:46	Ylh.	R1b:n pohjoisseinämän väliin kiilautunut puukauha, yksityiskohta	T.I.
65	poistettu	19.6.2007	8:46	Ylh.	R1b:n pohjoisseinämän väliin kiilautunut puukauha, yksityiskohta	T.I.
66	poistettu	19.6.2007	11:15	Ylh. E	R1b, ilmakuva	T.I.
67	26	19.6.2007	11:15	Ylh. E	R1a ja c, ilmakuva parvekkeelta otettuna	T.I.
68	27	19.6.2007	11:15	Ylh. E	R1a, b ja c, ilmakuva koko rakenteesta	T.I.
69	28	19.6.2007	11:15	Ylh. E	Yleiskuva tontin I-2-4 parkkialueesta, ilmakuva	T.I.
70	poistettu	19.6.2007	11:15	Ylh. E	Yleiskuva tontin I-2-4 parkkialueesta, ilmakuva	T.I.
71	poistettu	19.6.2007	13:35	Koillinen	R1b, yleiskuva	T.I.
72	29	19.6.2007	13:35	Koillinen	R4b eli kivikko, joka sijaitsi R1b:n seinähirsien länsipuolella, yleiskuva	T.I.
73	30	19.6.2007	13:35	Lounas	R1b kokonaisuudessaan, yleiskuva (hirret)	T.I.
74	poistettu	19.6.2007	13:35	Lounas	R1b kokonaisuudessaan, yleiskuva (hirret)	T.I.
75	31	19.6.2007	13:35	Kaakko	R1b, koillispäädyn seinähirret	T.I.
76	poistettu	19.6.2007	13:35	Kaakko	R1b, koillispäädyn seinähirret	T.I.
77	32	19.6.2007	13:35	I	R1b, koillispääty ja länsiseinä. Etualalla R4b eli kivikko	T.I.
78	poistettu	19.6.2007	13:50	Koillinen	R1b, koillispääty ja länsiseinä. Etualalla R4b eli kivikko	T.I.
79	poistettu	19.6.2007	13:50	Koillinen	R1b, koillispääty ja länsiseinä. Etualalla R4b eli kivikko	T.I.
80	33	19.6.2007	14:50	Kaakko	R1a, kivilaakojen (R1c) aliset laudat	T.I.
81	poistettu	19.6.2007	14:50	Koillinen	R1a, kivilaakojen (R1c) aliset laudat	T.I.
82	poistettu	19.6.2007	14:50	Koillinen	R1a, yksityiskohta hirren yli kulkevista laudoista	T.I.
83	34	20..6.2007	10:40	E	R6, yleiskuva	T.I.
84	35	20..6.2007	10:40	Kaakko	R6, yleiskuva	T.I.
85	poistettu	20..6.2007	10:40	Kaakko	R6, yleiskuva	T.I.
86	poistettu	20..6.2007	10:40	Kaakko	R6 ja Marika	T.I.
87	36	20..6.2007	10:40	Kaakko	R6, lankut	T.I.
88	37	20..6.2007	10:40	P	R6, yleiskuva	T.I.
89	38	20..6.2007	10:40	Luode	R6, kivijalka	T.I.

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007042	1	Y2/alue A	R1a	savi	piiposliini	lautanen	puolikas	8 (6 reunapalaa)	halk. 18 cm	80,6 g	punaista raitakoristelua, moderni
2007042	2	Y2/alue A	R1a	savi	piiposliini	astia	seinäpala	1		0,4 g	
2007042	3	Y2/alue A	R1a	lasi	kirkaslasi	esine/taso		2		3,5 g	
2007042	4	Y2/alue A	R1a	lasi	vihreälas	esine/pullo		6		11,9 g	
2007042	5	Y2/alue B	R1a	savi	posliini	astia	seinäpala	2		2,3 g	
2007042	6	Y2/alue B	R1a	savi	piiposliini	lautanen	reuna	2	halk. 21 cm	17,7 g	oranssiraita lautasen reunassa
2007042	7	Y2/alue B	R1a	lasi	kirkaslasi	astia	1 reunapala	2		4,6 g	reunapalassa valkoista koristeraitaa
2007042	8	Y2/alue B	R1a	lasi	vihreälas	esine/pullo		2		12,5 g	
2007042	9	Y2/alue C	R1a	savi	posliini	astia	reunapala	1		8 g	
2007042	10	Y2/alue C	R1a	savi	piiposliini	kuppi	pohja, 4 reunapalaa	5	pohj, halk. 5 cm	62,4 g	aaltokuviota koko ulkoreunan mitalta
2007042	11	Y2/alue C	R1a	savi	piiposliini	kulho/syvä lautanen	2 pohjapalaa, 1 reunapala	5	halk. 26 cm	119,7 g	
2007042	12	Y2/alue C	R1a	savi	piiposliini	astia	reunapala	4		17,6 g	eri astioista, osassa kuviointia
2007042	13	Y2/alue C	R1a	savi	piiposliini	astia	pohjapala	1		3,1 g	
2007042	14	Y2/alue C	R1a	savi	piiposliini	astia	seinäpala	8		9,4 g	eri astioita, osassa kuviointia
2007042	15	Y2/alue C	R1a	savi	punasavi	astia	reunapala	1		23,7 g	lasitetta

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007042	16	Y2/alue C	R1a	savi	punasavi	astia	seinäpala	2		9 g	lasitetta
2007042	17	Y2/alue C	R1a	lasi	kirkaslasi	esine	reunapala	1	halk. 8 cm	12 g	ulkoreunassa kohokoristelu
2007042	18	Y2/alue C	R1a	lasi	kirkaslasi	esine	seinäpala	4		7,3 g	
2007042	19	Y2/alue C	R1a	lasi	vihreälasi	esine/pullo	seinäpala ja pohjapala	2		26,9 g	
2007042	20	Y2/alue D	R1a	savi	posliini	astia	reunapala	4		6,8 g	osassa koristelua
2007042	21	Y2/alue D	R1a	savi	posliini	astia	pohjapala	1		12,2 g	kultaraita
2007042	22	Y2/alue D	R1a	savi	posliini	astia	seinäpala	3		3,8 g	
2007042	23	Y2/alue D	R1a	savi	posliini	astia	seinäpala	3		3,6 g	lasimaista
2007042	24	Y2/alue D	R1a	savi	piiposliini	lautanen	reunapala	2	halk. 19 cm	40,2 g	oranssiraita reunassa, yhteensopivat
2007042	25	Y2/alue D	R1a	savi	piiposliini	astia	reunapala	5		14,7 g	yksi pahoin palanut, osassa koristelua
2007042	26	Y2/alue D	R1a	savi	piiposliini	astia	pohjapala	8	halk. 5 cm	22,5 g	osassa koristelua
2007042	27	Y2/alue D	R1a	savi	piiposliini	astia	seinäpala	4		10,7 g	
2007042	28	Y2/alue D	R1a	savi	punasavi	astia	seinäpala	1		20,3 g	
2007042	29	Y2/alue D	R1a	lasi/savi?	lasi/posliini?	nappi	valkoinen, 4 reikää	1	halk. 1 cm	0,7 g	
2007042	30	Y2/alue D	R1a	lasi	kirkaslasi	esine/astia	reunapala	1		4,1 g	aaltoreunaa
2007042	31	Y2/alue D	R1a	lasi	kirkaslasi	esine/astia	seinäpala	9		25,7 g	yksi hyvin koristeellinen kappale
2007042	32	Y2/alue D	R1a	lasi	vihreälasi	esine/pullo	seinäpala	5		23,6 g	
2007042	33	Y2/alue D	R1a	metalli	seos?	nappi	neljä 1/4ympyrän	1	halk.	1,7 g	

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
							mallista reikää		1,6 cm		
2007042	34	Y2/alue D	R1a	metalli	kupari?	esine		1		15,8 g	
2007042	35	Y2/alue E	R1a	savi	posliini	astia	reunapala	1		3,5 g	koristeellinen
2007042	36	Y2/alue E	R1a	savi	posliini	astia	pohjapala	1		1,5 g	
2007042	37	Y2/alue E	R1a	savi	posliini	astia	seinäpala	2		1,5 g	
2007042	38	Y2/alue E	R1a	savi	piiposliini	astia	reunapala	2		5 g	
2007042	39	Y2/alue E	R1a	savi	piiposliini	astia	seinäpala	3		3,1 g	
2007042	40	Y2/alue E	R1a	savi	punasavi	ruukku	pohjapala	1	halk. 9 cm	94,5 g	
2007042	41	Y2/alue E	R1a	savi	punasavi	astia	seinäpala	1		2 g	
2007042	42	Y2/alue E	R1a	lasi	mustalasi	esine	palanut	3		23,9 g	
2007042	43	Y2/alue E	R1a	lasi	sininenlasi	esine	palanut	2		4,4 g	
2007042	44	Y2/alue E	R1a	lasi	vihreälasi	tasolasi		1		2,4 g	
2007042	45	Y2/alue F	R1a	savi	posliini	astia	reunapala	2		3,9 g	
2007042	46	Y2/alue F	R1a	savi	posliini	astia	pohjapala	2		3,8 g	
2007042	47	Y2/alue F	R1a	savi	posliini	astia	seinäpala	3		4,9 g	
2007042	48	Y2/alue F	R1a	savi	piiposliini	astia	reunapala	2		3,2 g	samasta astiasta
2007042	49	Y2/alue F	R1a	savi	piiposliini	astia	reunapala	2		4,7 g	eri astioista
2007042	50	Y2/alue F	R1a	savi	piiposliini	astia	seinäpala	2		2 g	toisessa vanhanrosan väristä koristelua
2007042	51	Y2/alue F	R1a	lasi	kirkaslasi	esine	pohjapala	1		7,9 g	
2007042	52	Y2/alue F	R1a	lasi	kirkaslasi	tasolasi	ikkuna	3		1,6 g	
2007042	53	Y2/alue F	R1a	lasi	vihreälasi	esine/pullo		4		6,8 g	

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007042	54	Y2/alue G	R1a	savi	posliini	astia	reunapala	1		1,1 g	
2007042	55	Y2/alue G	R1a	savi	posliini	astia	seinäpala	2		2,1 g	toinen koristeltu
2007042	56	Y2/alue G	R1a	savi	piiposliini	astia	reunapala	2		5,6 g	toisessa sinistä viiva koristelua
2007042	57	Y2/alue G	R1a	savi	piiposliini	astia	pohjapala	2		6,8 g	
2007042	58	Y2/alue G	R1a	savi	piiposliini	astia	seinäpala	1		1,9 g	
2007042	59	Y2/alue G	R1a	lasi	kirkaslasi	esine	1 suuosa	4		3 g	
2007042	60	Y2/alue G	R1a	lasi	kirkaslasi	tasolasi		1		0,8 g	
2007042	61	Y2/alue G	R1a	kivi	liuske	esine	katkelma	1		16,3	hiottu
2007042	62	Y2/alue H	R1a	savi	posliini	astia	reunapala	2		6 g	toisessa koristelua
2007042	63	Y2/alue H	R1a	savi	posliini	astia	pohjapala	1		3 g	
2007042	64	Y2/alue H	R1a	savi	posliini	astia	seinäpala	2		4,5 g	toinen palanut ja koristeellinen
2007042	65	Y2/alue H	R1a	savi	piiposliini	astia	reunapala	2		9 g	yhteensopivat
2007042	66	Y2/alue H	R1a	savi	piiposliini	astia	pohjapala	2		5,3 g	yhteensopivat
2007042	67	Y2/alue H	R1a	savi	piiposliini	astia	seinäpala	4		8,1 g	
2007042	68	Y2/alue H	R1a	savi	punasavi	astia	reunapala	1		46,1 g	koristeellinen lasite
2007042	69	Y2/alue H	R1a	savi	punasavi	astia	pohjapala	2		22,1 g	lasite
2007042	70	Y2/alue H	R1a	savi	punasavi	astia	seinäpala	2		21,1 g	
2007042	71	Y2/alue H	R1a	lasi	kirkaslasi	esine	reunapala	4		10 g	samasta esineestä
2007042	72	Y2/alue H	R1a	lasi	kirkaslasi	esine	pohjapala	2		15,8 g	toinen palanut
2007042	73	Y2/alue H	R1a	lasi	kirkaslasi	esine	seinäpala	2		1,9 g	toinen palanut
2007042	74	Y2/alue H	R1a	lasi	tummalasi	esine	pohjapala	1		9,7 g	palanut

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007042	75	Y2/alue H	R1a	lasi	vihreälas	tasolasi		1		2 g	
2007042	76	Y2/alue I	R1a	savi	piiposliini	lautanen	2 reunapalaa	3		16,3 g	yhteensopivat, sinistä kukkakoristelua
2007042	77	Y2/alue I	R1a	savi	piiposliini	astia	reunapala	3		5,2 g	
2007042	78	Y2/alue I	R1a	savi	piiposliini	astia	pohjapala	2		2,9 g	
2007042	79	Y2/alue I	R1a	savi	piiposliini	astia	seinäpala	3		3 g	yhdessä kukkakoristelua
2007042	80	Y2/alue I	R1a	savi	punasavi	astia	seinäpala	1		2,8 g	
2007042	81	Y2/alue I	R1a	lasi	kirkaslas	tasolasi		2		1,8 g	
2007042	82	Y2/alue I	R1a	lasi	vihreälas	esine/pullo		2		6 g	
2007042	83	Y2/alue J	R1a	savi	piiposliini	astia	reunapala	1		2 g	
2007042	84	Y2/alue J	R1a	savi	piiposliini	astia	pohjapala	2		6 g	toisessa harmaa koristelu
2007042	85	Y2/alue J	R1a	lasi	kirkaslas	esine	seinäpala	1		11 g	
2007042	86	Y2/alue K	R1a	savi	piiposliini	astia	reunapala	1		0,9 g	
2007042	87	Y3	R1a	savi	piiposliini	astia	reunapala	2		4,2 g	yhteensopivat
2007042	88	Y3	R1a	savi	piiposliini	astia	reunapala	2		2,5 g	
2007042	89	Y3	R1a	savi	piiposliini	astia	seinäpala	1		0,8 g	
2007042	90	Y3	R1a	savi	kivisavi	astia	pohjapala	1		22,3 g	Kuvaliite 6 (2/3), punertava lasite ulkopinnalla
2007042	91	Y3	R1a	savi	punasavi	astia	seinäpala	2		22,5 g	toisessa lasite
2007042	92	Y3	R1a	lasi	kirkaslas	esine	seinäpala	1		4,2 g	
2007042	93	Y3	R1a	lasi	kirkaslas	tasolasi		2		4,7 g	

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007042	94	Y3	R1a	lasi	tummalasi	esine/pullo	pohjapala	1		8,8 g	
2007042	95	Y3	R1a	lasi	tummalasi	linssi pelinappula tms	puolikas	1		1,2 g	
2007042	96	Y3	R1a	nahka	nahka	vasemmanjalan kenkä	pohjaa	13		185 g	konservoitu
2007042	97	Y5	R1a	savi	piiposliini	lautanen	pohjapala	2		3,4 g	yhteensopivat
2007042	98	Y5	R1a	savi	piiposliini	astia	reunapala	2	halk. 19 cm	5,2 g	
2007042	99	Y5	R1a	savi	punasavi	lautanen/vati	reunapala	3	halk. 36 cm	167,8 g	kuvaliite 6 (2/3), yhteensopivat, sisäpinnalla lasite
2007042	100	Y5	R1a	lasi	kirkaslasi	esine/pullo	pohjapala	1	halk. 6 cm	19,4 g	
2007042	101	Y5	R1a	lasi	kirkaslasi	esinelasi	seinäpala	1		2,1 g	
2007042	102	Y5	R1a	lasi	vihreälasi	tasolasi	ikkuna	2		2,1 g	
2007042	103	Y5	R1a	lasi	ruskealasi	esine/pullo		2		5,5 g	
2007042	104	Y5	R1a	metalli	rauta	esineenkatkelma		1		28,5 g	
2007042	105	irtolöytö	R1a	savi	posliini	astia	reunapala	2		3,5 g	
2007042	106	irtolöytö	R1a	savi	posliini	astia	pohjapala	5		8,8 g	
2007042	107	irtolöytö	R1a	savi	posliini	astia	seinäpala	11		8,4 g	
2007042	108	irtolöytö	R1a	savi	piiposliini	lautanen		5	halk. 25 cm	133,6	samasta lautasesta
2007042	109	irtolöytö	R1a	savi	piiposliini	astia	reunapala	2		5 g	yhteensopivat, siniharmaata koristeraitaa
2007042	110	irtolöytö	R1a	savi	piiposliini	astia	pohjapala	2		7,7 g	yhteensopivat, vihreää

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
											koristelua
2007042	111	irtolöytö	R1a	savi	piiposliini	astia		6		7,4 g	samasta astiasta, ei yhteensopivia, harmaa kukka/rusettikoristelu
2007042	112	irtolöytö	R1a	savi	piiposliini	astia	seinäpala ja ripa	3		14,4 g	kuvaliite 6 (1/3), samasta astiasta, ei yhteensopivia, harmaa puuaiheinen koristelu
2007042	113	irtolöytö	R1a	savi	piiposliini	astia	ripa	2		8,6 g	
2007042	114	irtolöytö	R1a	savi	piiposliini	astia	reunapala	32		80,2 g	eri astioista, erilaisia koristeluita
2007042	115	irtolöytö	R1a	savi	piiposliini	astia	pohjapala	7		16,7 g	eri astioista, koristelemattomia
2007042	116	irtolöytö	R1a	savi	piiposliini	astia	seinäpala	27		35,2 g	eri astioista, erilaisia koristeluita
2007042	117	irtolöytö	R1a	savi	punasavi	astia	seinäpala	6		26,3 g	
2007042	118	irtolöytö	R1a	lasi	kirkaslasi	esine/pullo		27		69,3 g	2 pullon suuosaa
2007042	119	irtolöytö	R1a	lasi	kirkaslasi	tasolasi		14		15,4 g	
2007042	120	irtolöytö	R1a	lasi	vihreälasi	pullo		21		287,2 g	suurin osa samasta pullosta
2007042	121	irtolöytö	R1a	lasi	ruskealasi	pullo		3		11,5 g	
2007042	122	irtolöytö	R1a	kalkki	kalkki	simpukka		1		1,1 g	
2007042	123	Y3	R1c	savi	posliini	astia	reunapala	1		2,3 g	kultaraita koriste
2007042	124	Y3	R1c	savi	posliini	astia	seinäpala	2		0,9 g	toisessa kultaraitakoriste
2007042	125	Y3	R1c	savi	piiposliini	astia(t)	seinäpala	4		5,2 g	Kuvaliite 6 (1/3), kaksi toisiinsa kuuluvaa,

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
											kahdessa muussa, harmaa eläin koristelu sama teema
2007042	126	Y3	R1c	savi	piiposliini	astia	pohjapala	2		2,4 g	villeroy & boch - leima
2007042	127	Y3	R1c	savi	piiposliini	astia	reunapala	4		17,8 g	eri astioista
2007042	128	Y3	R1c	savi	piiposliini	astia	pohjapala	6		26,7 g	eri astioista, osassa koristelua
2007042	129	Y3	R1c	savi	piiposliini	astia	seinäpala	33		43,2 g	eri astioista
2007042	130	Y3	R1c	savi	punasavi	astia	seinäpala	7		34,7 g	lähinnä vaaleankellertävää lasitetta
2007042	131	Y3	R1c	lasi	kirkaslasi	esine		9		38,3 g	
2007042	132	Y3	R1c	lasi	kirkaslasi	tasola		18		26,1 g	
2007042	133	Y3	R1c	lasi	vihreälasi	pullo		10		89,8 g	
2007042	134	Y3	R1c	lasi	ruskealasi	pullo		3		113,3 g	
2007042	135	Y3	R1c	metalli	seos?	nappi		1		1,5 g	
2007042	136	Y2	R4a	savi	posliini	astia	pohjapala	1		1,7 g	leimanosa pohjassa
2007042	137	Y2	R4a	savi	piiposliini	kuppi		9		54,6 g	yhteensopivat, violetteja lintuja koristeaiheena
2007042	138	Y2	R4a	lasi	kirkaslasi	esine	karahvin korkki?	1		19 g	
2007042	139	Y2	R4a	lasi	kirkaslasi	tasolasi		1		0,7 g	
2007042	140	Y2	R4a	savi	posliini	reunapala		2		2,5 g	
2007042	141	Y2	R4a	savi	posliini	pohjapala		1		1,4 g	

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007042	142	Y3	R4a	savi	posliini	ripa		2		2,7 g	yhteensopivat
2007042	143	Y3	R4a	savi	posliini	seinäpala		6		4,8 g	
2007042	144	Y3	R4a	savi	posliini	esine	nappi	1	halk. 1 cm	0,4 g	
2007042	145	Y3	R4a	savi	piiposliini	syvälautanen?		9	halk. 16 cm	91 g	yhteensopivat
2007042	146	Y3	R4a	savi	piiposliini	reunapala		2		1,6 g	yhteensopivat, sinistä koristelua reunassa
2007042	147	Y3	R4a	savi	piiposliini	nekka	ripa	5		16 g	yhteensopivat
2007042	148	Y3	R4a	savi	piiposliini	kuppi	ripa	3		5,2 g	kaksi ainakin yhteensopivia
2007042	149	Y3	R4a	savi	piiposliini	astia	reunapala	21		100,7 g	eri astioista
2007042	150	Y3	R4a	savi	piiposliini	astia	pohjapala	7		64,2 g	eri astioista
2007042	151	Y3	R4a	savi	piiposliini	astia	seinäpala	116		417,5 g	eri astioista
2007042	152	Y3	R4a	savi	punasavi	astia	pohjapala	4		59,7 g	samasta astiasta
2007042	153	Y3	R4a	savi	punasavi	astia	seinäpala	2		6,6 g	yhteensopivat
2007042	154	Y3	R4a	savi	punasavi	astia	reunapala	1		5,5 g	
2007042	155	Y3	R4a	savi	punasavi	astia	pohjapala	1		3,4 g	
2007042	156	Y3	R4a	savi	punasavi	astia	seinäpala	1		4,4 g	
2007042	157	Y3	R4a	lasi	kirkaslasi	esine/astia		21		56,6 g	osa koristeltua, osa pahoin palanut
2007042	158	Y3	R4a	lasi	kirkas/vihreälasi	tasolasi		46		71,8 g	
2007042	159	Y3	R4a	lasi	vihreälasi	pullo		14		61,8 g	

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007042	160	Y3	R4a	metalli	kulta	sormus		1		0,9 g	Kuvaliite 6 (2/3), 18 karaatin kultaa, vuosileima r3
2007042	161	Y3	R4a	metalli	kupari	raha		1		29,2 g	Fredrik I:n aikainen 2-äyrinen vuodelta 1748, konservoitu
2007042	162	Y3	R4a	metalli	kupari	raha		1		5,5 g	Aleksanteri II aikainen kopeekka vuodelta 1859.
2007042	163	Y3	R4a	metalli	kupari	raha		1		1,2	Nikolai II aikainen penni vuodelta 1906
2007042	164	Y3	R4a	metalli	kupari	ratas		1		6,9 g	
2007042	165	Y3	R4a	metalli	kupari	levy	vaakunan mallinen	1		1,3	nysty kärjessä
2007042	166	Y3	R4a	metalli	rauta	viila	kokonainen, kolmioviila	1		20,2 g	
2007042	167	Y3	R4a	metalli	rauta	rengas	pyöreä ontto	1		6,4 g	
2007042	168	Y3	R4a	metalli	kupari?	nappi		1		1,8 g	
2007042	169	Y3	R4a	puu	puu	rengas		1	puolikas	2,5 g	konservoitu
2007042	170	Y4	R4a	savi	piiposliini	astia	reunapala	2		2,6 g	palaneita
2007042	171	Y4	R4a	savi	piiposliini	astia	pohjapala	1		11 g	palanut
2007042	172	Y4	R4a	savi	punasavi	astia	seinäpala	1		6,8 g	palanut
2007042	173	Y4	R4a	lasi	kirkas/vihreälasi	taso/ikkunalasi		14		37,7 g	
2007042	174	Y4	R4a	lasi	vihreälasi	esine/pullo		7		43,3 g	
2007042	175	Y4	R4a	lasi	ruskealasi	pullo		7		195,7 g	
2007042	176	Y4	R4a	puu	puu	tappi		1		1,8 g	konservoitu

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007042	177	Y3	R4c	savi	posliini	astia	pohja&reunapala	3		11,7 g	samasta astiasta, florakoristelua
2007042	178	Y3	R4c	savi	posliini	astia	reunapala	1		3,6 g	kultaviiva koristelua
2007042	179	Y3	R4c	savi	posliini	astia	pohjapala	1		10,1 g	pohjassa leimaa
2007042	180	Y3	R4c	savi	posliini	kuppi	ripa	1		1,9 g	
2007042	181	Y3	R4c	savi	posliini	astia	seinäpala	1		2,2 g	
2007042	182	Y3	R4c	savi	piiposliini	lautanen		13	halk. 23 cm	53,3 g	Kuvaliite 6 (2/3), samasta astiasta, sininen floraiiheinen koristelu
2007042	183	Y3	R4c	savi	piiposliini	lautanen	reunapala	2	halk. 15 cm	7,5 g	samasta astiasta, sinistä ornamenttikoristelua
2007042	184	Y3	R4c	savi	piiposliini	kuppi	reunapala	3	halk. 9 cm	8,4	samasta astiasta, siniharmaa lintuaiiheinen koristelu
2007042	185	Y3	R4c	savi	piiposliini	astia	1 reunapala	3		5,6 g	2 samasta astiasta, punaista koristelua
2007042	186	Y3	R4c	savi	piiposliini	astia	reunapala	16		45,7 g	eria astioista, erilaisia koristeluita
2007042	187	Y3	R4c	savi	piiposliini	astia	pohjapala	15		45,3 g	eria astioista, erilaisia koristeluita
2007042	188	Y3	R4c	savi	piiposliini	kuppi	ripa	2		3,9 g	samasta astiasta, kellertävä koristelu
2007042	189	Y3	R4c	savi	piiposliini	astia	seinäpala	42		73,4 g	eria astioista, erilaisia koristeluita
2007042	190	Y3	R4c	savi	kivisavi	astia	pohjapala	2		11,1 g	Kuvaliite 6 (2/3)

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007042	191	Y3	R4c	savi	punasavi	astia	reunapala	2		20 g	lasitettu
2007042	192	Y3	R4c	savi	punasavi	astia	seinäpala	5		53,1 g	
2007042	193	Y3	R4c	savi	valkosavi?	astia	reunapala	1		4,7 g	keltainen lasite
2007042	194	Y3	R4c	lasi	kirkaslasi	astia	pohjapala	2		48,4 g	hyvin koristeellinen
2007042	195	Y3	R4c	lasi	kirkaslasi	astia/esine	seinäpala	4		18,4 g	samasta, vinoneliöornamentiikka
2007042	196	Y3	R4c	lasi	kirkaslasi	astia/esine	reunapala	2		8,5 g	yhteensopivat
2007042	197	Y3	R4c	lasi	kirkaslasi	pullonkaula		1		9,7 g	
2007042	198	Y3	R4c	lasi	kirkaslasi	astia/esine		10		24 g	
2007042	199	Y3	R4c	lasi	kirkaslasi	taso/ikkunalasi		23		18,6 g	
2007042	200	Y3	R4c	lasi	vihreälasi	pullonkaula/suu		4		183,9 g	
2007042	201	Y3	R4c	lasi	vihreälasi	pullonpohja		1		65 g	
2007042	202	Y3	R4c	lasi	vihreälasi	esine/pullo	seinäpala	31		145,9 g	
2007042	203	Y3	R4c	lasi	vihreälasi	taso/ikkunalasi		9		24,1 g	
2007042	204	Y3	R4c	lasi	ruskealasi	pullo		45		302,7 g	todenäköisesti samasta pullosta
2007042	205	Y3	R4c	metalli	tina?	höylä???		1		6,5 g	
2007042	206	Y3	R4c	metalli	?			1		1,5 g	
2007042	207	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	posliini	esine	koira	1		19,9 g	valkoinen
2007042	208	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	posliini	esine	nappi	1		1 g	2-reikäinen
2007042	209	Y5	R1b/R4a	savi	posliini	astia	reunapala	2		0,5 g	

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
		(hirsitaso)									
2007042	210	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	posliini	astia	pohjapala	2		5 g	
2007042	211	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	posliini	kuppi	ripa	1		0,8 g	
2007042	212	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	posliini	astia	seinäpala	10		7 g	
2007042	213	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	piiposliini	lautanen	reunapala	2	halk.30 cm	22,2 g	samasta astiasta
2007042	214	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	piiposliini	lautanen	pohjapala	2		15,6 g	samasta astiasta
2007042	215	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	piiposliini	kuppi	reunapala	5	halk. 10 cm	10,1 g	samasta astiasta, violettia luontokoristelua ylkopinnalla ja violetti ornamenttikuvio sisäpinnalla
2007042	216	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	piiposliini	astia	reunapala	3	halk. 7 cm	6,6 g	Kuvaliite 6 (1/3), samasta astiasta, harmaata kukka-ja rusettikoristelua
2007042	217	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	piiposliini	kuppi	reunapala	2	halk. 8 cm	6 g	samasta astiasta, flora-aiheista vihreää koristelua
2007042	218	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	piiposliini	astia	reunapala	2		4,3 g	samasta astiasta, musta koristeraita
2007042	219	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	piiposliini	astia	reunapala	3		2,9 g	samasta astiasta, musta flora-aiheinen koristelu

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007042	220	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	piiposliini	astia	seinäpala	3		10 g	mahd. samasta astiasta, sininen floriainen koristelu
2007042	221	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	piiposliini?	astia/esine	renkula	2		10,6 g	profiloitu, palanut
2007042	222	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	piiposliini	astia	reunapala	20		59 g	eri astioista, erilaisia koristeluja, osa palanut
2007042	223	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	piiposliini	astia	pohjapala	17		62,4 g	eri astioista, erilaisia koristeluja, osa palanut
2007042	224	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	piiposliini	astia	ripa	1		3,3 g	
2007042	225	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	piiposliini	astia	seinäpala	43		80,4 g	eri astioista, erilaisia koristeluja, osa palanut
2007042	226	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	kivisavi	astia	pohjapala	3	halk. 8 cm	39,9 g	Kuvaliite 6 (2/3), samasta astiasta, punertava lasite
2007042	227	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	punasavi	astia	reunapala	5		90 g	eri astioista
2007042	228	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	punasavi	astia	pohjapala	11		173 g	eri astioista
2007042	229	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	punasavi	astia	seinäpala	21		177,4 g	eri astioista
2007042	230	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	valkosavi?	astia	seinäpala	1		1,6 g	vihertävän kellertävä lasite
2007042	231	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	valkosavi	liitupiippu	kopan osa	1		2,3 g	Kuvaliite 6 (2/3), simpukkakoppa?

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007042	232	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	lasi	kirkaslasi	esine		17		70,1 g	osa palanut
2007042	233	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	lasi	kirkaslasi	taso/ikkunalasi		27		30,6 g	
2007042	234	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	lasi	vihreälasi	pullo/esine		11		117,9 g	
2007042	235	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	lasi	ruskealasi	pullo		4		9,8 g	
2007042	236	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	metalli	alumiini?			2		4,2 g	
2007042	237	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	nahka	nahka			4		56,6 g	konservoitu
2007042	238	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	posliini	kuppi		9		84,1 g	Kuvaliite 6 (1/3), kultaraita koristelua (melkein kokonainen)
2007042	239	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	savi	posliini	lautanen	reunapala	2		6,7 g	kultaraitakoristelua
2007042	240	Y7 koillisseinä	R1b	savi	posliini	astia	reunapala	1		1 g	kultakoristelua
2007042	241	Y7 koillisseinä	R1b	savi	posliini	nappi		1	halk. 1 cm	0,5 g	4-reikäinen
2007042	242	Y7 koillisseinä	R1b	savi	piiposliini	lautanen	reunapala	8	halk. 12 cm	33 g	Kuvaliite 6 (1/3), violettia flora-aiheista koristelua
2007042	243	Y7 koillisseinä	R1b	savi	piiposliini	lautanen	reunapala	7	halk. 25 cm	27,1 g	Kuvaliite 6 (2/3), sinistä flora-aiheista ja ornamenttikoristelua
2007042	244	Y7 koillisseinä	R1b	savi	piiposliini	kuppi	reunapala	8		18,2 g	Kuvaliite 6 (1/3), sinertävä lintuaiheinen

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
											kuviointi
2007042	245	Y7 koilliseinä	R1b	savi	piiposliini	astia	reunapala	3		8,1 g	punertava kuva
2007042	246	Y7 koilliseinä	R1b	savi	piiposliini	astia	seinäpala	2		3,2 g	Kuvaliite 6 (1/3), harmaa lintukoristelu
2007042	247	Y7 koilliseinä	R1b	savi	piiposliini	astia	reunapala	8		30,8 g	eri astioista
2007042	248	Y7 koilliseinä	R1b	savi	piiposliini	astia	pohjapala	8		36,3 g	eri astioista
2007042	249	Y7 koilliseinä	R1b	savi	piiposliini	astia	ripa	2		14,4 g	eri astioista
2007042	250	Y7 koilliseinä	R1b	savi	piiposliini	astia	seinäpala	16		33 g	eri astioista, osa palaneita
2007042	251	Y7 koilliseinä	R1b	savi	kivisavi	astia	seinäpala	1		10,7 g	Kuvaliite 6 (2/3), lasitteessa painettua koristelua
2007042	252	Y7 koilliseinä	R1b	savi	punasavi	astia	reunapala	2		23,8 g	eri astioista
2007042	253	Y7 koilliseinä	R1b	savi	punasavi	astia	seinäpala	3		25,8 g	eri astioista
2007042	254	Y7 koilliseinä	R1b	savi	valkosavi	liitupiippu	kopan osa	3		5,2 g	Kuvaliite 6 (2/3), samasta, kohokuviota
2007042	255	Y7 koilliseinä	R1b	savi	valkosavi	liitupiippu	varsi	1	halk. 1 cm	4 g	
2007042	256	Y7 koilliseinä	R1b	lasi	kirkaslasi	esine/astia		13		35 g	
2007042	257	Y7 koilliseinä	R1b	lasi	kirkas/vihreälasi	taso/ikkunalasi		25		53,4 g	

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007042	258	Y7 koilliseinä	R1b	lasi	vihreälas	pullo/esine	kaula/suuosa	5		98,9 g	
2007042	259	Y7 koilliseinä	R1b	lasi	vihreälas	pullo	pohja	7		282 g	
2007042	260	Y7 koilliseinä	R1b	lasi	vihreälas	pullo	seinäosa	14		85,1 g	
2007042	261	Y7 koilliseinä	R1b	metalli	kupari	lanka		1		0,8 g	
2007042	262	Y7 koilliseinä	R1b	nahka	nahka	kenkä	lastenkengänpohja	1	pituus 11,5 g	13 g	Kuvaliite 6 (3/3), konservoitu
2007042	263	Y7 koilliseinä	R1b	nahka	nahka	lapikas	kengänpohja	1	pituus 28 cm	111,2 g	konservoitu
2007042	264	Y7 koilliseinä	R1b	nahka	nahka	kengän osia		9		57,1 g	konservoitu
2007042	265	Y7 koilliseinä	R1b	puu	puu	kauha		1	varren pituus 28 cm, kauhan 19 cm	n. 500 g	kauhan leveys 14 cm, konservoitu
2007042	266	Y7 koilliseinä	R1b	puu	puu	tappi		1	pituus 30 cm	147,1 g	konservoitu
2007042	267	irtolöytöjä kivijalan sisäpuolelta	R4/R1b	savi	posliini	nappi		1		0,5 g	1 "reikä"
2007042	268	irtolöytöjä kivijalan sisäpuolelta	R4/R1b	savi	piiposliini	astia	reunapala	2		17,4 g	samasta astiasta
2007042	269	irtolöytöjä kivijalan	R4/R1b	savi	piiposliini	astia	reunapala	2		9,6 g	

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
		sisäpuolelta									
2007042	270	irtolöytöjä kivijalan sisäpuolelta	R4/R1b	savi	piiposliini	astia	pohjapala	3		3,8 g	
2007042	271	irtolöytöjä kivijalan sisäpuolelta	R4/R1b	savi	piiposliini	kuppi	ripa	1		2,1 g	
2007042	272	irtolöytöjä kivijalan sisäpuolelta	R4/R1b	savi	piiposliini	astia	seinäpala	18		27,7 g	
2007042	273	irtolöytöjä kivijalan sisäpuolelta	R4/R1b	savi	punasavi	astia	reunapala	1		1,3 g	
2007042	274	irtolöytöjä kivijalan sisäpuolelta	R4/R1b	savi	punasavi	astia	pohjapala	1		19,7 g	
2007042	275	irtolöytöjä kivijalan sisäpuolelta	R4/R1b	savi	punasavi	astia	seinäpala	2		7 g	lasite
2007042	276	irtolöytöjä kivijalan sisäpuolelta	R4/R1b	savi	valkosavi	liitupiippu	varsi	1	halk.9 mm	3,2 g	
2007042	277	irtolöytöjä kivijalan sisäpuolelta	R4/R1b	lasi/metalli	sininenlasi/rauta	neula	vaateneula	1		1,2 g	Kuvaliite 6 (2/3), neula osaa hyvin vähän jäljellä
2007042	278	irtolöytöjä kivijalan sisäpuolelta	R4/R1b	lasi	vihreälas	helmi		1		2 g	
2007042	279	irtolöytöjä	R4/R1b	lasi	kirkaslas	esine/astia		8		13,7 g	osa palanut

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
		kivijalan sisäpuolelta									
2007042	280	irtolöytöjä kivijalan sisäpuolelta	R4/R1b	lasi	kirkas/vihreälas	taso/ikkunalasi		18		18,8 g	
2007042	281	irtolöytöjä kivijalan sisäpuolelta	R4/R1b	lasi	vihreälas	pullolasi	suuosa	2		32,1 g	
2007042	282	irtolöytöjä kivijalan sisäpuolelta	R4/R1b	lasi	vihreälas	pullo		9		31,1 g	
2007042	283	irtolöytöjä kivijalan sisäpuolelta	R4/R1b	metalli	kupari?	nappi		1		0,4 g	
2007042	284	irtolöytöjä kivijalan sisäpuolelta	R4/R1b	metalli	alumiini?	lusikka		1		3,7 g	
2007042	285	Y3 (kivijalan sisältä)	R2	savi	valkosavi	liitupiippu	varsi	4	halk. 7-9 mm	10,6 g	
2007042	286	Y3 (kivijalan sisältä)	R2	lasi	kirkaslas	astia	reunapala	1		0,8 g	hiottuja kuvioita
2007042	287	Y3 (kivijalan sisältä)	R2	lasi	kirkaslas	tasolasi		1		4,1 g	
2007042	288	Y3 (kivijalan sisältä)	R2	lasi	vihreälas	pullo		1		2,3 g	

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007042	289	irtolöytö, Y2	R2	savi	piiposliini	astia	reunapala	1	halk. 25 cm	20,2 g	sinertävää ornamenttikuviointia
2007042	290	irtolöytö, Y2	R2	savi	piiposliini	astia	seinäpala	2		16 g	
2007042	291	irtolöytö, Y2	R2	savi	punasavi	astia	pohjapala	1		9,3 g	
2007042	292	irtolöytö, Y2	R2	lasi	kirkaslasi	tasolasi		1		7,3 g	
2007042	293	irtolöytö, Y2	R2	lasi	vihreälasi	pullo		1		12,9 g	
2007042	294	Y3	R3a	savi	posliini	lautanen	reunapala	2		4,8 g	samasta astiasta, orvokkikuointi
2007042	295	Y3	R3a	savi	piiposliini	astia	reunapala	2		6,1 g	sininen koristeraita, toisessa vihreää ornamenttiikkaa
2007042	296	Y3	R3a	savi	piiposliini	astia	seinäpala	2		10,3 g	
2007042	297	Y3	R3a	savi	punasavi	astia	seinäpala	3		12,1 g	samasta astiasta
2007042	298	Y3	R3a	savi	punasavi	astia	seinäpala	1		5,6 g	
2007042	299	Y3	R3a	savi	valkosavi	liitupiippu	kopan osa	1		2,4 g	Kuvaliite 6 (2/3), simpukkapiippu
2007042	300	Y3	R3a	lasi	vihreälasi	pullo		2		4,6 g	
2007042	301	Y3	R3a	lasi	ruskealasi	esine/pullo		1		10,3 g	
2007042	302	Y3	R3b	savi	posliini	astia	reunapala	3		5,8 g	eri astioista
2007042	303	Y3	R3b	savi	posliini	astia	seinäpala	4		3 g	eri astioista
2007042	304	Y3	R3b	savi	piiposliini	astia	reunapala	4		6,8 g	samasta astiasta, voimakas ruusu kuviointi
2007042	305	Y3	R3b	savi	piiposliini	astia	reunapala	3		11,7 g	aaltoreuna
2007042	306	Y3	R3b	savi	piiposliini	astia	seinäpala	2		5,5 g	samasta astiasta,

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
											harmaa lintukuviointi
2007042	307	Y3	R3b	savi	piiposliini	astia	seinäpala	2		7,3 g	samasta astiasta
2007042	308	Y3	R3b	savi	piiposliini	astia	reunapala	9		16,4 g	eri astioista
2007042	309	Y3	R3b	savi	piiposliini	astia	pohjapala	6		18,6 g	eri astioista
2007042	310	Y3	R3b	savi	piiposliini	astia	seinäpala	14		18,8 g	eri astioista
2007042	311	Y3	R3b	savi	punasavi	astia	seinäpala	2		6 g	eri astioista
2007042	312	Y3	R3b	savi	valkosavi	liitupiippu	varsi	2	halk. 7 mm	3 g	
2007042	313	Y3	R3b	lasi	kirkaslasi	esine/astia		3		7 g	
2007042	314	Y3	R3b	lasi	kirkaslasi	taso/ikkunalasi		10		8,2 g	
2007042	315	Y3	R3b	lasi	vihreälasi	pullo/esine		15		47,8 g	
2007042	316	Y3	R3b	lasi	sininenlasi	esine		1		0,5 g	
2007042	317	Y3	R3b	metalli	sekoite	kolikko	penni	1		1,2 g	v. 1893
2007042	318	Y3	R3b	metalli	lyijy			1		6,6 g	
2007042	319	Y3	R5	savi	piiposliini	astia	1 reunapala	4	halk. 15 cm	15,9 g	Kuvaliite 6 (1/3), sini/musta/keltainen voimakas lasite
2007042	320	Y3	R5	savi	piiposliini	astia	reunapala	2		5,2 g	eri astioista, toisessa sininen koristeiviiva
2007042	321	Y3	R5	savi	piiposliini	astia	seinäpala	3		2,6 g	
2007042	322	Y3	R5	lasi	kirkaslasi	esine/astia		2		3,5 g	
2007042	323	Y3	R5	lasi	vihreälasi	taso/ikkunalasi		2		2,6 g	
2007042	324	Y4 (kivijalka)	R6	savi	piiposliini	astia	reunapala	4		12,8 g	palaneita

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007042	325	Y4 (kivijalka)	R6	savi	piiposliini	astia	pohjapala	3		9,9 g	
2007042	326	Y4 (kivijalka)	R6	savi	piiposliini	astia	seinäpala	8		20,2 g	
2007042	327	Y4 (kivijalka)	R6	lasi	kirkas/vihreälasi	astia/esine		7		10,5 g	
2007042	328	Y4 (kivijalka)	R6	lasi	kirkas/vihreälasi	taso/ikkunalasi		20		42,5 g	
2007042	329	Y4 (kivijalka)	R6	lasi	vihreälasi	pullo	pohjapala	1		42,2 g	
2007042	330	Y4 (kivijalka)	R6	lasi	sininenlasi?	esine		3		13,4 g	palanut
2007042	331	Y4 (lautataso)	R6	savi	piiposliini	astia	reunapala	4		26,1 g	eri astioista, osa palanut
2007042	332	Y4 (lautataso)	R6	savi	piiposliini	astia	kansipala	1		13,4 g	
2007042	333	Y4 (lautataso)	R6	savi	piiposliini	kuppi/kannu	ripa	2		11,7 g	eri astioista
2007042	334	Y4 (lautataso)	R6	savi	piiposliini	astia	seinäpala	6		24,1 g	
2007042	335	Y4 (lautataso)	R6	savi	punasavi	astia	reunapala	1	halk. 22 cm	22 g	
2007042	336	Y4 (lautataso)	R6	lasi	kirkaslasi	astia	jälkiruoka-astia?	2		42,6 g	
2007042	337	Y4 (lautataso)	R6	lasi	kirkas/vihreälasi	taso/ikkunalasi		4		8 g	
2007042	338	Y4 (lautataso)	R6	lasi	vihreälasi	pullo	pohjapala	1		53,1 g	

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007042	339	Y4 (lautataso)	R6	metalli	rauta	muotoiltu levy		1	pituus 14 cm	33,2 g	
2007042	340	Y4 (lautataso)	R6	nahka	nahka	nahankappale	soikea	1	halk. 7 cm	9 g	ompeleet koko reunan ympäri, konservoitu
2007042	341	Y4 (lautataso)	R6	nahka	nahka	pienehkö tossu		3		122,3 g	konservoitu
2007042	342	Y4 (lautataso)	R6	puu	puu	pulikka		1	halk. 6cm, pituus n. 70 cm	1444,7 g	veistetty päätyosa
2007042	343	irtolöytö (R3: läheltä)		savi	posliini	nappi		1		0,5 g	4-reikäinen
2007042	344	irtolöytö (R3: läheltä)		savi	piiposliini	astia	seinäpala	1		11,1 g	
2007042	345	irtolöytö (R3: läheltä)		savi	punasavi	astia	reunapala	2		21,9 g	
2007042	346	irtolöytö (R3: läheltä)		savi	punasavi	astia	seinäpala	3		9,6 g	
2007042	347	irtolöytö (R3: läheltä)		lasi	kirkaslasi	esine/astia		1		2,8 g	
2007042	348	irtolöytö (R3: läheltä)		lasi	kirkaslasi	taso/ikkunalasi		1		1,3 g	

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Löytöluettelo

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Rakenne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
2007042	349										
2007042	350										

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Poistetut löydöt

Juokse- va numero	Yksikkö	Raken- ne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
	Y2/alue A	R1a	metalli	rauta	saha	pokasaha	4	102 cm yhteensä	144,1 g	
2	Y2/alue A	R1a	metalli	rauta	sarana		1		72 g	
3	Y2/alue A	R1a	metalli	rauta	liitin/puristin		1		549,9 g	resentti
4	Y2/alue A	R1a	metalli	rauta	esine		1		19,2 g	
5	Y2/alue A	R1a	metalli	rauta	naula		1		76,3 g	
6	Y2/alue A	R1a	metalli	rauta	levy	katkelmia	3		700 g	
7	Y2/alue A	R1a	nahka	nahka		katkelmia	2		2,1 g	
8	Y2/alue A	R1a	luu	luu	luu	palamaton	2		22,6 g	
9	Y2/alue B	R1a	lasi/metalli/savi/kumi	kirkaslasi/rauta/kumi/posliini	pullo korkkeineen	kaula ja osa pohjaa	3		141,3 g	resentti
10	Y2/alue B	R1a	lasi	kirkaslasi	tasolasi		36		1115,2 g	
11	Y2/alue B	R1a	metalli	rauta	naula		1		24,4 g	
12	Y2/alue C	R1a	lasi	kirkaslasi	tasolasi		3		12,9 g	resentti
13	Y2/alue C	R1a	metalli	rauta	naula		1		12,2 g	
14	Y2/alue C	R1a	luu	luu	luu	palamaton	3		47,3 g	
15	Y2/alue D	R1a	lasi	kirkaslasi	pullo	kaula, pohja	5		126,9 g	resentti
16	Y2/alue D	R1a	lasi	kirkaslasi	tasolasi		31		263,5 g	resentti
17	Y2/alue D	R1a	metalli	rauta	naula		1		4,5 g	

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Poistetut löydöt

Juokse- va numero	Yksikkö	Raken- ne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
18	Y2/alue D	R1a	metalli	rauta	levy		1		1151,1 g	
19	Y2/alue D	R1a	luu	luu	luu	palamaton	1		1,1 g	
20	Y2/alue E	R1a	lasi	kirkaslasi	tasolasi		1		1,8 g	
21	Y2/alue E	R1a	metalli	rauta	naula		4		40,8 g	
22	Y2/alue E	R1a	luu	luu	luu	1 palanut	6		12 g	
23	Y2/alue F	R1a	metalli	rauta	naula		1		9,6 g	
24	Y2/alue F	R1a	luu	luu	luu	palamaton	7		133,8 g	
25	Y2/alue G	R1a	metalli	rauta	naula		1		7,1 g	
26	Y2/alue H	R1a	metalli	rauta	saha	pokasaha	1	13 cm	14,8 g	
27	Y2/alue H	R1a	metalli	rauta	naula		3		22,2 g	
28	Y2/alue H	R1a	luu	luu	luu	palamaton	12		155,5 g	
29	Y2/alue I	R1a	korkki	korkki	korkki		1		1,5 g	Kuvaliite 6 (3/3)
30	Y2/alue I	R1a	metalli	rauta	naula		1		7,3 g	
31	Y2/alue J	R1a	luu	luu	luu	palamaton	1		28 g	
32	Y2/alue K	R1a	luu	luu	luu	palamaton	1		57,5 g	
33	irtolöytö	R1a	metalli	rauta	ontto, avonainen rautaputki		1	pituus 21 cm	353,8 g	löydettyessä puuta sisällä
34	irtolöytö	R1a	metalli	rauta	rautatappi		1	pituus 20 cm	448,1 g	
35	irtolöytö	R1a	metalli	rauta	pokasahan		1	pituus 12	14,7 g	

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Poistetut löydöt

Juokse- va numero	Yksikkö	Raken- ne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
					kappale			cm		
36	irtolöytö	R1a	metalli	rauta	naula		6		60,7 g	
37	irtolöytö	R1a	metalli	rauta	rautalevy		1		55,7 g	kaksinkertaisesti taitettu
38	irtolöytö	R1a	metalli	alumiini	pullonkorkki		1		1,3 g	oy alkoholiliike ab - ALKOn korkki Helsingistä
39	irtolöytö	R1a	luu	luu	luu	palamaton	46		570 g	1 palanut
40	Y3	R1c	nahka	nahka	nahka	suikale	1		2,5	
41	Y2	R4a	metalli	rauta	naula		1		7,3 g	
42	Y3	R4a	metalli	rauta	naula		5		35,1 g	
43	Y3	R4a	metalli	rauta/kupari	levy		2		39,7 g	
44	Y3	R4a	kumi	kumi	kumi	?	1		26,2 g	
45	Y3	R4a	nahka/metalli	nahka/messinki	kenkä	naisen/lapsen	1	pituus 19,5 cm	180 g	Kuvaliite 6 (3/3), pohjassa ainakin 4 kerrosta
46	Y3	R4a	nahka/metalli	nahka/messinki	kenkä	miehen?	7	pituus 23 cm	321,7 g	Kuvaliite 6 (3/3), pohjassa useita kerroksia
47	Y3	R4a	nahka	nahka	pussukka?		3		14,2 g	kuvaliite 6 (3/3)
48	Y3	R4a	nahka	nahka	kappaleita		8		36 g	
49	Y3	R4a	korkki	korkki	pullonkorkki		1		3,1 g	
50	Y3	R4a	karva	eläimenkarva	naru		2		0,7 g	Kuvaliite 6 (3/3),

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Poistetut löydöt

Juokse- va numero	Yksikkö	Raken- ne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
										nyöritetty
51	Y4	R4a	metalli	rauta	naula		1		6,5 g	
52	Y4	R4a	metalli	rauta	levy, jossa naula		2		67,4 g	
53	Y4	R4a	kuona	kuona	kuona		1		1,9 g	
54	Y3	R4c	metalli	rauta	naula		4		163,5 g	
55	Y3	R4c	luu	luu	palanut luu		2		1,8 g	
56	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	metalli	rauta	tikku		1		13,2 g	
57	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	metalli	rauta	naula		10		195,2 g	
58	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	metalli	kupari	lanka		1		0,4 g	
59	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	puu	puu	vanne		1	halk. 17,5 cm	9,9 g	
60	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	luu	luu	palanut luu		2		1,9 g	
61	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	kangas	kangas	neule	hiha	1			liitoskohta
62	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	metalli	rauta	rengas		2		167,3 g	
63	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	metalli	rauta	naula		2		15 g	
64	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	korkki	korkki	korkki		1		2,5 g	

KAJAANI, Brahenkatu 18 2007, Poistetut löydöt

Juokse- va numero	Yksikkö	Raken- ne	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
65	Y5 (hirsitaso)	R1b/R4a	luu	luu	palanut luu		1		1,2 g	
66	irtolöytöjä kivijalan sisäpuolelta	R4/R1b	metalli	rauta	naula		6		52,3 g	
67	irtolöytöjä kivijalan sisäpuolelta	R4/R1b	luu	luu	palanut luu		3		2 g	
68	Y3	R3a	metalli	rauta	naula		1		2,4 g	
69	Y3	R3b	savi	punasavi	tiili	kuviotiili	1		24,6 g	
70	Y3	R3b	metalli	rauta	naula		6		70,3 g	
71	Y3	R5	metalli	rauta	naula		1		4,8 g	
72	Y4(kivijalka)	R6	metalli	rauta	naula		2		18,8 g	
73	Y4(kivijalka)	R6	metalli	rauta	levy		2		18,6 g	
74	Y4(kivijalka)	R6	nahka	nahka	nahanpala		1		15,2 g	
75	Y4 (lautataso)	R6	metalli	rauta	levy		1		110,2 g	
76	irtolöytö		lasi/korkki	kirkaslasi/korkki	pullo/korkki	kokonainen	1		70,6 g	
77	irtolöytö		lasi	kirkaslasi	esine		2		11,3 g	
78	irtolöytö		metalli	alumiini	korkki	alkon pullonkorkki	2		4 g	
79	irtolöytö		nahka	nahka	kenkä	kantaosa	1		24,3 g	resentti

Kajaani, Brahenkatu 18

Arkeologinen valvontakaivaus

Makrofossiilitutkimus 2007

Tutkimusraportti

Terttu Lempiäinen

Biodiversiteetti- ja ympäristötutkimusosasto
Turun yliopisto
20014 Turku

2007

SISÄLLYSLUETTELO

		S
1	JOHDANTO	3
2	TUTKIMUSAINEISTO JA MENETELMÄT	3
3	MAKROFOSSIILIANALYYSIN TULOKSET	4
	Hyötykasvit	7
	Kulttuuririkkaruohot	8
	Kosteikko-, suo- ja rantakasvit	8
	Puut ja pensaat	8
	Muut kasvijäänteet	8
	Muut jäänteet	8
4	YHTEENVETO	9
5	KIRJALLISUUS	10
	Liitteet 1 - 3	11

1 JOHDANTO

Oheisessa raportissa esitetään Kajaanin Brahenkatu 18:n (tontti 1-2-4) vuoden 2007 kaivauksilta kasvijäänneanalyysien tuloksia. Valvontakaivaus suoritettiin 13.6. – 20.6.2007 välisenä aikana (Liitteet 1-3). Tontilta dokumentoitiin kolme hirsirakennetta, joista massiivisin ja parhaiten säilynyt oli hirsirakenteisen ja kaksihuoneisen - ehkä – savutuvan perustus, johon kuului myös uunin perustus. Tontilta dokumentoitiin lisäksi yksi osittain säilynyt kivijalka ja 1800-luvun lopulle ajoittuvan rakennuksen kivijalan osa. Viimeksimainittu oli rakennettu em. savutuvan hirsiperustuksen päälle. Paikalta löytyi myös mahdollinen lautapäällysteinen kuja/polku, joka ajoittui ehkä 1800-luvun lopulle. Vanhimmat hirsirakenteet ajoittuinevat löytöjen perusteella 1700-luvun puolenvälin ja loppupuolen tienoille (Marika Hyttinen, 2007, kaivauskertomus).

Kaivaus oli kunnallisteknisten töiden arkeologinen valvontatyö ja sen johtajana toimi arkeologi Marika Hyttinen, jonka toimesta on otettu myös makrofossiilitutkimuksiin maanäytteet.

2 TUTKIMUSAINEISTO JA MENETELMÄT

Makrofossiilitutkimuksissa tutkittiin yhteensä 2 maanäytettä. Maanäytteet on otettu 13.6. – 20.6.2007 välisenä aikana ja ne on otettu kaivausjohtajana toimineen arkeologi Marika Hyttisen toimesta. Maanäytteiden koordinaatit ja sisältö on esitetty seuraavassa taulukossa:

Kajaani, Brahenkatu 18, makrofossiilinäytteet ja niiden sisältö

Näyte No	Maakerros Yksikkö	Sijainti	Näyte-koko/l	Näytteen sisältö
MN1	R1b	Hirsirakenteen (mahd. savutupa) sisäpuolen ylemmän hirsikerran (lattia ?) päällä ollut puuroskakerros	1.5	Likainen hiekka
MN2	R6	Hirsirakenteen sisäpuolelta, rakenteen itänurkasta, lankkujen (lattia?) alta, puuroskan sekainen savimaa	1.5	Likainen noensekainen kulttuurimaa

Maanäytteet kellutettiin kyllästetyssä suolaliuoksessa, kellutusjäte pestiin siivilällä (silmäkoko 0.125 mm) ja sen jälkeen jäänteet poimittiin kellutusjätteestä mikroskoopin (OLYMPUS SZX 9) avulla, 9-12x suurennoksella. Jäänteet säilöttiin lasipulloihin 50 % alkoholiin. Jäänteet on määritetty kirjallisuuden (Cappers et al. 2006, Beijerinck 1947) ja referenssikokoelman avulla. Kasvien nimistö on Hämet-Ahti et al. (1998). Jäänteet säilytetään Turun yliopiston kasvimuseon makrofossiilikokoelmassa.

3 MAKROFOSSIILIANALYYSIN TULOKSET

Kajaanin Brahenkatu 18:n kasvijäännätulokset ja näytteiden sisältö on esitetty taulukossa 1. Jäänteet on ilmoitettu absoluuttisina lukumäärinä (kokonaisina siemeninä, hedelminä jne.) tutkituissa maanäytteissä.

Yhteensä kasvijäänteitä määritettiin 276. Lisäksi poimittiin muita määrittelemättömiä kasvi- ja muita jäänteitä, mutta niitä ei laskettu. Kasvilajeja/taksoneita määritettiin yhteensä 16. Lisäksi kaikista näytteistä löydettiin runsaasti puuhiiltä ja hiiltymätöntä puu- ja kasviroskaa. Hyönteisten kappaleita löytyi jonkin verran. Kasvilajisto ryhmiteltiin seuraavasti:

- hyötykasvit
- kulttuuririkkaruohot

- kosteikko-, suo- ja rantakasvit
- puut ja pensaat
- muut kasvijäänteet
- muut jäänteet

Hyötykasvien jäänteitä löytyi yhteensä 2 kpl eli 0.7 % koko aineistosta. Viljalajeista määritettiin vain yksi tähkän lapakko, ehkä ohra (*Hordeum vulgare*)(Kuva 1). Yksi luumun (*Prunus domestica*) siemenkivi löytyi samasta näytteestä MN2. Muita hyötykasveja ei löytynyt.

Kulttuuririkkaruohojen ja ruderaattien osuus oli tässä aineistossa oli suuri, 40.6 % (yht. 112 kpl). Kulttuuririkkaruohojen lajikohtaiset jäännemäärät vaihtelivat 2 - 40. Eniten tavattiin pihalajien, pihatattaren (*Polygonum aviculare*), rönsyleinikin (*Ranunculus repens*) ja pihatähtimön (*Stellaria media*) siemenjäänteitä.

Kosteikko-, suo- ja rantakasveja oli koko aineistosta 17.8 % (49 kpl). Yleisimpiä lajeja olivat sarat (*Carex* sp.) sekä pari siementä mesiangervosta (*Filipendula ulmaria*)(kansikuva) ja suokuusiosta (*Pedicularis palustris*).

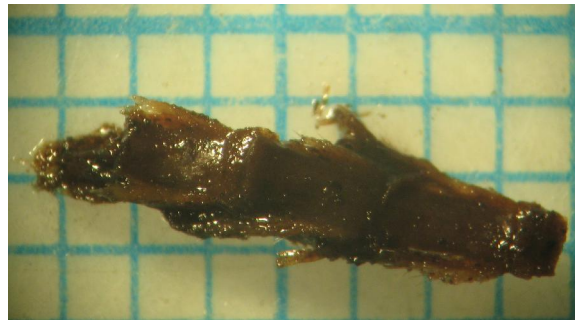
Puiden ja pensaiden jäänteiden lajikohtainen osuus aineistossa oli suurin, yhteensä jäänteitä määritettiin 113 kpl eli 40.9 % koko aineistosta. Kaikki jäänteet olivat kuusen (*Picea abies*) hiiltymättömiä neulasia.

Taulukko 1. Kajaani, Brahenkatu 18, arkeologinen valvonta. Makrofossiilitutkimus 2007 Anal. T. Lempiäinen			
Kasvilaji	Näyte No		
	MN1	MN2	Yht.
Hyötykasvit			
Cerealia, viljat , tähtäläpakko		1	1
<i>Prunus domestica</i> , luumu		1	1
Kulttuuririkkaruohot			
<i>Alchemilla</i> sp., poimulehti	10		10
<i>Chenopodium album</i> , jauhosavikka	2		2
<i>Polygonum aviculare</i> , pihatatar	40		40
<i>Ranunculus acris</i> , niittyleinikki	4		4
<i>Ranunculus repens</i> , rönsyleinikki	21	5	26
<i>Rumex acetosella</i> , ahosuolaheinä	12	3	15
<i>Stellaria media</i> , pihatähtimö	15		15
Kosteikko-, suo- ja rantakasvit			
<i>Carex</i> sp., 2-/sarat	21	18	39
<i>Carex</i> sp., 3-/sarat	3	5	8
<i>Filipendula ulmaria</i> , mesiangervo	1		1
<i>Pedicularis palustris</i> , suokuusio	1		1
Puut			
<i>Picea abies</i> , kuusi/neul.	13	>100	113
Yht.	143	133	276
Muut kasvijäänteet			
Bryophyta, sammalet ; lehdet/varret		+Sph.	+
Puuhiihtä	+	+	+
Kasviroskaa	+++		+
Muut jäänteet			
Insecta, hyönteiset		+++	+

Muista jäänteistä suurimman löytöryhmän muodostivat hiiltymätön kasvi- ja puuroska, johon sisältyi sarojen/heinien maaton varsimassa ja lahonnutta puuainesta sekä vähän puukiiltä. Sammalten ja erityisesti rahkasammalen (*Sphagnum* sp.) lehtiä ja varren kappaleita löytyi muutamia. Hyönteisten kappaleita esiintyi vähän.

Hyötykasvit

Yksi viljan tähkälapakon pala löytyi näytteestä MN2 (Kuva 1). Se määritettiin - todennäköisesti - ohraksi (*Hordeum vulgare*). Samasta näytteestä löytyi myös luumun (*Prunus domestica*) kivi (Kuva 2). 1700-luvulla Suomessakin viljeltiin jo luumua (Rousi 1997), mutta Oulun korkeudella se oli vielä harvinainen puutarhakasvina..

Kuva 1. Viljan tähkälapakon palanen maanäytteestä MN2. Mittakaava 1 mm – Kuva: T. Lempiäinen

Kuva 2. Luumun (*Prunus domestica*) kivi näytteestä MN2. Mittakaava 1 mm – Kuva: T. Lempiäinen.

Kulttuuririkkaruohot ja ruderaatit

Ihmistoimintaa suosivan rikka- ja satunnaiskasvijäänteiden ja –lajiston osuus koko jäänneaineistosta oli korkea, 40.6 %. Lajikohtaiset jäännemäärät vaihtelivat 2 – 40:een. Runsaimpia jäänteitä edustivat rönssyleinikki (*Ranunculus repens*) ja pihatatar (*Polygonum aviculare*), ahosuolaheinä (*Rumex acetosella*) ja pihatähtimö (*Stellaria media*). Jauhosavikka (*Chenopodium album*) ja poimulehteä (*Alchemilla* sp.) löytyi molempia kymmenkunta siemenjäännettä. Kaikki lajit, poimulehteä lukuunottamatta, suosivat typpipitoisia ja ihmistoiminnan muokkaamia maita. Kaikki mainitut lajit voivat kasvaa, paitsi pihoilla ja joutomailla, myös viljelypelloilla, varsinkin jauhosavikka, pihatatar, pihatähtimö, rönssyleinikki ja ahosuolaheinä (Hämet-Ahti et al. 1998).

Kosteikkokasvien jäännemäärä (17.8 % koko aineistosta) viittaa tutkimuskohteen sijaintiin lähellä vesistöä. Vaikka prosentuaalinen osuus onkin melko alhainen, mm. sarojen (*Carex* sp.) jäännemäärät ovat paikallisesti huomattavan suuria ja niitä löytyi molemmista maanäytteistä. Matalassa rantavedessä tai aivan veden rajassa maalla kasvavat myös suokuusio (*Pedicularis palustris*) ja rannalla mesiangervo (*Filipendula ulmaria*)(kansikuva)(Hämet-Ahti et al. 1998).

Puut

Puiden jäänteistä yleisimpiä olivat kuusen (*Picea abies*) hiiltymättömät neulasen, joita oli erityisen paljon näytteessä MN2.

Muut kasvijäänteet

Puuhiiltä esiintyi tutkituissa näytteissä hyvin vähän, mutta hiiltymätöntä puuroskaa ja määrittelemätöntä kasvimassaa runsaasti. Muutamia kosteikkosammalten ja rahkasammalten (*Sphagnum* sp.) lehtiä ja varren kappaleita tavattiin näytteessä MN2.

Muut jäänteet

Muut kuin kasvijäänteet määritettiin vain satunnaisesti. Näytteistä löytyi muutamia hyönteisten kappaleita.

4 YHTEENVETO

Kajaanin Brahenkatu 18:n kasvijäännetutkimuksissa tutkittiin vuoden 2007 arkeologisilta valvontakaivauksilta otettuja maanäytteitä yhteensä 2 kpl, jotka olivat tilavuudeltaan n. 1.5 litraa ja laadultaan enimmäkseen likaista, puuroskan sekaista kulttuurimaata (täyttömaata ?). Laskettuja jäänteitä määritettiin yhteensä 276 kpl. Kasvilajeja/taksoneita määritettiin yhteensä 16. Jäännetutkimuksen tärkeimmät tulokset olivat seuraavat:

- 1 Tutkimusaineistosta löytyi vain kaksi hyötykasvijäännettä, todennäköisesti ohran hiiltymätön tähkälapakon palanen ja hyväkuntoinen luumun kivi.
- 2 Kulttuuririkkaruohojen ja ruderaattien jäännemäärä oli korkea, 40.6 % koko aineistosta. Lajisto on pääosin asutuksen piirissä, pihoilla, teillä ja pelloilla tavattavaa lajistoa, kuten pihatähtimöä, jauhosavikkaa, pihatatarta, rönsyleinikkiä ja ahosuolaheinää. Lajikohtaiset siemenmäärät vaihtelivat 3 – 40, mitä on pidettävä melko korkeana pieneen maanäytekokoon verrattuna.
- 3 Kosteikko-, suo- ja rantalajien määrä oli 17.8 % koko aineistosta ja erityisen yleisiä olivat sarojen jäänteet molemmissa näytteissä, mikä viittaa varsin kosteaan kasvuympäristöön.
- 4 Muista kasvijäänteistä merkittävin löytö oli hyvin runsas maatonut kasviroskamassa. Hiiltä tavattiin hyvin vähän aineistoissa.
- 5 Muu jäänneaines oli varsin tyypillistä ja muut kuin kasvijäänteet määritettiin vain satunnaisesti. Näytteistä löytyi hyönteisten kappaleita.
- 6 Maanäyte MN1 oli lajistoltaan rikkaampi kuin MN2, jossa vallitsivat kuusen hiiltymättömät neulaset. Näytteen MN1 lajisto oli vallitsevaa tallatun maan lajistoa, enimmäkseen piharikkaruohoja, mutta myös kosteikkolajeja oli enemmän kuin näytteen MN2 aineistossa.

5 KIRJALLISUUS

Beijerinck, W., 1947: Zadenatlas der Nederlandsche Flora. - Wageningen, 316 s.

Cappers, R.T.J., Bekker, R.M., Jans, J.E.A., Digitale Zadenatlas van Nederland. Barkhuis Publishing & Groningen University Library, Groningen, 502 s.

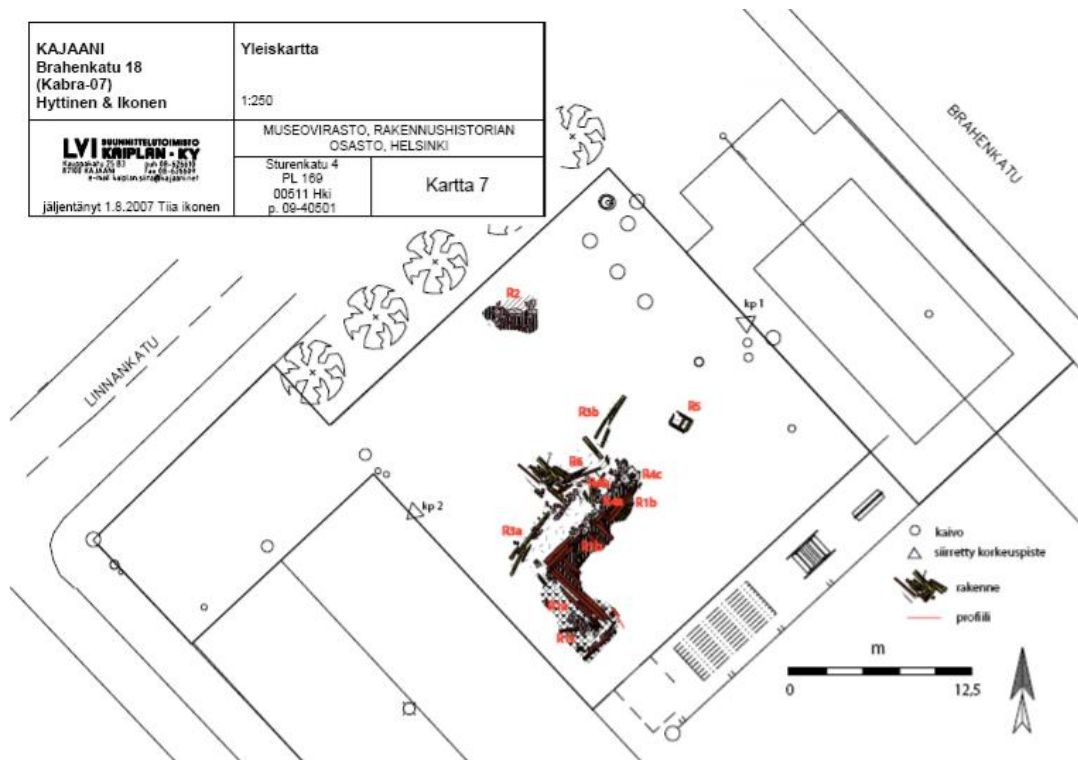
Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T., Uotila, P. & Vuokko, S., 1986: Retkeilykasvio. - Helsinki, ss. 598.

Hyttinen, M., 2007: Kajaanin Brahenkatu 18 arkeologinen valvontakaivaus. Kaivausraportti. Museovirasto/RHO.

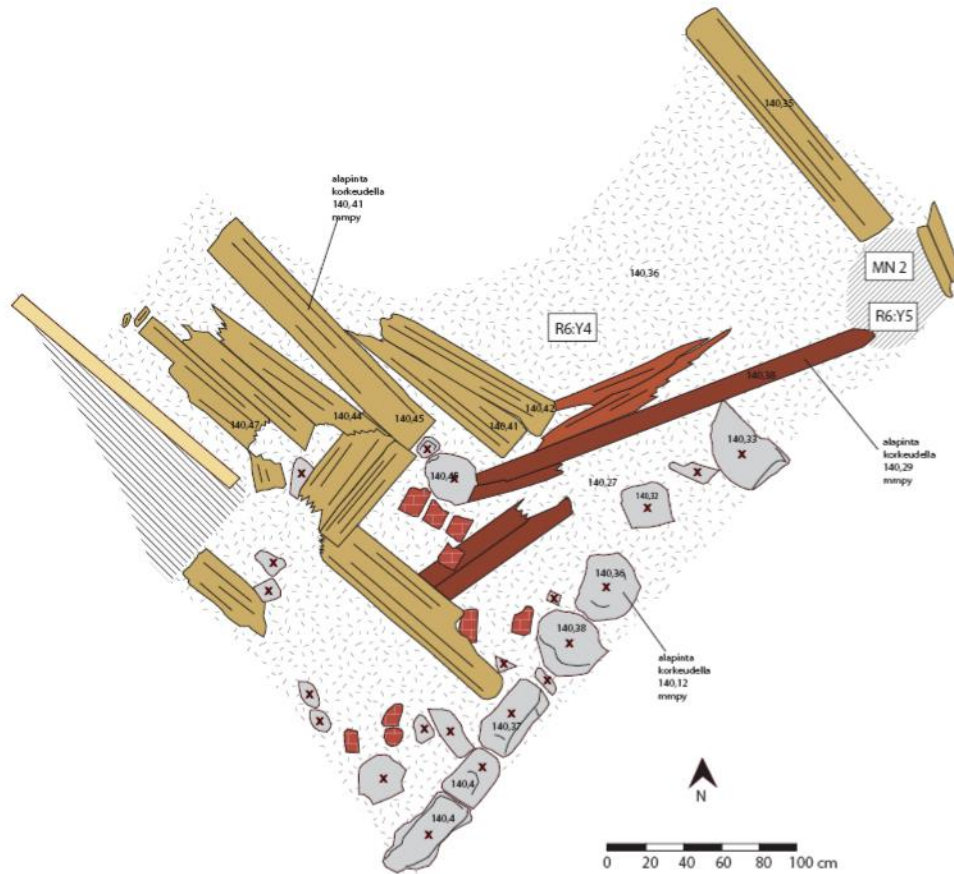
Rousi, A., 1997: Auringonkukasta viiniköynnökseen. Ravintokasvit. WSOY.

Liitteet 1-3. Kajaanin Brahenkatu 18:n kaivausalue ja profiilit. – Marika Hyttinen
2007, kaivauskertomus.

LIITE 1. Yleiskartta. – Marika Hyttinen 2007.

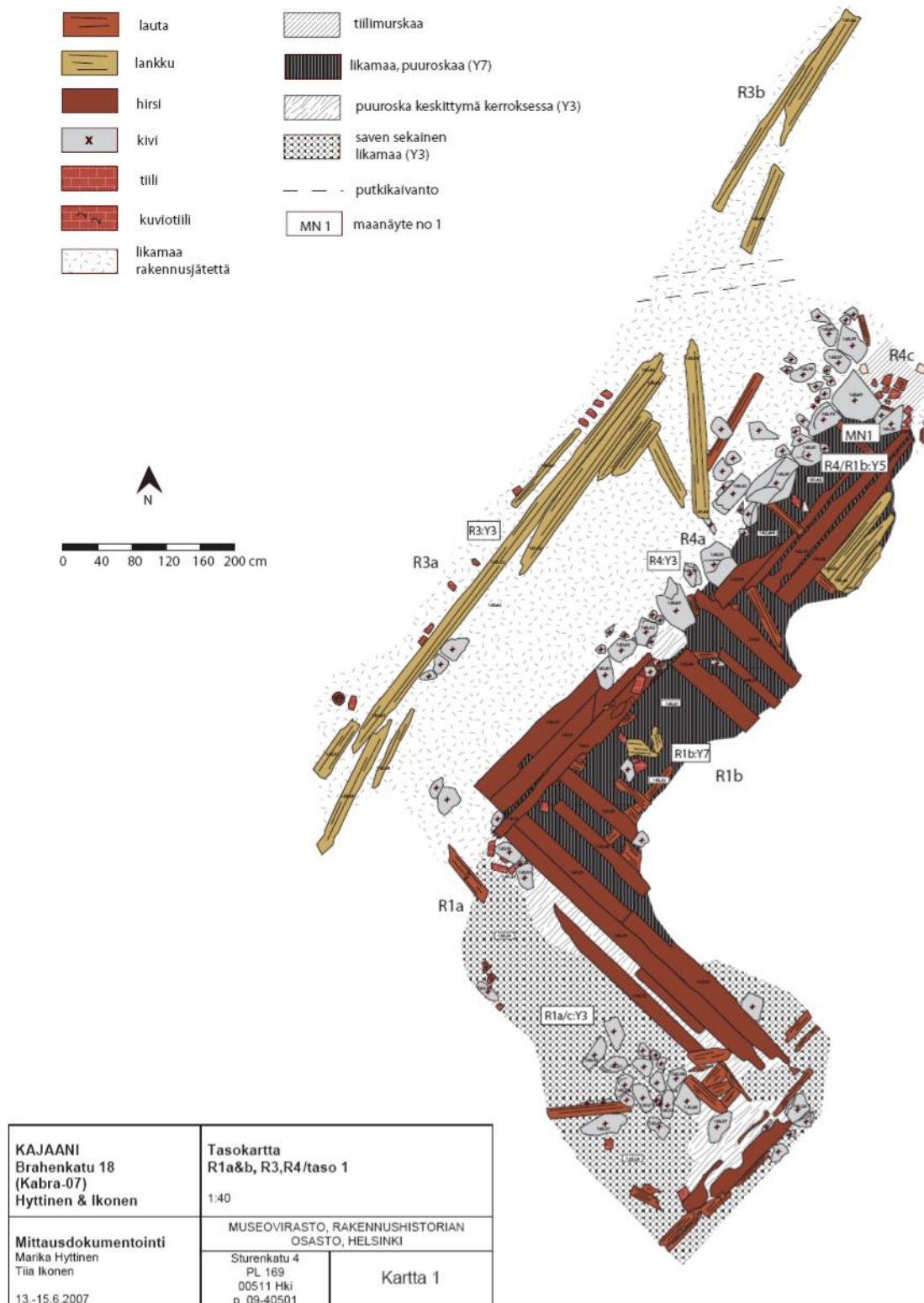
LIITE 2. Tasokartta R6/Taso 1. – Marika Hyttinen 2007.

 lahonnutta puuta	 puuroskaa, jossa paljon havuja (Y5)	 kivi	 lauta
 lankku	 puuroska (Y4)	 tiili	 maanäyte no 2
 hirsi	 hieno hiekka (kaivettu maa)	 uusi lankku	

KAJAANI Brahenkatu 18 (Kabra-07) Hyttinen & Ikonen	Tasokartta R6 / taso 1	
	1:20	
Mittausdokumentointi Marika Hyttinen Tiia Ikonen 20.6.2007	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI	
	Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501	Kartta 6

LIITE 3. Tasokartta R1 a & b, R3, R4/Taso 1. – Marika Hyttinen 2007.

DENDROKRONOLOGIAN LABORATORIO
EKOLOGIAN TUTKIMUSINSTITUUTTI
BIOTIETEIDEN TIEDEKUNTA, JOENSUUN YLIOPISTO

Dendrokronologinen ajoitusnäyte F4O4201.

Kajaanin Brahenkatu 18:n kaivuutöiden arkeologisessa valvonnassa otetun puunäytteen iänmääritys, dendrokronologinen ajoitus F4O4201.

Dendrokronologian laboratorion ajoituseloste 315.

Pentti Zetterberg

PUULUSTOAJOITUKSEN SELOSTE

N:o 315

Näytteet: F4O4201

Kohde: Kaivuutyön arkeologisen valvonnan puunäyte

Tunnus: FIO42

Paikka: Brahenkatu 18

Kunta: Kajaani

Työn tilaaja: Museovirasto Rakennushistorian osasto/Marika Hyttinen

Tilaus: 27.8.2007

Näytteenotto: Marika Hyttinen

N-lkm⁰: 1/1

Näytteiden säilytys: Dendrokronologian laboratorio

Puulajianalyysi: Pentti Zetterberg

Lustomittaus: Pentti Zetterberg

Ajoitus: Pentti Zetterberg

N:o	Näyte	Sijainti kohteessa: ¹	Sp. ²	lkm.	mean	s.d.	a.c.	m.s.	Vuodet	Pt. ³	Puun kaatoaika ⁴
01	hirsi	hirsirakenne	4	78	129.5	39.0	.740	.181	1675-1750	2A	talvikausi 1750/1751

Lausunto:

Kajaanin Brahenkatu 18:n kaivuutöiden arkeologisessa valvonnassa otettiin hirsinäyte mahdollisesti 1700-uvulle ajoittuvasta kivijalan alla olleesta hirsirakenteesta. Näytteen otti Museoviraston Rakennushistorian osaston kenttäjohtaja Marika Hyttinen 13.-20.6.2007. Hirsinäytteestä sahattiin Dendrokronologian laboratoriossa poikkileikkauskiekkko (kansikuva), jonka pintaan preparoiduilta kolmelta mittauslinjalta vuosilustot mitattiin ytimestä hirren ulkopintaan millimetrin sadasosan tarkkuudella. Näytteestä tehtiin myös puulajin määrittäminen, näyte on kuusesta (*Picea abies* Karsten) (tai lehtikuusesta - näitä ei voida erottaa toisistaan pelkästään anatomisten seikkojen nojalla). Mittausarjan tilastolliset tunnusluvut on esitetty yllä (lkm. = lustolukumäärä, mean = keskipaksuus, s.d. = keskihajonta, a.c. = 1-asteen autokorrelaatio ja m.s. = keskiherkkyys). Näytehirren kaatoajankohdan varsinaisen ajoitus perustuu Dendrokronologian laboratoriossa laadittuihin kuusen absoluuttisiin lustokalentereihin.

Ajoitustulos:

Näytteessä F4O4201 on vuosilustoja aikaväliltä 1675-1750. Puun alkuperäinen kuorenalainen pinta on säilynyt, joten vuosi 1750 on puun viimeinen elinvuosi. Vuoden 1750 lustossa on myös kasvukauden lopussa muodostunutta ns. myöhäispuusolukkoa. Tämän perusteella puun kaatoajankohta voidaan tarkkaan rajata: puu on kaadettu vuoden 1750 kasvukauden päättymisen (elo-syyskuu) jälkeen ja ennen seuraavan vuoden 1751 kasvukauden alkamista (touko-kesäkuu).

Joensuussa

27.9.2007

Pentti Zetterberg
Dendrokronologian laboratorion esimies

Viittausohjeet:

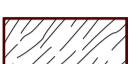

Zetterberg, P., 2007. Kajaanin Brahenkatu 18:n kaivuutöiden arkeologisessa valvonnassa otetun puunäytteen iänmäärittäminen, dendrokronologinen ajoitus F4O421. Joensuun yliopisto, Biotieteiden tiedekunta, Ekologian tutkimusinstituutti, Dendrokronologian laboratorio, ajoitusseloste 315: 1-2.

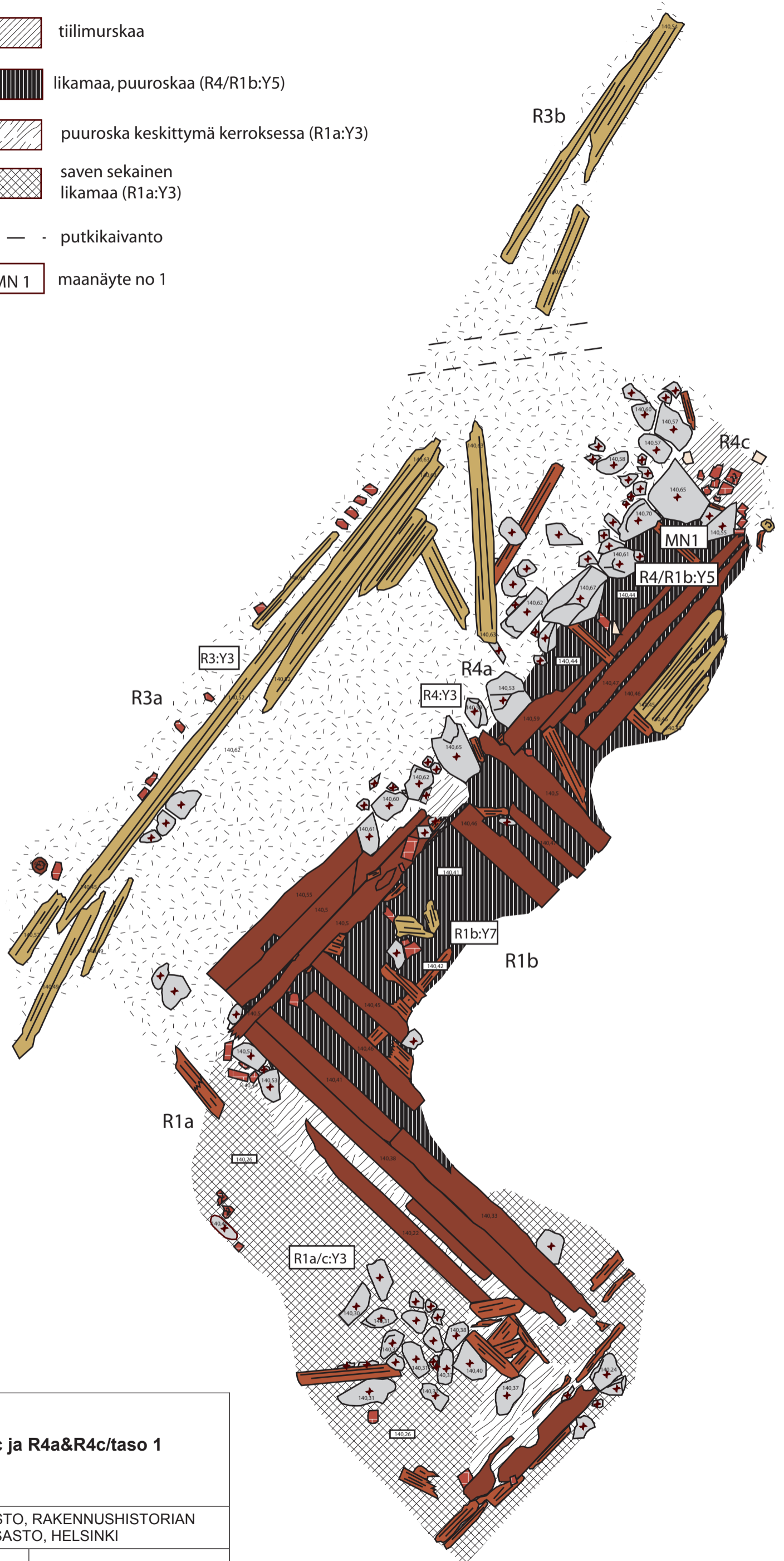
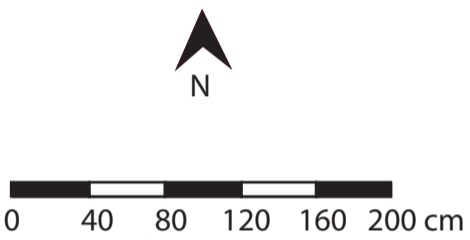
Yhteystiedot:

Dendrokronologian laboratorio, Ekologian tutkimusinstituutti, Biotieteiden tiedekunta, Joensuun yliopisto, PL 111, 80101 JOENSUU. Käyntiosoite: Yliopistokatu 7, Natura-talo.
Sähköposti: pentti.zetterberg@joensuu.fi, Internet: www.joensuu.fi/penttizetterberg

Yläviitteet:

- 0: näytelukumäärä runkoa/erillisiä näytteitä.
1: s. = seinä, hk. = hirsikerta alhaalta lukien.
2: puulajit, 1 = mänty (*Pinus sylvestris*), 2 = kuusi (*Picea abies*), 3 = tammi (*Quercus robur*).
3: näytteen pinta, 1 = kaarna, 2 = alkuperäinen, 3 = mantopuu (pintapuu), 4 = sydänpuu,
A = kesäpuu (myöhäispuu), B = kevätpuu (varhaispuu)
4: mikäli puun alkuperäinen pinta puuttuu, annetaan kaatovuosi arvioidun puuttuvan lustomäärän mukaan luettuna.

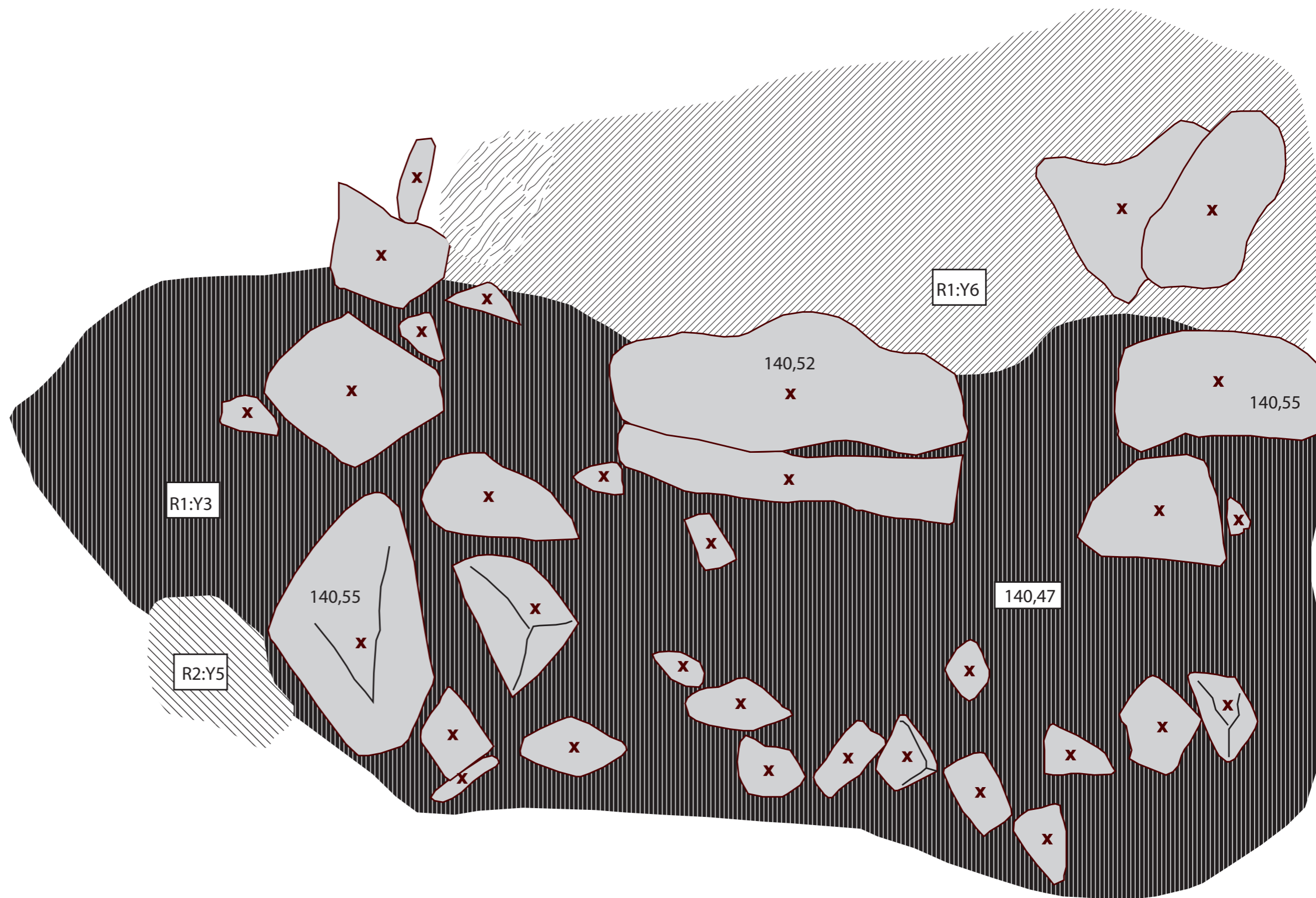
	lauta		tiilimurskaa
	lankku		likamaa, puuroskaa (R4/R1b:Y5)
	hirsi		puuroska keskittymä kerroksessa (R1a:Y3)
	kivi		saven sekainen likamaa (R1a:Y3)
	tiili		putkikaivanto
	kuviotiili		MN 1 maanäyte no 1
	likamaa rakennusjätettä (R3:Y3)		

KAJAANI Brahenkatu 18 (Kabra-07) Hyttinen & Ikonen	Tasokartta R1a&R1b&R1c ja R4a&R4c/taso 1 1:40	
	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI	
Mittausdokumentointi Tiia Ikonen 13.-15.6.2007	Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501	Kartta 1

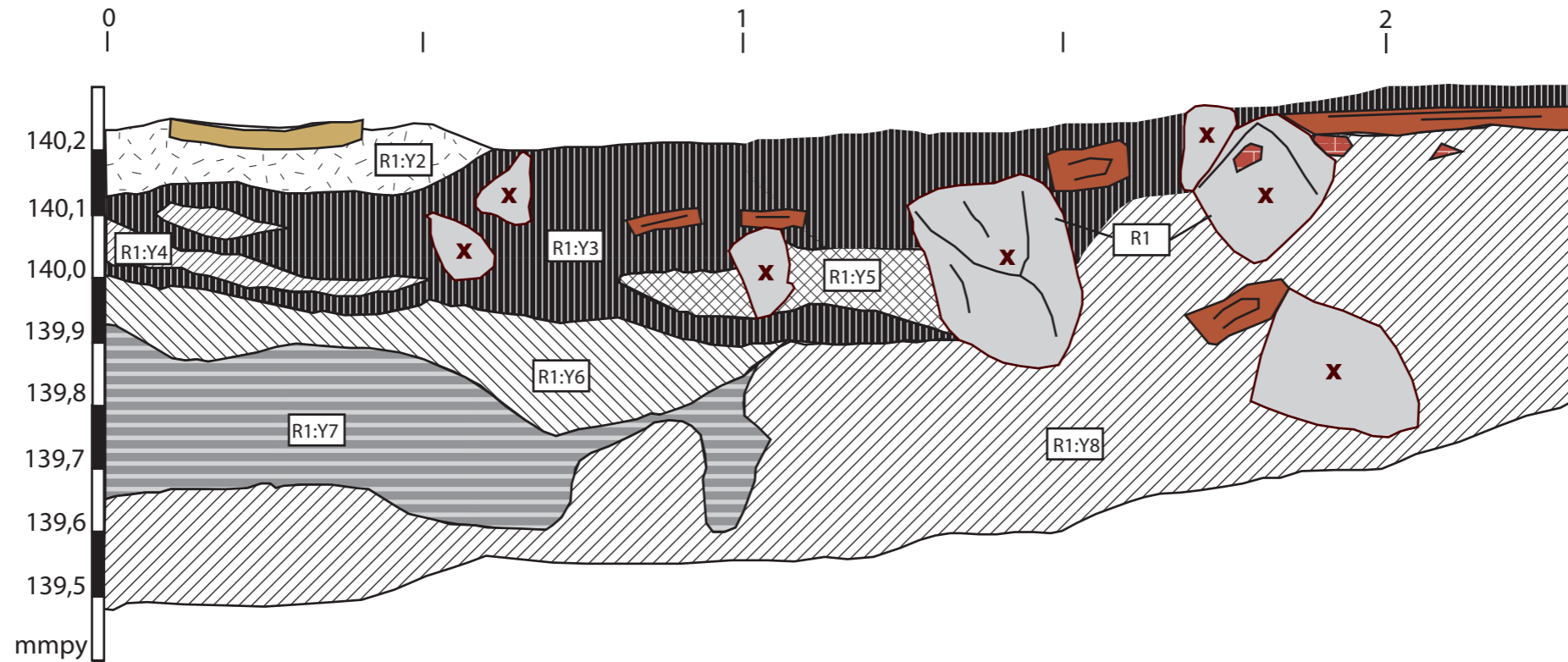
0 10 20 30 40 50 cm

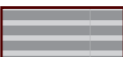

- ruskea savimaa (Y6)
- tumma likamaa (Y3)
- vaaleanruskea savi (Y5)
- heikkoja puun jäänteitä
- kivi

KAJAANI Brahenkatu 18 (Kabra-07) Hyttinen & Ikonen	Tasokartta R2 / taso 1 1:10	
Mittausdokumentointi Marika Hyttinen 14.6.2007	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI	
	Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501	Kartta 2

	tynnyrin pohja		hieno hiekka (Y4)		vaaleanharmaa savimaa (Y7)		lahonnutta puuta
	sorainen hiekkamaa (Y2)		ruskea likamaa (Y5)		hieno hiekka (Y8)		kivi
	mullan sekainen likamaa, puurooskaa (Y3)		ruskea savimaa (Y6)				tiili

KAJAANI
Brahenkatu 18
(Kabra-07)
Hyttinen & Ikonen

Profiilikartta
R1a / koillisprofiili

1:10

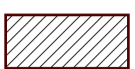

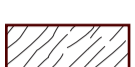

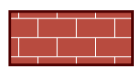

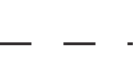

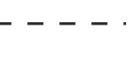
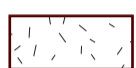

Mittausdokumentointi
 Marika Hyttinen

MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN
 OSASTO, HELSINKI

18.6.2007

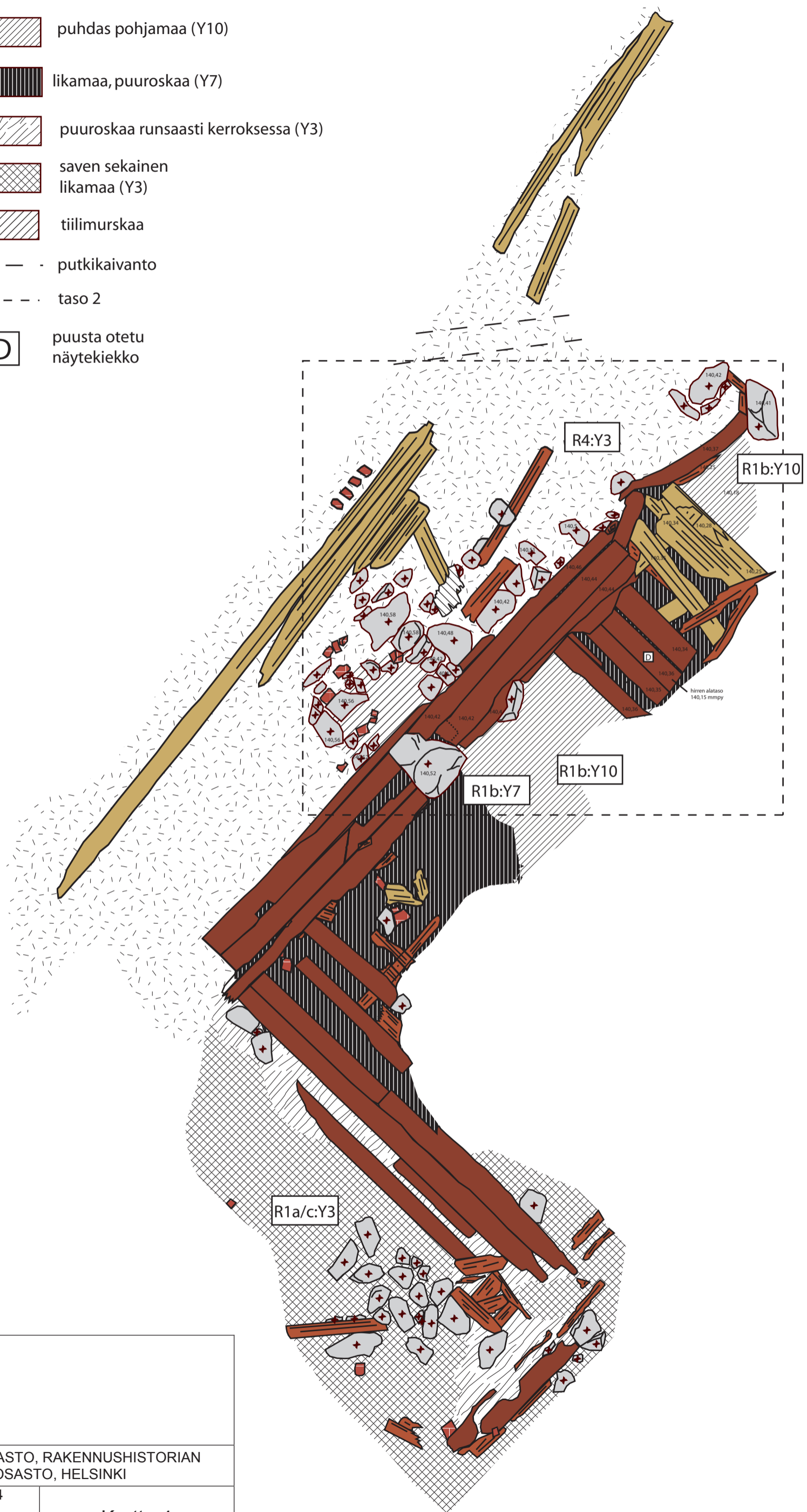
Sturenkatu 4
 PL 169
 00511 Hki
 p. 09-40501

Kartta 3

	lauta		puhdas pohjamaa (Y10)
	lankku		likamaa, puuroskaa (Y7)
	hirsi		puuroskaa runsaasti kerroksessa (Y3)
	kivi		saven sekainen likamaa (Y3)
	tiili		tiilimurskaa
	kuviotiili		putkikaivanto
	tuohi		taso 2
	likamaa rakennusjätettä (Y3)		puusta otettu näyttekiekkon

0 40 80 120 160 200 cm

KAJAANI
Brahenkatu 18
(Kabra-07)
Hyttinen & Ikonen

Tasokartta
R1b / taso 2

1:40

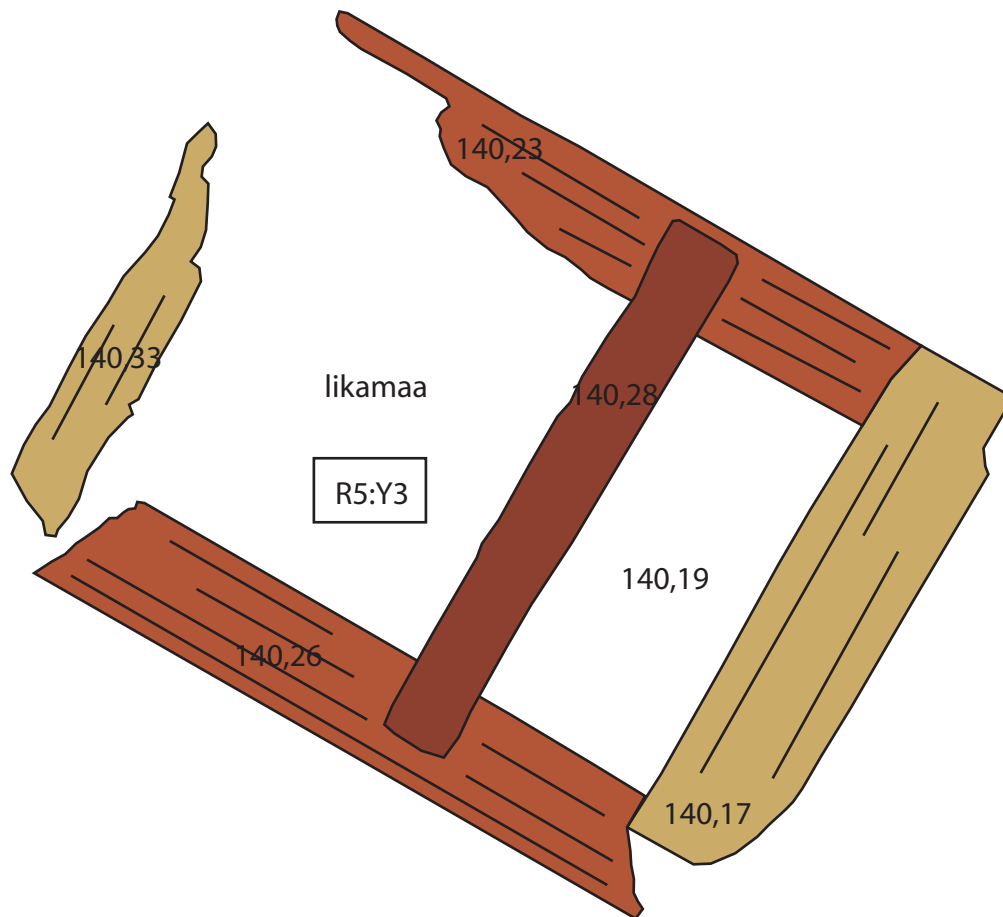
Mittausdokumentointi
 Tiia Ikonen

MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN
 OSASTO, HELSINKI

Sturenkatu 4
 PL 169
 00511 Hki
 p. 09-40501

Kartta 4

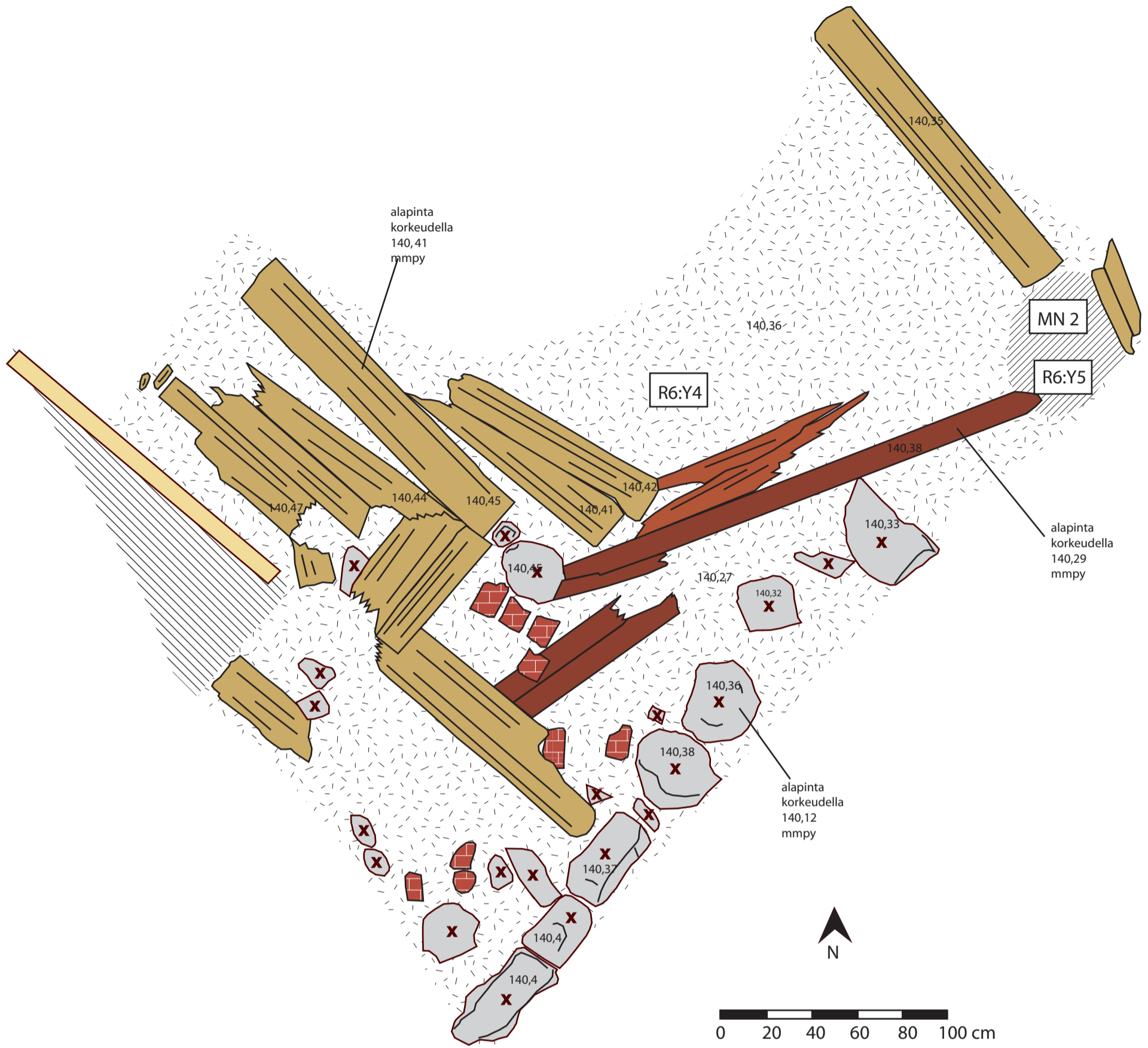
18.6.2007

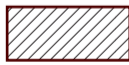

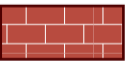

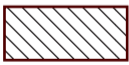

- ohut leveä lauta
- leveä lankku
- syvä lankku
- vaalearuskea,
savinen likamaa (Y3)

KAJAANI Brahenkatu 18 (Kabra-07) Hyttinen & Ikonen	Tasokartta R5 / taso 1 1:10	
Mittausdokumentointi Tiia Ikonen 18.6.2007	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501	
	Kartta 5	

lahonnutta puuta	puurooskaa, jossa paljon havuja (Y5)	kivi	lauta
lankku	puurooska (Y4)	tiili	maanäyte no 2
hirsi	hieno hiekka (kaivettu maa)	uusi lankku	

KAJAANI Brahenkatu 18 (Kabra-07) Hyttinen & Ikonen	Tasokartta R6 / taso 1 1:20	
Mittausdokumentointi Tiia Ikonen 20.6.2007	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501	Kartta 6

KAJAANI
Brahenkatu 18
(Kabra-07)
Hyttinen & Ikonen

Yleiskartta

1:250

LVI SUUNNITTELU-TOIMISTO
KAIPLAN · KY
Kauppakatu 25 B3 puh 08-626610
07100 KAJAANI Fax 08-626609
e-mail kaiplan.siira@kajaani.net

MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN
OSASTO, HELSINKI

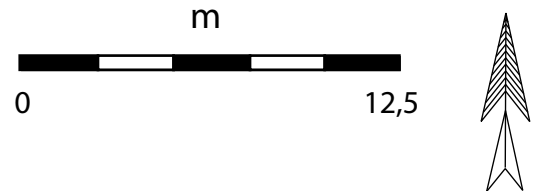
Sturenkatu 4
PL 169
00511 Hki
p. 09-40501

Kartta 7

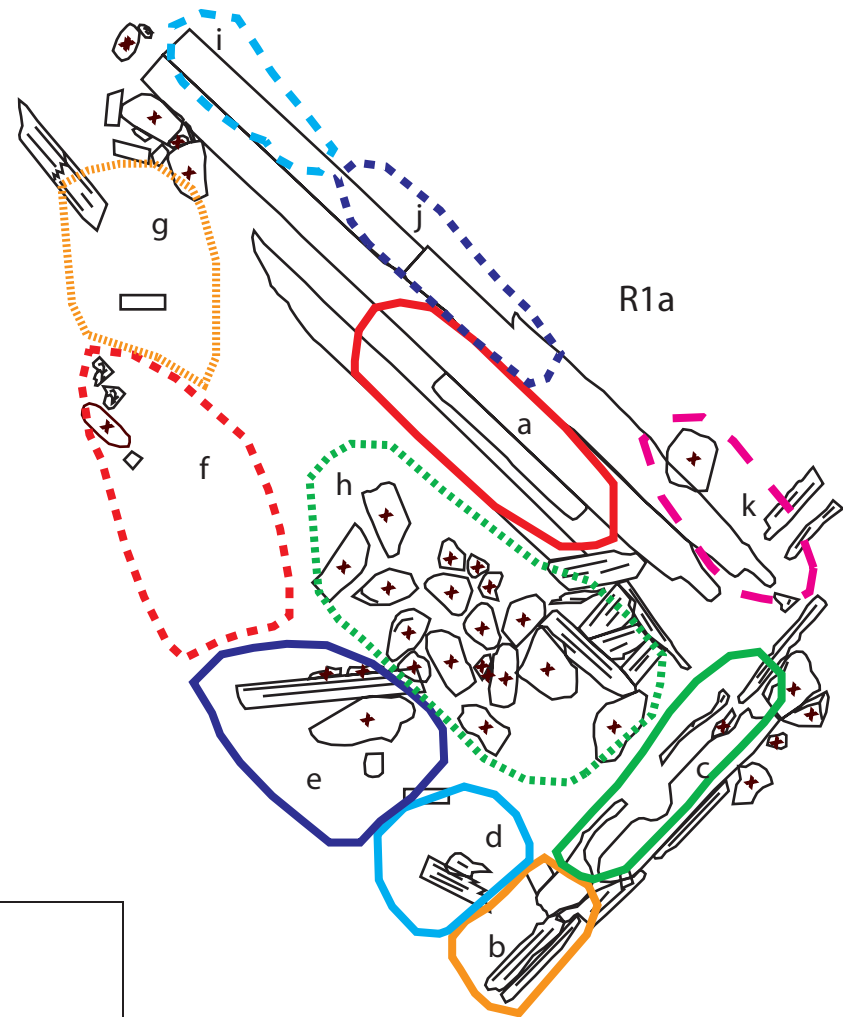
jäljentänyt 1.8.2007 Tiia Ikonen

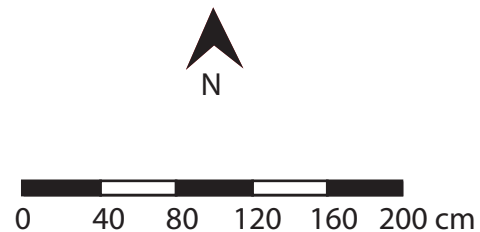
- kaivo
- △ siirretty korkeuspiste
- ▨ rakenne
- profiili
- ▨ kaivettu alue

- alue a
- alue b
- alue c
- alue d
- alue e
- alue f
- alue g
- alue h
- alue i
- alue j
- alue k

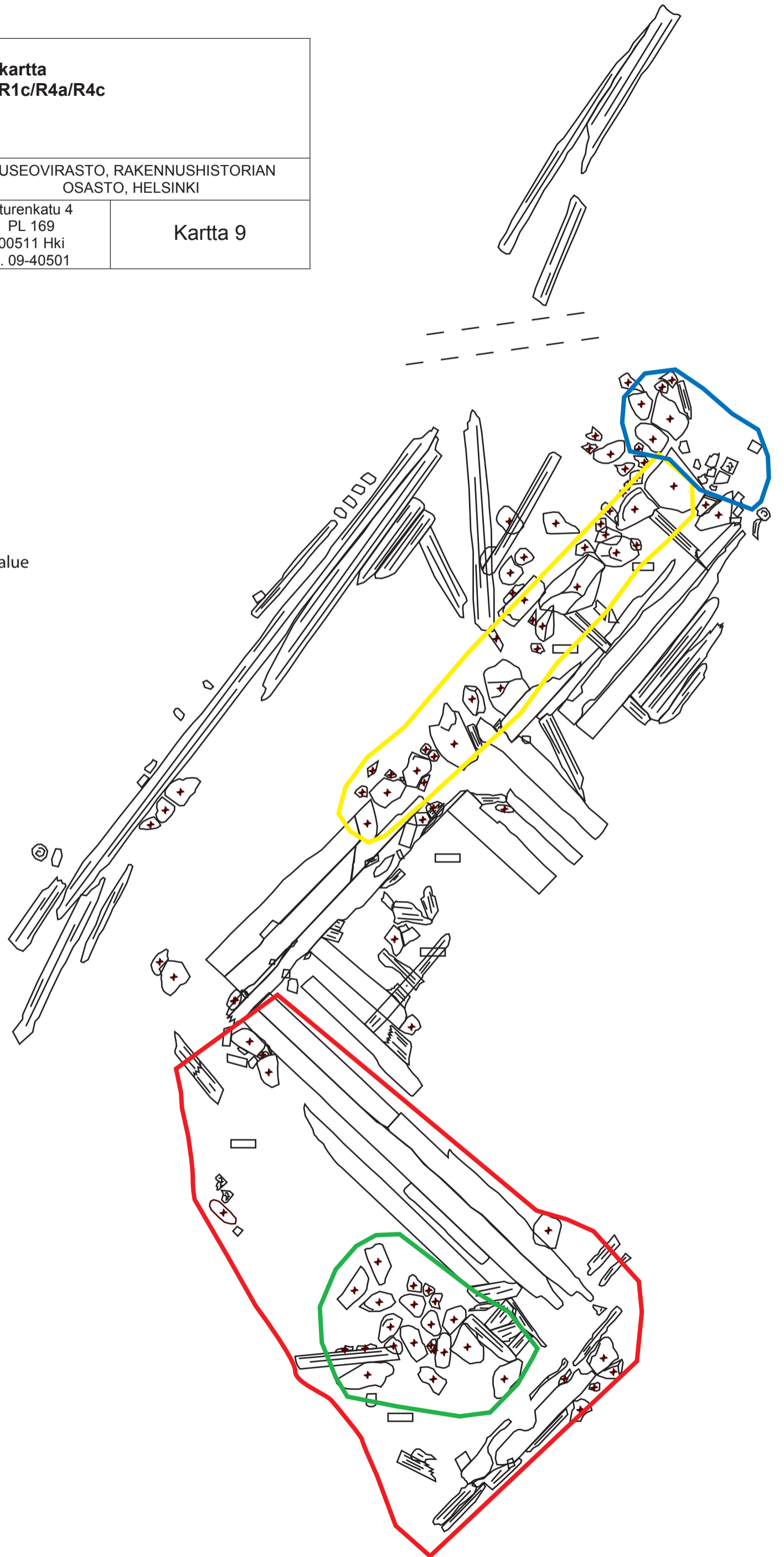

<p>KAJAANI Brahenkatu 18 (KABRA-07) Hyttinen & Ikonen</p>	<p>Aluekartta/löytökartta R1a</p> <p>1:20</p>	
<p>Mittausdokumentointi Marika Hyttinen Tiia Ikonen Kainuun museo 7.-8.6.2007</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI</p> <p>Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501</p>	<p>Kartta 8</p>

KAJAANI Brahenkatu 18 (KABRA-07) Hyttinen & Ikonen	Aluekartta R1a/R1c/R4a/R4c	
	1:20	
Mittausdokumentointi Marika Hyttinen Tiia Ikonen Kainuun museo 18.6.2007	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI	
	Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501	Kartta 9

- R1a
- R1c/liesi
- R4a/kivijalka
- R4c/tiili-laakakivialue

0 40 80 120 160 200 cm

KAJAANI Brahenkatu 18 (KABRA-07) Hyttinen & Ikonen	Aluekartta R1b/R4b 1:20	
Mittausdokumentointi Marika Hyttinen Tiia Ikonen Kainuun museo 18.6.2007	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501	Kartta 10

- R1b
- R4b

